

Bibliography

PRIMARY SOURCES

AGAD – Archiwum Główne Akt Dawnych (Central Archives of Historical Records in Warsaw)

Rada Ministrów Księstwa Warszawskiego
(Council of Ministers of the Duchy
of Warsaw)

Akta spraw, ref. no. 9: Mundury obywa-
telskie, 1807.

Rada Stanu i Rada Ministrów Księstwa
Warszawskiego (Council of State and
Council of Ministers of the Duchy
of Warsaw)

Księgi kancelaryjne, ref. no. 33: Dekreta
J.K. Mości w przedmiotach admini-
stracyjnych, 1809–1810.

Akta spraw, ref. no. 7: Odezwy do narodu
– ważne wiadomości udzielane przez
króla Radzie – Dedykacje dzieł –
Mundury obywatelskie.

I Rada Stanu Królestwa Polskiego
(1st Council of State of the Kingdom
of Poland), ref. no. 160: Mundury.
Względem półmundurów dla członków
Rady Stanu i kancelarii, 1826.

II Rada Stanu Królestwa Polskiego
(2nd Council of State of the Kingdom
of Poland), ref. no. 101: Mundury dla
urzędników oraz klasyfikacja tych
ostatnich, 1833–1841.

III Rada Stanu Królestwa Polskiego
(3rd Council of State of the Kingdom
of Poland), ref. no. 36: Względem
przepisów o mundurach, 1861.

Rada Administracyjna Królestwa
Polskiego (Administrative Council
of State of the Kingdom of Poland),
ref. no. 14: Protokoły posiedzeń Rady
Administracyjnej Królestwa Polskiego,
1826.

Komisja Nadzoru Budowli Korony (Royal
Building Commission), ref. no. 23:
Akta urzędzeń mundurów dworskich,
1829, vol. 1.

Archiwum Publiczne Potockich (Potocki
Family Public Archives), ref. no. 243:
Dekrety królewskie; akta działal-
ności publicznej Stanisława Kostki
Potockiego; wypisy z protokołów
Sekretariatu Stanu, 1807–1813.

Archiwum Zamoyskich (Zamoyski
Family Archives), ref. no. 91: Akta
związane z działalnością Stanisława
Zamoyskiego jako prezesa senatu
Królestwa Polskiego, 1820–1830.

AKK – Archiwum Kapituły Krakowskiej (Archives of the Cracow Cathedral Chapter)

Wiz. no. 52: Protokół wizytacji bpa
Andrzeja Trzebieckiego, 1670–1672.
Liber privilegiorum No. 2.

ANK – Archiwum Narodowe w Krakowie (National Archives in Cracow)

Akta Miasta Krakowa (Archives of the
City of Cracow), ref. no. 29/33/3549
(AMK-3549): Inwentarze kamienic
Montis Pii i Arcybractwa Miłosierdzia,
1787.

Arcybractwo Miłosierdzia
i Bank Pobożny w Krakowie
(Archconfraternity of Mercy and the
Pious Bank):

ref. no. 29/546/221 (AMB-221):
Percepta i expensa kamienicy
rezydencjonalnej Zgromadzenia
Miłosierdzia krakowskiego pod
nr 53 położonej..., 1736–1811.
ref. no. 29/546/928 (AMB-928):
Inwentarz jeneralny kamienicy
Arcybractwa Miłosierdzia i Banku
Pobożnego..., 1808.
ref. no. 29/546/930 (AMB-930):
Reperacje kamienicy przy
ul. Siennej 5, 1852–1948.

Wolne Miasto Kraków (Free City of Cracow)
ref. no. 29/200/89 (WMK-IV-14):

Sentencjonarz Senatu Rządzącego,
1828.
ref. no. 29/200/206 (WMK-V-7):
Obchody i uroczystości, 1816–1853.
ref. no. 29/200/851 (WMK-VI-54):
Opieka społeczna.
Zbiór Ikonograficzny (Iconographic
collection)
ref. no. 29-671-339; 29-671-340:
Profesor i uczeń liceów krakow-
skich w mundurach wg wzoru
z r. 1827, rys. Jan Wojnarowski.

AUJ – Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego (Archives of the Jagiellonian University in Cracow)

ref. no. S 1544: Mundury profesorów
i uczniów, 1827–1836.

BCz – Biblioteka XX Czartoryskich w Krakowie (Princes Czartoryski Library in Cracow)

MS 6281: Rachunki ks. Adama Jerzego
Czartoryskiego, 1829–1830.

BNW – Biblioteka Narodowa w Warszawie (National Library in Warsaw)

ref. no. R. 41: Profesor Uniwersytetu
Jagiellońskiego w mundurze wg wzoru
z r. 1826.
ref. no. R. 18737-1; R. 18738-1;
R. 18739-1; R. 18741-1: Projekty
haftów na kołnierzach mundurów.

MNW – Muzeum Narodowe w Warszawie (National Museum in Warsaw)

Zbiory ikonograficzne i fotograficzne
(Iconographic and photographic
collection)
ref. no. DI30753: Materiały dotyczące
mundurów Korpusu Dróg i Mostów
Królestwa Polskiego, 1820–1839.

MPiT – Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu (Museum of Post and Telecommunications in Wrocław)

ref. no. P-VI-975: Dekret o ustano-
wieniu mundurów dla Dyrekcji
Korpusu Poczty w Królestwie Polskim,
14.11.1826 (copy).

DAILY AND WEEKLY PRESS, GOVERNMENT DEPARTMENT BULLETINS, OFFICIAL JOURNALS OF LAWS

Amtsblatt der Königlichen Regierung zu Posen
1817

Athenaeum 1841

Dziennik Mód Paryskich 1848

Dziennik Powszechny 1862, 1863

Dziennik Praw [Królestwa Polskiego] 1836, 1855

Gazeta Antykwaryczna 2003

Gazeta Korrespondenta Warszawskiego
i Zagranicznego 1809

Gazeta Lwowska 1817, 1872

Gazeta Narodowa 1866

Gazeta Warszawska 1787, 1809, 1820

Gazeta Wielkiego Księstwa Poznańskiego 1818

Kurier Warszawski 1826, 1830, 1861, 1863

Magazyn Mód i Nowości Dotyczących

Gospodarstwa Domowego 1861

Pamiętnik Górnictwa i Hutnictwa 1830

Pamiętnik Warszawski 1819
Rocznik Instytutów Religijnych i Edukacyjnych
w Królestwie Polskiem 1824
Sylvan 1821
Tygodnik Ilustrowany 1861

PRINTED SOURCES, TREATISES, MEMOIRS

- Alberti 1782: L.B. Alberti, *Della architettura, della pittura e della statua*, transl. C. Bartoli, Bologna 1782.
- Album fotograficzne 1858–1859: *Album fotograficzne wystawy starożytności i zabytków sztuki urządzonej przez c.k. Towarzystwo Naukowe w Krakowie 1858 i 1859 r. wykonane w Zakładzie Karola Beyera (Ulica Krakowskie Przedmieście No. 389) w Warszawie*.
- Arbasino, Unterkircher 1791: A. Arbasino, F. Unterkircher, *I Turchi. Codex Vindobonensis 8626*, Parma 1791.
- Barczyk 2017: A. Barczyk, *Pałac w Dęblinie. Inwentarze z czasów Michała Jerzego Wandalina Miniszcha*, Kraków 2017.
- Bellori 1796: G.B. Bellori, *Le vite de' pittori, scultori et architetti moderni [1672]*, ed. E. Borea, Torino 1796.
- Betlej, Dworzak, Markiewicz 2016: A. Betlej, A. Dworzak, A. Markiewicz, *Pałac w Wiśniowcu w świetle inwentarzy staropolskich*, Kraków 2016.
- Bielski 1597: M. and J. Bielski, *Kronika polska*, Kraków 1597.
- Bobrowski 1979: T. Bobrowski, *Pamiętnik mojego życia*, ed. S. Kieniewicz, Warszawa 1979.
- Bogdanowicz 1959: M. Rosco Bogdanowicz, *Wspomnienia*, ed. J. Gintel, Kraków 1959.
- Bukar 1871: S. Bukar, *Pamiętniki*, ed. J.I. Kraszewski, Drezno 1871.
- Chamski 1989: T.J. Chamski, *Opis krótki lat upłynionych*, ed. R. Bielecki, Warszawa 1989.
- Chłędowski 1951a: K. Chłędowski, *Pamiętniki*, ed. A. Knot, Wrocław 1951.
- Chłędowski 1951b: K. Chłędowski, *Album fotograficzne*, ed. A. Knot, Wrocław 1951.
- Chrząszczewski 1976: A. Chrząszczewski, *Pamiętnik oficjalisty Potockich z Tulczyna*, ed. J. Piechowski, Wrocław 1976.
- Constitutiones et decreta 1566: *Constitutiones et decreta condita in provinciali synodo mediolanensi...*, Mediolani 1566.
- Cudzoziemcy o Polsce 1971: *Cudzoziemcy o Polsce. Relacje i opinie*, selected and ed. J. Gintel, Kraków 1971.
- Curicke 1688: R. Curicke, *Der Stadt Dantzig historische Beschreibung*, Amsterdam–Dantzig 1688.
- Czartoryska 1891: *Listy księżny Izabelli z hr. Flemmingów Czartoryskiej do starszego syna księcia Adama*, ed. S. Duchńska, Kraków 1891.
- Czartoryski 1986: A.J. Czartoryski, *Pamiętniki i memoriały polityczne 1776–1809*, ed. J. Skowronek, Warszawa 1986.
- Damman, de Bruyn, Rutus 1577: H. Damman, A. de Bruyn, J. Rutus, *Equitum descriptio..., videlicet Europæ, Asia et Affrice nationes in remilitare...*, Coloniae Agrippinae 1577.
- De Piles 1767: R. de Piles, *Œuvres diverses*, Amsterdam–Leipzig 1676.
- De Roo 1621: G. de Roo, *Annales, oder Historische Chronick, der... Fuersten und Herren, Ertzhertzogen Oesterreich, Habsburgischen Stammens...*, Augsburg 1621.
- Dębicki 1896: L. Dębicki, *Trzy pokolenia w Krakowie*, Kraków 1896.
- Decius 1521: I. Decius, *De vetustatibus Polonorum...*, Cracoviae 1521.
- Della Porta 1586: G.B. della Porta, *De humana physiognomonia libri IIII, Vici Aequensis 1586*.
- Długosz 1997: *The Annals of Jan Długosz*, an Eng. abridgement by M. Michael, with commentary by P. Smith, Chichester 1997.
- Długosz, Roczniki: *Jana Długosza Roczniki czyli Kroniki sławnego Królestwa Polskiego*, Warszawa 1961–2006.
- Druszkiewicz 2001: S.Z. Druszkiewicz, *Pamiętniki 1648–1697*, ed. M. Wagner, Siedlce 2001.
- Giovio 1546: P. Giovio, *Elogia veris clarorum virorum imaginibus apposita. Quae in musaeo ioviano Comi spectantur...*, Venetiis 1546.
- Giovio 1551: P. Giovio, *Elogia virorum bellica virtute illustrium veris imaginibus supposita, quae apud Museaum spectantur...*, Florentiae 1551.
- Giovio 1575: [P. Giovio] Paoli Jovii Episcopi Nucerini *Elogia virorum bellica virtute illustrium...*, Basileae 1575.
- Girtler 1971: K. Girtler, *Opowiadania*, ed. Z. Jabłoński and J. Staszal, Kraków 1971.
- Giussano 1610: G.P. Giussano, *Vita di S. Carlo Borromeo*, Roma 1610.
- Golejewski 1971: H. Golejewski, *Pamiętnik*, ed. I. Homola, B. Łopuszański, J. Skowrońska, Kraków 1971.
- Gomulicki 1956: W. Gomulicki, *Wspomnienia niebieskiego mundurka*, Kraków 1956.
- Górnicki 1961: Ł. Górnicki, *Pisma*, ed. R. Pollak, Warszawa 1961.
- Grabowski 1909: *Wspomnienia Ambrożego Grabowskiego*, ed. S. Estreicher, Kraków 1909.
- Gwagnin 1860: A. Gwagnin, *Z kroniki Sarmacji europejskiej*, ed. K.J. Turowski, Kraków 1860.
- Handbuch 1899: *Handbuch des allerhöchsten Hofes und des Hofstaates seiner K. und K. Apostolischen Majestät für 1899* [Wien 1899].
- Heidenstein 2015: R. Heidenstein, *Dzieje Polski od śmierci Zygmunta Augusta do roku 1594*, ed. J. Byliński, W. Kaczorowski, Opole 2015.
- Horoszkiewicz 1957: J. Horoszkiewicz, *Notatki z życia*, ed., Wrocław–Kraków 1957.
- Icones 1758: *Icones familiae ducalis Radivilianae ex originalibus in gazypohylacio ordinationis ab antiquo servantis picturis desumptae...*, Nesvizii 1758.
- Jabłonowski 1742: J.A. Jabłonowski, *Heraldica to jest osada klejnotów rycerskich...*, Lwów 1742.
- Jabłonowski 1963: L. Jabłonowski, *Pamiętniki*, ed. K. Lewicki, Kraków 1963.
- Jarzębski 1974: A. Jarzębski, *Gościńiec albo krótkie opisanie Warszawy*, ed. W. Tomkiewicz, Warszawa 1974.
- Jaskier 1535: M. Jaskier, *Iuris provincialis quod speculum saxonum vulgo nuncupatur libri tres...*, Cracoviae 1535.
- Jemiołowski 1850: M. Jemiołowski, *Pamiętnik*, ed. A. Bielowski, Lwów 1850.
- Jewłaszewski 1860: *Pamiętnik Teodora Jewłaszewskiego nowogrodzkiego podsejdy 1546–1604*, ed. T. L[ubomirski], transl. E. Ciemiński, Warszawa 1860.
- Jeziński 1791: F.S. Jeziński, *Niektóre wyrazy porządkiem abecadła zebrane i stosownemi do rzeczy uwagami objaśnione*, Warszawa 1791.
- Kaczkowski 1907: Z. Kaczkowski, *Mój pamiętnik z lat 1833–1843*, Lwów 1907.
- Kamiński, Kielbicka, Pańków 1956: A. Kamiński, A. Kielbicka, S. Pańków, *Inwentarze dóbr ziemskich województwa krakowskiego 1576–1700. Wybór z ksiąg relacyj grodu krakowskiego*, Warszawa 1956.
- Kapitan i dwie panny 1980: *Kapitan i dwie panny. Krakowskie pamiętniki z XIX wieku*, ed. I. Homola, B. Łopuszański, Kraków 1980.
- Karwicki 1897: [J. Dunin-Karwicki], *Wspomnienia Wołyniaka*, Lwów 1897.
- Kicka 1972: N. Kicka, *Pamiętniki*, ed. J. Dutkiewicz, with a commentary by T. Szafranski, Warszawa 1972.
- Kitowicz 1971: J. Kitowicz, *Pamiętniki czyli Historia polska*, ed. P. Matuszewska, with commentary by Z. Lewinówna, Warszawa 1971.
- Kitowicz 1985: J. Kitowicz, *Opis obyczajów za panowania Augusta III*, ed. A. Skarżyńska, with a preface by M. Dernałowicz, Warszawa 1985.
- Kitowicz 2019: J. Kitowicz, *Customs and Culture in Poland under the Last Saxon King...*, transl. and with preface and commentary by O.E. Swan, Budapest–New York 2019.
- Konopka 1993: T. Konopka, *Historia domu naszego. Raptularz z czasów Stanisława Augusta*, ed. M. Konopka, Warszawa 1993.
- Kopff 1906: W. Kopff, *Wspomnienia z ostatnich lat Rzeczypospolitej Krakowskiej*, ed. S. Estreicher, Kraków 1906.
- Kossak 1914: W. Kossak, *Legiony polskie 1914 według oryginałów Wojciecha Kossaka*, Kraków 1914.
- Kossakowski 1974: S.K. Kossakowski, *Wspomnienia z przeszłości spisane dla dzieci i wnuków przez Stanisława Kossakowskiego: wyjątki*, ed. K. Górski, in *Materiały do biografii, genealogii i heraldyki polskiej*, vol. 6, Buenos Aires–Paris 1974, pp. 253–275.

- Kowalska 1986: *Ukraina w połowie XVII wieku w relacji arabskiego podróżnika Pawła, syna Makarego z Aleppo*, transl. and ed. M. Kowalska, Warszawa 1986.
- Koźmian 1972: K. Koźmian, *Pamiętniki*, introduction and commentary by J. Willaume, text selection and philological commentary M. Kaczmarek and K. Pecold, preface A. Kopacz, Wrocław 1972.
- Kraśiński 1852: *Jana Kraśińskiego Polska, czyli opisanie topograficzno-polityczne Polski w wieku XVI, oraz Materyały do panowania Henryka Walezyusza [1574]*, ed. and transl. S. Budziński, Warszawa 1852.
- Kraśiński 1912: 'Ze wspomnień Józefa hr. Kraśińskiego 1783–1841', *Biblioteka Warszawska*, 1912, vol. 2, pp. 409–448.
- Krótką nauka 1957: *Krótką nauka budownictwa dworów, pałaców, zamków podług nieba i zwyczaju polskiego*, ed. A. Miłobędzki, Wrocław 1957.
- Lampedusa 1995: G. Tomasi di Lampedusa, 'The House' [1961], in *The Siren and Selected Writings*, London 1995.
- Lavater 1775–1778: J.C. Lavater, *Physiognomische Fragmente, zur Beförderung der Menschenkenntniß und Menschenliebe*, Leipzig–Winterthur 1775–1778.
- Le Brun 1698: Ch. Le Brun, *Méthode pour apprendre à dessiner les passions*, Amsterdam 1698.
- Lilienthal 1724–1726: [M. Lilienthal], *Erlautertes Preußen...*, Königsberg 1724–1726.
- Lipiński 1883: T. Lipiński, *Zapiski z lat 1825–1831*, ed. K. Bartoszewicz, Kraków 1883.
- Lipkowski 1913: L. Lipkowski, *Moje wspomnienia 1849–1912*, Kraków 1913.
- Lomazzo 1584: G.P. Lomazzo, *Trattato dell'arte della pittura, scoltura et architettura*, Milano 1584.
- Łoś 2000: J. Łoś, *Pamiętnik towarzysza chorągwi panczernej*, ed. R. Śreniawa-Szypkowski, Warszawa 2000.
- Louis 1962: *Pamiętniki krakowskiej rodziny Louisów (1831–1869)*, ed. J. Zathéy, with an introduction by J. Bieniarzówna, Kraków 1962.
- Martelli 1546: N. Martelli, *Il primo libro delle lettere*, Firenze 1546.
- Matthias de Miechów 1521: Matthias de Miechów, *Chronica Polonorum*, Cracoviae 1521.
- Matuszewicz 1986: M. Matuszewicz, *Diariusz życia mego*, ed. B. Królikowski, with a commentary by Z. Zielińska, Warszawa 1986.
- Mioszowski 1964: S. and S. Mioszowski, *Wspomnienia lat ubiegłych*, ed. M. and H. Barycz, Kraków 1964.
- Modlitewnik Zygmunta I: *Modlitewnik Zygmunta I Starego, 1524*, facsimile, introduction R. Wójcik, Poznań 2016.
- Morawski 1959: S. Morawski, *Kilka lat młodości mojej w Wilnie (1818–1825)*, ed. A. Czartkowski, H. Mościcki, Warszawa 1959.
- Moszczeński 1905: A. Moszczeński, *Pamiętnik do historii polskiej w ostatnich latach panowania Augusta III i pierwszych Stanisława Poniatowskiego*, preface by H. Mościcki, Warszawa 1905.
- Muczkowski 1849: J. Muczkowski, *Zbiór odcisków drzeworytów w różnych dziełach polskich w XVI i XVII wieku odbitych a teraz w Bibliotece Uniwersytetu Jagiellońskiego zachowanych*, Kraków 1849.
- Mundury 1836: *Mundury wszelkich władz Królestwa Polskiego stosownie do dekretu Najjaśniejszego Pana z dnia 11/23 maja 1836 roku*, ed. I.I. Vistelius, n.p. 1836.
- Nakwaska 1852: A. Nakwaska, 'Wyjątki z pamiętników współczesnych', *Gazeta Warszawska*, 1852.
- Niemcewicz 1848: J. Ursyn Niemcewicz, *Pamiętniki czasów moich*, Paris 1848.
- Niemcewicz 1909: J. Ursyn Niemcewicz, *Pamiętniki z 1830–1831 roku*, ed. M.A. Kurpiel, Kraków 1909.
- Niemcewicz 1957: J. Ursyn Niemcewicz, *Pamiętniki czasów moich*, ed. J. Dihm, Warszawa 1957.
- Niesiecki, Herbarz: K. Niesiecki, *Herbarz polski [1728–1740]*, Lipsk 1838–1845.
- Nösselt 1825: F. Nösselt, *Breslau und dessen Umgebungen*, Breslau 1825.
- Ochocki 2019: *Pamiętniki Jana Duklana Ochockiego*, Warszawa 2019.
- Okolski, Orbis Polonus: S. Okolski, *Orbis Polonus, Cracoviae 1641–1645*.
- Opis żałobnego obchodu 1829: *Opis żałobnego obchodu po wiekopomnej pamięci Nayaśniejszym Aleksandrze I, Cesarza Wszzech Rosyi, Królu Polskim...*, Warszawa 1829.
- Ostrowski, Żywot: A. Ostrowski, *Żywot Tomasza Ostrowskiego...*, Paris 1836–1840.
- Oświęcim 1907: *Stanisława Oświęcimska dyaryusz 1643–1651*, ed. W. Czermak, Kraków 1907.
- Pamiętnik anegdotyczny 1867: *Pamiętnik anegdotyczny z czasów Stanisława Augusta*, ed. J.I. Kraszewski, Poznań 1867.
- Paprocki 1858: B. Paprocki, *Herby rycerstwa polskiego ... zebrane i wydane r. p. 1584*, Kraków 1858.
- Pasek 1976: *Memoirs of the Polish Baroque: The Writings of Jan Chryzostom Pasek, A Squire of the Commonwealth of Poland and Lithuania*, ed., transl., with an introduction and notes by Catherine S. Leach; foreword by Wiktor Weintraub, Berkeley–Los Angeles–London 1976.
- Passeri 1934: *Die Künstlerbiografien von Giovanni Battista Passeri...*, ed. J. Hess, Leipzig–Wien 1934.
- Pawlikowski 2010: M.K. Pawlikowski, *Dzieciństwo i młodość Tadeusza Irteńskiego*, Dziekanów Leśny 2010.
- Pisma do wieku Sobieskiego: *Pisma do wieku i spraw Jana Sobieskiego*, ed. F. Kluczycki, Kraków 1880–1881.
- Pisma polityczne 1916: *Pisma polityczne z czasów rokosz Zbrzydowskiego 1606–1608*, ed. J. Czubek, vol. 1: *Poezja rokoszowa*, Kraków 1916.
- Pomniki prawa 1932: *Pomniki prawa Rzeczypospolitej Krakowskiej 1815–1818*, ed. W. Tokarz, vol. 1, Kraków 1932.
- Prek 1959: F.K. Prek, *Czasy i ludzie*, ed. H. Barycz, Wrocław 1959.
- Programma 1829: *Programma popisów rocznych uczniów obydwóch liceów krakowskich S. Anny i S. Barbary...*, Kraków 1829.
- Protokoły Rady Stanu: *Protokoły Rady Stanu Księstwa Warszawskiego*, ed. B. Pawłowski, T. Mencil, Toruń 1960–1968.
- Radziwiłł 1980: A.S. Radziwiłł, *Pamiętnik o dziejach w Polsce*, ed. A. Przyboś, R. Żelewski, Warszawa 1980.
- Reformationes generales 1621: *Reformationes generales ad clerum et populum Dioecesis Cracovien(sis) pertinentepp. Ab Illustrissimo & Reverendissimo D(omino) Martino Szyzkowski Dei & Apostolicae Sedis Gratia Episcopo Crac(oviensis) in Synodo Dioecesana sancitae et promulgatae, Cracoviae 1621*.
- Rej 1914: M. Rej, *Zwierciadło [1567–1568]*, ed. J. Czubek, J. Łoś, Kraków 1914.
- Rej 1979: M. Rej, *Wybór pism*, ed. J. Ślaski, Warszawa 1979.
- Ridolfi 1648: C. Ridolfi, *Le maraviglie dell'arte vvero le vite degli illustri pittori veneti e dello stato, Venezia 1648*.
- Rózsa 1652: G. Rózsa, *Icones illustrium heroum Hungariae, Vindobonae 1652*.
- Rzewuski 1997: H. Rzewuski, *Pamiętki Soplicy*, Warszawa 1997.
- Rzewuski 2008: A. Rzewuski, *O formie rządu republikańskiego*, introduction W. Bernacki, notes M. Sanek, Kraków 2008.
- Rzewuski 2017: W.S. Rzewuski, *Concerning the Horses of the Orient and Those Originating from Oriental Breeds*, transl. J. Cornell, Warsaw 2017.
- Sapicha 1914: L. Sapicha, *Wspomnienia (z lat od 1803 do 1863)*, introduction S. Tarnowski, ed. B. Pawłowski, Lwów [1914].
- Sarbiewski 1635: M. Sarbiewski, *Łaska marszałkowska na pogrzebie Jaśnie Wielmożnego ... Stanisława Sapiehy marszałka W.X.L.*, Wilno 1635.
- Sarnecki 1958: K. Sarnecki, *Pamiętniki z czasów Jana Sobieskiego. Diariusz i relacje z lat 1691–1696*, ed. J. Woliński, Wrocław 1958.
- Schrenck von Notzing 1601: J. Schrenck von Notzing, *Armamentarium heroicum Ambrasianum a Ferdinando Archiduce Austriae etc. splendide et sumptuose instructum...*, Innsbruck 1601.
- Schrenck von Notzing 1603: J. Schrenck von Notzing, *Der Aller Durchleuchtigsten und Grossmächtigen Kayser, Fürsten, Grafen, Herren, vom Adel wahrhaftige Bildtnissen und kurtze Beschreibungen ihrer Thaten und Handlungen...*, Innsbruck 1603.
- Schrenck von Notzing 1981: J. Schrenck von Notzing, *Die Helderüstenkammer (Armamentarium Heroicum) Erzherzog Ferdinands II. auf Schloß Ambras bei Innsbruck*, ed. B. Thomas, Osnabrück 1981.

- Schulz 1956: F. Schulz, *Podróże Inflantczyka z Rygi do Warszawy i po Polsce w latach 1791–1793*, transl. J.I. Kraszewski, ed. W. Zawadzki, Warszawa 1956.
- Seyler 1741: [G.D. Seyler], *Leben Stanislai I. Königs von Pohlen, mit Nöthigen Anmerkungen Urkunden und Müntzen...*, Stockholm 1741.
- Sobieski 2005: J. Sobieski, *Peregrynacja po Europie (1607–1613). Droga do Baden (1638)*, ed. J. Długosz, Wrocław 2005.
- Stanislas Auguste 2012: Stanislas Auguste, *Mémoires*, ed. Anna Grześkowiak-Krwawicz, D. Triaire, Paris 2012.
- Starowolski 1655: S. Starowolski, *Monumenta Sarmatarum, Cracoviae 1655*.
- Starowolski 1976: S. Starowolski, *Polska albo opisanie Królestwa Polskiego [1632]*, transl. and ed. A. Piskadło, Kraków 1976.
- Statuta 1524: *Statuta Serenissimi Domini Sigismundi Primi Poloniae Regis et Magni Ducis Lithuaniae...*, Cracoviae 1524.
- Statuta 1541: *Statuta Ducatus Mazoviae...*, Cracoviae 1541.
- Straszewicz 1832: J. Straszewicz, *Les polonais et les polonaises de la révolution du 29 novembre 1830*, Paris 1832.
- Strykowski 1978: M. Strykowski, *O początkach, wywodach, dzielnościach, sprawach rycerskich i domowych sławnego narodu litewskiego...*, ed. J. Radziszewska, Warszawa 1978.
- Syrokomla 1854: W. Syrokomla, *Dwie koronacje Sasów, Augusta II i Augusta III*, Wilno 1854.
- Szokalski 1921: W.F. Szokalski, *Wspomnienia z przeszłości*, ed. A. Wrzosek, Wilno 1921.
- Trophaeum 1700: *Trophaeum nobilissimae ac antiquissimae domus Estorasiensis...*, Viennae 1700.
- Twardowski 1706: S. ze Skrzypny Twardowski, *Przeważna legacya laśnie Oświęconego Xiążęcia Krzysztopha Zbaraskiego... do Naypotężniejszego Sołtana Cesarza Tureckiego Mustafy w roku 1621...*, Wilno 1706.
- Uniformirungs-Vorschrift 1849: *Uniformirungs-Vorschrift für Staatsbeamte*, Wien 1849.
- Ustawodawstwo: *Ustawodawstwo Księstwa Warszawskiego. Akty normatywne władzy najwyższej*, ed. W. Bartel, J. Kosim, W. Rostocki, Warszawa 1964–1969.
- Vasari 1568: G. Vasari, *Delle vite de' piu eccellenti pittori, scultori et architettori*, Firenze 1568.
- Vecellio 1590: C. Vecellio, *De gli habiti antichi et moderni di diverse parti del mondo*, Venezia 1590.
- VL: *Volumina legum*. Przedruk zbioru praw staraniem XX. Pijarów w Warszawie od roku 1732 do roku 1782 wydanego, Petersburg 1859–1860 [vol. 1–8], Kraków 1889 [vol. 9], Poznań 1952 [vol. 10].
- Werдум 2012: U. Werдум, *Dziennik podróży 1670–1672; Dziennik wyprawy polowej 1671*, ed. D. Milewski, Warszawa 2012.
- Wężyk 1987: W. Wężyk, *Kronika rodzinna*, ed. M. Dernałowicz, Warszawa 1987.
- Wiadomości z kraju 1863: *Wiadomości z kraju z lat 1861 i 1862*, Lipsk 1863.
- Wodzicki 1873: S. Wodzicki, *Wspomnienia z przeszłości od roku 1768 do roku 1840*, Kraków 1873.
- Wodzicki 1888: S. Wodzicki, *Pamiętniki*, Kraków 1888.
- Wypis najwyższych rozkazów 1798: *Wypis najwyższych rozkazów dla policyi sankt petersburskiej od dnia 19. listopada 1796 do daty dzisiejszej wydanych...*, n.p. [1798].
- Zański 1976: J. Zański, *Wspomnienia*, ed. A. Palarczyłówna, Kraków 1976.
- Zawisza 1862: *Pamiętniki Krzysztofa Zawiszy Wojewody Mińskiego (1666–1721)*, ed. J. Bartoszewicz, Warszawa 1862.
- Zimorowicz 1899: *Józefa Bartłomieja Zimorowicza pisma do dziejów Lwowa odnoszące się*, ed. K. Heck, Lwów 1899.
- Żółtowski 2002: M. Żółtowski, *To wszystko działa się naprawdę. Wojsko / Wojna / 'Uprawa-Tarca'*, Warszawa 2002.

SECONDARY SOURCES

- Aftanazy, *Dzieje rezydencji*: R. Aftanazy, *Dzieje rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej*, Wrocław 1991–1997.
- Ajewski 2006: K. Ajewski, 'O ubiorze sejmowym 1776–1815', in *Arma virumque cano. Profesorowi Zdzisławowi Żygulskiemu jun. w osiemdziesięciopięciolate urodzin*, ed. J.A. Chrościcki et al., Kraków 2006, pp. 399–410.
- Ameisenowa 1923: Z. Ameisenowa, 'Średniowieczne malarstwo ściennie w Krakowie', *Rocznik Krakowski* 19, 1923, pp. 62–114.
- Ameisenowa 1967: Z. Ameisenowa, 'Cztery polskie rękopisy iluminowane z lat 1524–1528 w zbiorach obcych', *Zeszyty Naukowe UJ. Prace z Historii Sztuki*, 4, 1967.
- Anders 1999: K. Anders, *Antike Physiognomie in Renaissanceporträts*, Frankfurt a. Main 1999 (*Histoire de l'art*, 341).
- Arx felicitatis 2001: *Arx felicitatis. Księga ku czci Profesora Andrzeja Rottermunda w sześćdziesiątą rocznicę urodzin od przyjaciół, kolegów i współpracowników*, ed. J.A. Chrościcki, et al., Warszawa 2001.
- Askenazy 1974: S. Askenazy, *Książę Józef Poniatowski 1763–1813 [1905]*, Warszawa 1974.
- Atasoy, Uluc 2012: N. Atasoy, L. Uluc, *Impressions of Ottoman Culture in Europe: 1453–1699*, Istanbul 2012.
- Aurea porta: *Aurea porta Rzeczypospolitej. Sztuka Gdańska od połowy XV do końca XVIII wieku*. Katalog, ed. T. Grzybkowska, Gdańsk 1997.
- Avcioglu 2009: N. Avcioglu, 'Le Turban et la Couronne. Stanislas en Grand Seigneur', in *Turqueries et autres chinoiseries. L'extotisme en Lorraine au XVIIIe siècle*, exh. cat., Lunéville 2009, pp. 20–27.
- Babičová, Hábl, Učnicková 1998: K. Babičová, V. Hábl, D. Učnicková, *Ilešháziouci: rodová zbirka obrazov*, Trenčín 1998.
- Badeni 1996: S. Badeni, *Świat przedwcześniejszy*, introduction by K. Lanckorońska, selected and introduced by R. Habielski, Warszawa 1996.
- Baják 2007: L. Baják, *A Magyar Nemzeti Múzeum címeres halotti emlékei*, Budapest 2007.
- Banach 1957: A. Banach, *O modzie XIX wieku*, Warszawa 1957.
- Banach 1987: J. Banach, *Najjaśniejszy Pan w Galicji. Dwadzieścia akwarel artystów polskich przedstawiających pobyt cesarza Franciszka Józefa I w Krakowie i we Lwowie w roku 1880*, przewodnik po wystawie, Kraków 1987.
- Barrett 2012: K. Barrett, *Pieter Soutman: Life and Oeuvre*, Amsterdam 2012 (OCULI. *Studies in the Arts of the Low Countries*, 12).
- Bartkiewicz 1979: M. Bartkiewicz, *Polski ubiór do 1864 roku*, Wrocław 1979.
- Bartnik 2013: R. Bartnik, *Obrazy wotywne w sanktuarium św. Stanisława BM w Piotrowinie*, Piotrowin 2013.
- Bartyś 1982: J. Bartyś, *Rzeczpospolita Pawłowska na tle reform włościańskich w Polsce w XVIII wieku*, Warszawa 1982.
- Batowski 1911: Z. Batowski, *Norblin*, Lwów 1911.
- Bäumel 1998: J. Bäumel, 'Koronacja Augusta Mocnego na króla Polski. Z okazji 300. Rocznicy', *Barok. Historia – Literatura – Sztuka*, 9, 1998, pp. 125–135.
- Bazhenava 2010: В.Д. Бажэнава, 'Даследаванне Радзівілы. Альбом партрэтаў XVIII–XIX стагоддзяў "Icones Familiae Ducalis Radivilianae"', in *Радзівілы. альбом партрэтаў XVIII–XIX стагоддзяў "Icones familiae ducalis Radivilianae"*, ed. В.Д. Бажэнава, Мінск 2010, pp. 349–506.
- Bąk 2018: M. Bąk, 'Portrety mundurowe pędzla Marcella Bacciarellego – przyczynek do budowy autorytetu Stanisława Augusta w wojsku', in *Bacciarelli. Studia o malarzu królewskim, dyrektorzem, nauczycielu, opiekunie sztuk*, ed. A. Pieńkos, Warszawa 2018, pp. 157–177.
- Bąkowski 1911: K. Bąkowski, *Dzieje Krakowa*, Kraków 1911.
- Bąkowski, *Kronika*: K. Bąkowski, *Kronika krakowska*, Kraków 1906–1909.
- Beletsky 1969: П.О. Білецький, *Український портретний живопис XVII–XVIII ст. Проблеми становлення і розвитку*, Київ 1969.
- Beletsky 1981: П.А. Белецкий, *Українська портретна живопись XVII–XVIII ст.*, Ленинград 1981.
- Berenson 1948: V. Berenson, *Aesthetics and History in the Visual Arts*, New York 1948.
- Berg, *Zapiski*: M.W. Berg, *Zapiski o powstaniu polskim 1863 i 1864 r. i poprzedzającej powstanie epoce manifestacji od 1856 r.*, Kraków 1898–1899.

- Bernasikowa 1986: M. Bernasikowa, *Polskie pasy kontuszowe*, Warszawa 1986.
- Betlej 2010: A. Betlej, *Sibi, Deo, posteritati. Jabłonowscy a sztuka w XVIII wieku*, Kraków 2010.
- Betterówna 1929: A. Betterówna, 'Polskie ilustracje książkowe XV i XVI wieku (1490–1525)', *Prace Sekcji Historii Sztuki i Kultury Towarzystwa Naukowego we Lwowie*, 1, 1929, pp. 289–399.
- Bialic 2016: M. Bialic, 'O grupie XVIII-wiecznych portretów dam polskich a strojach "à la van Dyck"', in *Sztuka stroju, strój w sztuce*, ed. M. Furmanik-Kowalska, A. Straszewska, Warszawa–Toruń 2016, pp. 202–215.
- Białłowicz-Krygierowa 1957: Z. Białłowicz-Krygierowa, *Malowidła ścienne z XIV w. w dawnym opactwie cysterskim w Łądzie nad Wartą*, Poznań 1957.
- Biblioteka Sapiechów: *Biblioteka Sapiechów z Krasieczyna w Zamku Królewskim na Wawelu*, exh. cat., Kraków 2014.
- Biedrońska-Słotowa 1994: B. Biedrońska-Słotowa, 'Kogo przedstawia portret Jana Krzysztofa Tarnowskiego? XVI-wieczna geneza orientalizacji gustu w siedemnastowiecznej Polsce', in *Sztuka XVII wieku w Polsce. Materiały sesji SHS*, ed. T. Hrankowska, Warszawa 1994, pp. 133–141.
- Biedrońska-Słotowa 2005: B. Biedrońska-Słotowa, *Polski ubiór narodowy zwany kontuszowym*, Kraków 2005.
- Biedrońska-Słotowa 2017: B. Biedrońska-Słotowa, 'Portret Krzysztofa Zbaraskiego jako reprezentanta Rzeczypospolitej w czasie misji dyplomatycznej na dworze Sułtana Mustafy I w roku 1622', in *Tendit in ardua virtus* 2017, pp. 299–205.
- Bieliński, Uniwersytet Warszawski: J. Bieliński, *Królewski Uniwersytet Warszawski 1816–1831*, Warszawa 1907–1913.
- Bieliński, Uniwersytet Wileński: J. Bieliński, *Uniwersytet Wileński 1579–1831*, Kraków 1899–1900.
- Bieniarzówna 1969: J. Bieniarzówna, *Mieszczanstwo krakowskie XVII w. Z badań nad strukturą społeczną miasta*, Kraków 1969.
- Bigoszevska 1979: W. Bigoszevska, *Polski portret wojskowy XVII–XIX w.*, exh. cat., Toruń 1979.
- Biskupski 1986: R. Biskupski, 'Chorągiew nagrobna jeromonacha Joela Maniowskiego', *Materiały Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku*, 29, 1986, pp. 128–138.
- Blak, Małkiewicz, Wojtalowa 2001: H. Blak, B. Małkiewicz, E. Wojtalowa, *Malarstwo polskie XIX wieku* [collection catalogue, MNK], Kraków 2001.
- Blaschke 2010: K. Blaschke, *Nasze własne, nasze polskie. Mit renesansu lubelskiego w polskiej historii sztuki*, Kraków 2010.
- Blumówna 1952: H. Blumówna, 'O pierwszych portretach świeckich w krakowskich drukach renesansowych', *Rozprawy i Sprawozdania Muzeum Narodowego w Krakowie*, 2, 1952 (publ. 1954), pp. 78–82.
- Bocheński 1938: Z. Bocheński, 'Karaceny polskie XVII–XVIII w.', *Broń i Barwa*, 5, 1938, pp. 106–136.
- Bocheński 1960: Z. Bocheński, 'Ze studiów nad polską zbroją husarską', *Rozprawy i Sprawozdania Muzeum Narodowego w Krakowie*, 6, 1960, pp. 106–136.
- Bocheński 1978: Z. Bocheński, 'Uwagi o polskim mundurze generalskim okresu Legionów i Księstwa Warszawskiego', *Studia do Dziejów Dawnego Uzbrojenia i Ubioru Wojskowego*, 7, 1978, pp. 71–92.
- Bochnak 1960: A. Bochnak, *Kaplica Zygmuntowska*, Warszawa 1960.
- Boetticher 1898: A. Boetticher, *Die Bau- und Kunstdenkmäler der Provinz Ostpreußen*, vol. 8, Königsberg 1898.
- Bogucka 1981: M. Bogucka, 'Gest w kulturze szlacheckiej', *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*, 26, 1981, pp. 5–18.
- Bogucka 1994: M. Bogucka, *Staropolskie obyczaje w XVI–XVII wieku*, Warszawa 1994.
- Bohdanov 2021: C. Богданов / S. Bohdanov, *Портрет. Каталог. Львівський історичний музей / Portrait. Catalog. Lviv History Museum, Львів* 2021.
- Bohdziewicz, Klotowska 1967: M. Bohdziewicz, J. Klotowska, *Portret sarmacki XVII–XVIII w. Katalog wystawy*, Łódź 1967.
- Bołoz-Antoniewicz 1894: J. Bołoz-Antoniewicz, *Katalog wystawy sztuki polskiej od 1764–1886*, Lwów 1894.
- Boniecki, Herbarz: A. Boniecki, *Herbarz polski*, Warszawa 1899–1913.
- Borejszo 1994: M. Borejszo, 'Staropolskie ubiory w świetle XVI-wiecznej literatury satyrycznej', in *Ubiory* 1994, pp. 70–84.
- Brückner 1938: A. Brückner, *Encyklopedia staropolska*, Warszawa 1938.
- Brückner 1966: W. Brückner, *Bildnis und Brauch. Studien zur Bildfunktion der Effigies*, Berlin 1966.
- Bruyn, Emmens 1957: J. Bruyn, J.A. Emmens, 'The Sunflower Again', *Burlington Magazine*, 99 (648), 1957, pp. 96–97.
- Brykowski 1998: R. Brykowski, 'Jan III Sobieski (i nie tylko) w ruskim malarstwie ikonowym. Rozważania wstępne', in *Artes atque humaniora. Studia Stanisłao Mossakowski sexagenario dicata*, ed. A. Rottermund et al., Warszawa 1998, pp. 279–291.
- Bukolská 1985: E. Bukolská, 'Malovaný portrét v Čechách v období renesance', in *Portret typu sarmackiego* 1985, pp. 85–95.
- Buzási 1975: E.D. Buzási, '17th-Century Catafalque Paintings in Hungary', *Acta Historiae Artium*, 21, 1975, no. 1–2, pp. 87–124.
- Buzási 1985: E.D. Buzási, 'Ungarische Totenbildnisse des 17. Jahrhudents (Zur Frage des geistigen Hintegrundes des Manierismus in Ungarn)', in *Portret typu sarmackiego* 1985, pp. 177–182.
- Buzási 1988: E.D. Buzási, *Régi magyar arcképek / Alte ungarische Bildnisse*, exh. cat., Tata–Szombathely 1988, Budapest 1988.
- Buzási 2002: E.D. Buzási, 'Fiktion und Geschichtlichkeit in der Ahnengalerie und in den Kupferstichen des "Trophaeums" der Familiengeschichte der Esterházy', *Acta Historiae Artium*, 43, 2002, no. 1–4, pp. 227–246.
- Buzási 2014: E.D. Buzási, 'Porträts, Maler, Mäzene. Zur Geschichte des Porträts im 16.–17. Jahrhundert im Königreich Ungarn', *Acta Historiae Artium*, 55, 2014, no. 1, pp. 23–104.
- Buzási 2016: E.D. Buzási, 'Zur Geschichte des Porträts im Königreich Ungarn des 17. Jahrhunderts', in *Noblesse* 2016, pp. 177–199.
- Buzási 2018: E.D. Buzási, 'Krönungsporträt Ferdinands III. von Justus Sustermans aus dem Jahre 1626. Die ungarische tracht als Mittel der Machtrepräsentation bei den Königskrönungen Anfang des 17. Jahrhunderts', *Acta Historiae Artium*, 59, 2018, no. 1, pp. 189–218.
- Bystroń 1960: J.S. Bystroń, *Dzieje obyczajów w dawnej Polsce [1933–1934]*, Warszawa 1960.
- Campbell 1990: L. Campbell, *Renaissance Portraits: European Portrait-Painting in the 14th, 15th and 16th Centuries*, New Haven–London 1990.
- Campbell 1996: L. Campbell, 'Portraiture', in *Dictionary of Art*, ed. J. Turner, vol. 25, London 1996, pp. 273–287.
- Caroli 1996: F. Caroli, 'Cinque secoli di pittura in profondo. La fisiognomica da Leonardo a Freud', in *Il ritratto: gli artisti, i modelli, la memoria*, ed. G. Fossi, Firenze 1996, pp. 305–319.
- Cennerné Wilhelmb 1957: G. Cennerné Wilhelmb, 'Über die ungarischen Porträtfolgen von Elias Widemann', *Acta Historiae Artium*, 4, 1956–1957, pp. 325–347.
- Cennerné Wilhelmb 1976: G. Cennerné Wilhelmb, 'Utilisation de modèles iconographiques et stylistiques dans l'art du portrait en Hongrie au XVIIe siècle', *Acta Historiae Artium*, 22, 1976, no. 1–2, pp. 117–132.
- Cennerné Wilhelmb 1985: G. Cennerné Wilhelmb, 'Stilprobleme der ungarischen provinziellen Porträtmalerei im 17. Jahrhundert', in *Portret typu sarmackiego* 1985, pp. 103–111.
- Cennerné Wilhelmb 1986: G. Cennerné Wilhelmb, 'A magyar barokk provinciális portré stíluskapcsolatai', *Történelmi szemle*, 29, 1986, pp. 219–236.
- Cercha, Kopera 1916: S. Cercha, F. Kopera, *Nadworny rzeźbiarz króla Zygmunta Starego Giovanni Cini ze Sieny i jego dzieła w Polsce*, Kraków [1916].
- Chłopicki 1881: E. Chłopicki, 'Wędrówka po guberni kijowskiej', *Tygodnik Ilustrowany*, 1881.

- Chmarzyński 1932–1934: G. Chmarzyński, 'Chorągwie nagrobne na Pomorzu', *Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu*, 9, 1932–1934, no. 1–2, pp. 36–37.
- Chodyła 2000: Z. Chodyła, 'Portrety panujących oraz dostojników w domach szlachty i mieszczan w Wielkopolsce od drugiej połowy XVI do końca XVIII wieku', in *Eruditio et interpretatio. Studia historyczne*, ed. Z. Chodyła, Poznań 2000, pp. 131–162.
- Chojecka 1969: E. Chojecka, 'Theorie und Praxis des Porträts der Frührenaissance. Die "Phisionomia" des Johann von Glogau (1518)', *Wissenschaftliche Zeitschrift der Friedrich-Schiller-Universität Jena*, 18, 1969, no. 1, pp. 177–180.
- Chojecka 1980: E. Chojecka, *Ilustracja polskiej książki drukowanej w XVI i XVII w.*, Warszawa 1980.
- Chojecka 1984: E. Chojecka, 'Teoria i praktyka odbioru dzieła sztuki: "Phisionomia" Jana z Głogowa i głowy wawelskie', in *Mecenas, kolekcjoner, odbiorca. Materiały sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki*, Katowice, listopad 1981, Warszawa 1984, pp. 217–232.
- Chomiak 2020: M. Chomiak, 'Wizerunek kobiety w malarstwie portretowym trumiennym – wpływ mody zachodniej na stój żeński na przykładzie dzieł z kolekcji Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej im. Alfa Kowalskiego w Międzyrzeczu', in *Portret trumienny 2020*, pp. 133–149.
- Chomyn 1997: I. Chomyn, *In propria persona. Malarzy polskich portret własny ze zbiorów Lwowskiej Galerii Obrazów*, exh. cat., Katowice 1997.
- Chomyn 2017: I. Chomyn, *Muzeum Książąt Lubomirskich. (Nie)zapomniana historia*, exh. cat., Wrocław 2017.
- Chomyn 2022: I. Chomyn, *Portrety osobistości polskich i z Polską związanych w Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki im. B. Woźnickiego. Katalog zbiorów*, vol. I: A–J, ed. J.T. Petrus, Kraków 2022.
- Christensen 1940: S.F. Christensen, *Kongedragterne fra 17. og 18. aarhundrede (De Danske Kongers Kronologiske samling Paa Rosenborg)*, København 1940.
- Chrościcki 1974: J.A. Chrościcki, *Pompa funebris. Z dziejów kultury staropolskiej*, Warszawa 1974.
- Chrościcki 1988: J.A. Chrościcki, "'Crimen laesae maiestatis'", in *Podług nieba i zwyczaj polskiego. Studia z historii architektury, sztuki i kultury ofiarowane Adamowi Miłobędzkiemu*, Warszawa 1988, pp. 606–613.
- Chrościcki 2015: J.A. Chrościcki, 'Erwin Panofsky o młodzieńczym artykule Mariusza Karpowicza', in *Artyści znad jezior lombardzkich w nowożytnej Europie. Prace dedykowane pamięci Profesora Mariusza Karpowicza*, ed. R. Sulewska, M. Smoliński, Warszawa 2015, pp. 17–21.
- Chrubasik 2009: K. Chrubasik, *Das Grabmal von Ladislaus II. Jagiello (1386–1434). Inszenierung und Legitimation der Macht. Inaugural-Dissertation zur Erlangung der Doktorwürde der Philosophischen Fakultät der Rheinischen Friedrich-Wilhelms-Universität zu Bonn*, Bonn 2009.
- Chrzanowska 1994: P. Chrzanowska, *Katalog portretów książąt Sanguszków w zbiorach Muzeum Okręgowego w Tarnowie*, ed. and with an afterword by K. Sołtys, Tarnów 1994.
- Chrzanowski 1977: T. Chrzanowski, 'Ciało sarmackie', *Teksty*, 1977, no. 2 (32), pp. 54–83.
- Chrzanowski 1985: T. Chrzanowski, 'Portret sarmacki w rzeźbie i snycerstwie', in *Portret typu sarmackiego 1985*, pp. 131–143.
- Chrzanowski 1988: T. Chrzanowski, *Wędrówki po Sarmacji europejskiej*, Kraków 1988.
- Chrzanowski 1993: T. Chrzanowski, *Sztuka w Polsce Piastów i Jagiellonów*, Warszawa 1993.
- Chrzanowski 1995: T. Chrzanowski, *Portret staropolski*, Warszawa 1995.
- Chwalewik, Zbiory: E. Chwalewik, *Zbiory polskie. Archiwa, biblioteki, gabinety, galerie, muzea i inne zbiory pamiątek przeszłości w Ojczyźnie i na obczyźnie*, Warszawa–Kraków 1926–1927.
- Chyczewska 1964: A. Chyczewska, 'Portret koronacyjny Stanisława Augusta pędzla Marcella Bacciarelliego', *Biuletyn Historii Sztuki*, 26, 1964, pp. 3–19.
- Chyczewska 1968: A. Chyczewska, *Marcello Bacciarelli 1731–1818. Życie – twórczość – dzieła*, exh. cat., Poznań 1968.
- Chyczewska 1970: A. Chyczewska, *Marceli Bacciarelli 1731–1818. Życie – twórczość – dzieła*, Poznań 1970.
- Chyczewska 1973: A. Chyczewska, *Marceli Bacciarelli 1731–1818*, Wrocław 1973.
- Cieślak 1992: K. Cieślak, *Kościół – cmentarzem. Sztuka nagrobna w Gdańsku (XV–XVIII w.)*, Gdańsk 1992.
- Cooper, Eade 2013: T. Cooper with J. Eade, *Elisabeth I and her People*, exh. cat., London 2013.
- Court Art of Vasa Dynasty 1976: *Court Art of Vasa Dynasty in Poland. Exhibition in the Wavel Castel in Cracow, May–June 1976 / Sztuka dworu Wazów w Polsce. Wystawa w Zamku Królewskim na Wawelu, maj–czerwiec 1976*, Katalog, ed. A. Fischinger, Kraków 1976.
- Crosses Stand for Virtue 2012: *Crosses Stand for Virtue, the Arrow for Victory ... The Sapiehas – Statesmen, Art Patrons and Collectors*, Vilnius 2012 [title in Lithuanian, Polish and English; English summaries of essays].
- Csombor 1961: *Martona Csombora podróż po Polsce*, trans. J. Ślaski, Warszawa 1961.
- Czamańska 2007: I. Czamańska, *Wiśniowieccy. Monografia rodu*, Poznań 2007.
- Czapliński, Długosz 1969: W. Czapliński, J. Długosz, *Podróż młodego magnata do szkół*, Warszawa 1969.
- Czernik 1987: M. Czernik, 'Wynagrodzenia i mundury pocztowców Królestwa Polskiego 1. połowy XIX w.', *Rocznik Muzealny Muzeum Poczty i Telekomunikacji*, 1987, no. 2, pp. 11–28.
- Czołowski 1911: A. Czołowski, 'Polskie portrety w Szwecji', *Sztuka*, 1, 1911, pp. 256–259.
- Czyż 2020: A.S. Czyż, 'Wizerunki Michała Kazimierza Paca – przegląd ikonografii hetmana litewskiego i wojewody wileńskiego', *Artifex Novus*, 4, 2020, pp. 86–111.
- Czyżewski 1997: K.J. Czyżewski, 'Przyczynek do działalności fundatorskiej kardynała Fryderyka Jagiellończyka', in *Między gotyką a barokiem. Sztuka Krakowa XVI i XVII wieku. Materiały sesji naukowej zorganizowanej przez Oddział Krakowski SHS*, Kraków 1997, pp. 113–130.
- Czyżewski 1998: K.J. Czyżewski, 'Nie całkiem utracone. O kilku nie zachowanych przedmiotach ze skarbcza katedry na Wawelu', in *Festina lente. Prace ofiarowane Andrzejowi Fischingerowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, ed. M. Piwocka, D. Nowacki, Kraków 1998, pp. 121–126.
- Czyżewski, Walczak 2005: K.J. Czyżewski, M. Walczak, 'Portrety biskupów krakowskich w okresie nowożytnym. Zagadnienie funkcji', in *Studia nad sztuką renesansu i baroku*, vol. 6: *Fundator i dzieło w sztuce nowożytnej*, pt. 1, ed. J. Lilejko, I. Rolska-Boruch, Lublin 2005, pp. 203–247.
- Czyżewski, Walczak 2008: K.J. Czyżewski, M. Walczak, 'Spectet posteritas vivam probi oris effigiem Bernardi Maciejewski. O jednym z portretów we francuskańskiej galerii biskupów krakowskich', *Rocznik Krakowski*, 74, 2008, pp. 51–72.
- Czyżewski, Walczak 2013: K.J. Czyżewski, M. Walczak, 'The Memorial Portraits of Bishops Samuel Maciejewski and Franciszek Krasiński in the Cloister of the Franciscan Friary in Cracow', *Ars*, 46, 2013, pp. 148–170.
- Czyżewski, Walczak 2015: K.J. Czyżewski, M. Walczak, 'The Monuments with Portrait Busts of the Bishops of Cracow: On the History of the Reception of Roman Baroque Models of Sepulchral Art in Poland (Bernini – Algardi – Rossi)', *Artibus et Historiae. An Art Anthology*, 71 (XXXVI), 2015, pp. 181–223.
- Czyżewski, Walczak 2017: K.J. Czyżewski, M. Walczak, 'Picturing continuity. The beginnings of the portrait gallery of Cracow bishops in the cloisters of the Franciscan friary in Cracow', *Journal of Art Historiography*, 17, 2017; <https://arthistoriography.files.wordpress.com/2017/11/walczak-czyz5bcwewski.pdf> [accessed: 5.9.2019].
- D'Abancourt de Franqueville 1906: H. d'Abancourt de Franqueville, *Katalog*

- zabytków XVIII w. Muzeum Narodowego w Krakowie, Kraków 1906.
- Danielewicz 2019: I. Danielewicz, *French Paintings from the 16th to 20th Century in the Collection of the National Museum in Warsaw: Complete Illustrated Catalogue Raisonné*, Warszawa 2019.
- Daranowska-Łukaszewska 2000: J. Daranowska-Łukaszewska, 'Sposób pochówku a forma niektórych nagrobków nowożytnych w Polsce', *Studia Muzealne*, 19, 2000, pp. 72–79.
- Das polnische Portrait 1975: *Das polnische Portrait. Eine Ausstellung aus Anlaß der polnischen Woche zusammengestellt durch das Nationalmuseum Kraków, Hamburg–Hannover* 1975.
- Dąb-Kalinowska 1985: B. Dąb-Kalinowska, 'Początki portretu rosyjskiego', in *Portret typu sarmackiego* 1985, pp. 123–130.
- De Latour 2005: R. de Latour, "'O dziewiętnastowiecznym portrecie" karabeli', in *Mowa i moc obrazów. Prace dedykowane Profesor Marii Poprzęckiej*, ed. W. Baraniewski et al., Warszawa 2005, pp. 29–33.
- Decorum życia Sarmatów 1980: *Decorum życia Sarmatów*, exh. cat., Warszawa 1980.
- Dejiny 2009: *Dejiny slovenského výtvarného umenia. Renesancia: umenie medzi neskorou gotikou a barokom*, Bratislava 2009.
- Deluga 1994: W. Deluga, 'Les portraits de la famille Movila du XVII s.', *Revue Roumaine d'Histoire de l'Art*, 31, 1994, pp. 73–85.
- Dębicki 2006: J. Dębicki, 'Wit Stwosz i Jan z Głogowa, rzeźbiarz i filozof', in *Wokół Wita Stwosza: Studia i Materiały Naukowe Muzeum Narodowego w Krakowie. Materiały z Międzynarodowej Konferencji Naukowej w Muzeum Narodowym w Krakowie 19–22 maja 2005*, ed. D. Horzela, A. Organisty, Kraków 2006, pp. 113–123.
- Dębicki 2013: J. Dębicki, *Krakowska sztuka Wita Stwosza: filozoficzne źródła formy i treści ideowych*, Kraków 2013.
- Dickey 1995: S.S. Dickey, "'Met een wenende ziel ... doch droge ogen": Women holding handkerchiefs in seventeenth-century Dutch portraits', *Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek*, 46, 1995, pp. 333–367.
- Die Sprache der Zeichen 1990: *Die Sprache der Zeichen und Bilder. Rhetorik und nonverbale Kommunikation in der frühen Neuzeit*, ed. V. Kapp, Karlsruhe 1990.
- Długosz 1972: J. Długosz, *Mecenat kulturalny i dwór Stanisława Lubomirskiego*, Wrocław 1972.
- Długoszewska-Nadratowska, Królik 1993: H. Długoszewska-Nadratowska, J. Królik, *Portret szlachty mazowieckiej*, exh. cat., Muzeum Okręgowe w Ciechanowie, Ciechanów 1993.
- Dobrowolski 1948: T. Dobrowolski, *Polskie malarstwo portretowe. Ze studiów nad sztuką epoki sarmatyzmu*, Kraków 1948.
- Dobrowolski 1962: T. Dobrowolski, 'Cztery style portretu "sarmackiego"', *Zeszyty Naukowe UJ. Prace z Historii Sztuki*, 1, 1962, pp. 83–103.
- Dobrzeńiecki 1949: T. Dobrzeńiecki, 'Działalność Stanisława Stosza w Krakowie', *Biuletyn Historii Sztuki*, 11, 1949, pp. 188–212.
- Dobrzeńiecki 1969: T. Dobrzeńiecki, 'Średniowieczny portret w sakralnej sztuce polskiej', *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*, 13, 1969, no. 1, pp. 11–149.
- Dobrzeńiecki 1979: T. Dobrzeńiecki, 'Gotycka płaskorzeźba ze sceną "Pokłonu Trzech Króli" – odnaleziony pierwowzór znanych od dawna kopii', *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*, 23, 1979, pp. 117–208.
- Dobrzeńiecki 1990: T. Dobrzeńiecki, 'Geneza polskiego portretu trumiennego', in *Portret 1990*, pp. 73–88.
- Dolabella 2020: Dolabella. *Wenecki malarz Wazów*, ed. M. Białonowska, exh. cat., Warszawa 2020.
- Domżał, Wałkowski 2017: Z. Domżał, A. Wałkowski, 'Zarys dziejów skryptorium klasztoru cystersów w Mogile od XIII do początków XVI wieku', *Echa Przeszłości*, 18, 2017, pp. 43–75.
- Dovga 1997: A.M. Довга, 'К истории вольнской портретной живописи XVIII в.', *Памятники Культуры. Новые открытия*, 1991, pp. 223–230.
- Drecka 1957: W. Drecka, *Kulmbach*, Warszawa 1957.
- Drecka 1962: W. Drecka, *Wystawa polskiego portretu XVII i XVIII. Przewodnik. Muzeum w Łowiczu*, Warszawa 1962.
- Drecka 1973: W. Drecka, 'Portrety Sebastiana Lubomirskiego i jego rodziny z XVI i XVII wieku', *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*, 17, 1973, pp. 87–122.
- Drecka 1975: W. Drecka, 'Dwa portrety księżnej na Wiśniczcu', *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*, 19, 1975, pp. 373–38.
- Dreścik 2000: J.J. Dreścik, 'Polski portret "z zegarem"', in *Zegary mechaniczne: materiały z sesji naukowej zorganizowanej przez Muzeum Okręgowe w Toruniu oraz Toruński Oddział Stowarzyszenia Historyków Sztuki*, ed. K. Kluczwajd, H. Maciejewska-Marcinkowska, Toruń 2000, pp. 87–98.
- Dreścik 2006: J.J. Dreścik, "'Od zwątpiałości do najpiękniejszej otuchy". Pamiętka żałoby narodowej z 1809 roku', in *Biżuteria w Polsce. Materiały z VI sesji naukowej z cyklu "Rzemiosło artystyczne i wzornictwo w Polsce"*, ed. K. Kluczwajd, Toruń 2006, pp. 103–106.
- Dreścik 2014: J.J. Dreścik, 'O kilku pamiętkach dworskich w Muzeum Książąt Czartoryskich w Krakowie', *Rozprawy i Sprawozdania Muzeum Narodowego w Krakowie*, SN, 7, 2014, pp. 49–74.
- Duma i wolność 1991: *Duma i wolność. Obraz szlachty w dobie baroku*, exh. cat., Poznań 1991.
- Dumanowski 2006: J. Dumanowski, *Świat rzeczy szlachty wielkopolskiej w XVIII wieku*, Toruń 2006.
- Dunin-Wilczyński 2006: Z. Dunin-Wilczyński, *Order Świętego Stanisława*, Warszawa 2006.
- Dziechcińska 1989: H. Dziechcińska, 'Gest w staropolskim systemie komunikacji', in *Kultura żywego słowa w dawnej Polsce*, ed. H. Dziechcińska, Warszawa 1989, pp. 39–55.
- Dziechcińska 1996: H. Dziechcińska, *Ciało, strój, gest w czasach renesansu i baroku*, Warszawa 1996.
- Dziewulski 2015: M. Dziewulski, *100 rarytasów z kolekcji militariów w Muzeum Narodowym w Krakowie*, Kraków 2015.
- Dziubkova 1977a: J. Dziubkova, 'Kilka przykładów wielkopolskiego malarstwa trumiennego', *Studia Muzealne*, 12, 1977, pp. 107–114.
- Dziubkova 1977b: J. Dziubkova, *Sarmackie malarstwo funeralne*, exh. cat., Piła 1977.
- Dziubkova 1977c: J. Dziubkova, *Wielkopolski portret trumienny*, exh. cat., Wschowa 1977.
- Dziubkova 1981: J. Dziubkova, *Portrety trumiennie, tablice inskrypcyjne i herbowe*, Poznań 1981 (Katalogi zbiorów MNP, 1).
- Dziubkova 1993: J. Dziubkova, 'Portret epitafiginy i trumienny', in *Gdzie Wschód* 1993, pp. 35–40.
- Dziubkova 1996: J. Dziubkova, 'Stoj pogrzebiencze, a pod glancem tej blachy upatruj przeświecne popioły', in *Vanitas* 1996, pp. 13–27.
- Dziubkova 2000: J. Dziubkova, 'Portret trumienny – kłopoty z denotacją', *Studia Muzealne*, 19, 2000, pp. 168–185.
- Dziubkova 2007: J. Dziubkova, 'Wierny rodowej dewizie "Nil desperandum". O portretach trumiennych Rafała Gurowskiego i jego rodziny', in *Rafał hrabia Gurowski. Szkice do XVIII-wiecznego portretu szlacheckiego*, ed. K. Lotowski, M. Małkus, Wschowa 2007, pp. 59–70.
- Dziubkova 2009: J. Dziubkova, 'Dany przez przedniego malarza konterfekt osoby nieboszczykowskiej Hieronima Radomickiego oraz portrety trumiennie najbliższej rodziny wojewody', in *Ziemia wschowska w czasach starosty Hieronima Radomickiego*, ed. P. Klint, M. Małkus, K. Szymańska, Wschowa–Leszno 2009, pp. 57–72.
- Dziubkova, Węcka 1983: J. Dziubkova, A. Węcka, *Malarstwo i rzeźba doby baroku w zbiorach Muzeum Narodowego w Poznaniu*, Poznań 1983.
- Ejdelman 1990: N. Ejdelman, *Paweł I*, Warszawa 1990.
- Erzherzog Ferdinand II 2017: *Erzherzog Ferdinand II. Landesfürst von Tirol*, ed. S. Haag, V. Sandbichler, exh. cat., Innsbruck 2017.
- Estreicher 1953: K. Estreicher, 'Grobowiec Władysława Jagiełły', *Rocznik Krakowski*, 33, 1953, pp. 1–46.

- Estreicher, Pagaczewski 1937: K. Estreicher, J. Pagaczewski, 'Czy Jan Maria Padovano był w Rzymie?', *Rocznik Krakowski*, 28, 1937, pp. 139–167.
- Estreicherówna 1968: M. Estreicherówna, *Życie towarzyskie i obyczajowe Krakowa w latach 1848–1868*, Kraków 1968.
- Europe in Vienna 2015: *Europe in Vienna. The Congress of Vienna 1814/15*, ed. A. Husslein-Arco, S. Grabner, W. Telesko, exh. cat., Wien 2015.
- Fabiani 1971: B. Fabiani, 'Nieznane portrety Paców. Studium biograficzno-ikonograficzne z XVII wieku', *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*, 15, 1975, no. 1, pp. 137–180.
- Fabiański 2017: M. Fabiański, 'The Beginnings of Woodcut Portrait in Poland: The Images of King Sigismund I against their Literary Background', *Artibus et Historiae. An Art Anthology*, no. 76 (XXXVIII), 2017, pp. 259–289.
- Fabiański 2020: M. Fabiański, *Nagrobek biskupa Jana Konarskiego*, Kraków 2020.
- Falque 2019: I. Falque, *Devotional Portraiture and Spiritual Experience in Early Netherlandish Painting*, Leiden-Boston 2019.
- Felczak 1966: W. Felczak, *Historia Węgier*, Wrocław 1966.
- Filipow 1990: K. Filipow, *Order Virtuti Militari 1792–1945*, Warszawa 1990.
- Filipow 1995: K. Filipow, *Order Orła Białego*, Warszawa 1995.
- Filipow 2003: K. Filipow, *Falerystyka polska*, Białystok 2003.
- Filipow 2009: K. Filipow, *Order Świętego Stanisława*, Warszawa 2009.
- Fischinger 1969: A. Fischinger, *Santi Gucci architekt i rzeźbiarz królewski XVI wieku*, Kraków 1969.
- Fischinger 1986: A. Fischinger, 'Grabdenkmäler der Könige aus der Dynastie der Jagiellonen im Dom auf dem Wawel in Krakau', in *Polen im Zeitalter der Jagiellonen 1386–1572. Schallaburg 8. Mai – 2. November 1986*, exh. cat., Wien 1986, pp. 137–158.
- Flik, Herdzin 2000: J. Flik, B. Herdzin, *Poczet królów polskich w zbiorach Muzeum Okręgowego w Toruniu*, Toruń 2000.
- Fossi 1996: G. Fossi, 'Il ritratto tra memoria, realtà e immaginazione', in *Il ritratto 1996*, pp. 9–28.
- Főúri ősgalériák 1988: *Főúri ősgalériák, családi arcképek a magyar történelmi képcsarnokból*, exh. cat., ed. E.D. Buzási, Budapest 1988.
- Franaszek, Przybyszewski 1991: A. Franaszek, B. Przybyszewski, *Kaplica Zygmuntońska. Materiały źródłowe 1517–1977*, Kraków 1991.
- Franaszek, Urban 1992: A. Franaszek, W. Urban, 'Oblaty dokumentów dokonane przez księdza Stanisława Fogelwedera', *Studia Waweliana*, 1, 1992, pp. 29–36.
- Frazik 1968: J.T. Frazik, 'Zamek w Krasieczynie', *Zeszyty Naukowe Politechniki Krakowskiej. Architektura*, 12, 1968, pp. 49–120.
- Freedberg 1989: D. Freedberg, *The Power of Images: Studies in the History and Theory of Response*, Chicago 1989.
- Fürstenberger 1994: *Die Fürstenberger: 800 Jahre Herrschaft und Kultur in Mitteleuropa*, ed. E.H. Eltz, A. Strohmeier, exh. cat. Schloß Weitra, Korneuburg 1994.
- Gacowa 1974: H. Gacowa, 'Maria' i Antoni Malczewski. *Kompendium źródłowe*, Wrocław 1974.
- Gadomski 1988: J. Gadomski, *Gotyckie malarstwo tablicowe Małopolski 1460–1500*, Warszawa 1988.
- Galicka, Sygietyńska 1983: I. Galicka, H. Sygietyńska, 'O pomniku Grodzickiego i proporcju żałobnym', *Spotkania z Zabytkami*, 1983, no. 1 (11), pp. 38–39.
- Gąsiorowska 1955: M. Gąsiorowska, *Toruński portret mieszczański 1500–1850. Katalog*, Toruń 1955.
- Gdańsk protestancki 2017: *Gdańsk protestancki w epoce nowożytnej. W 500-lecie wystąpienia Marcina Lutra*, exh. cat., Gdańsk 2017.
- Gdzie Wschód 1993: *Gdzie Wschód spotyka Zachód*, exh. cat., ed. J. Malinowski, Warszawa 1993.
- Gebser, Hagen 1835–1836: A.R. Gebser, E.A. Hagen, *Der Dom zu Königsberg. Eine kirchen- und kunstgeschichtliche Schilderung*, Königsberg, 1833–1835.
- Gembarzewski 1938: B. Gembarzewski, 'Husarze. Ubiór, oporządzenie i uzbrojenie', *Broń i Barwa*, 5, 1938, pp. 207–254.
- Geniusz baroku 2020: *Geniusz baroku. Szymon Czechowicz 1689-1775 / Genius of the Baroque. Szymon Czechowicz 1689-1775*, ed. A. Betlej, T. Zaucha, exh. cat., Kraków 2020.
- Getka-Kenig 2013a: M. Getka-Kenig, *Ojcowie 'wskrzęszonej' Ojczyzny. Senat w rzeczywistości społeczno-politycznej Księstwa Warszawskiego*, Warszawa 2013.
- Getka-Kenig 2013b: M. Getka-Kenig, 'Anonimowa scena koronacji cesarzowej Aleksandry na królową polski (1829–1830). Malarska wizja narodowego odrodzenia, czyli o dwóch wymiarach iluzji', *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*, SN, 2 (38), 2013, pp. 371–387.
- Getka-Kenig 2015: M. Getka-Kenig, 'Dwór króla polskiego w latach 1815–1830 i problem ceremonialnej oprawy "wskrzęszonej" monarchii w konstytucyjnym Królestwie Polskim', *Kronika Zamkowa. Roczniki*, SN, 2 (68), 2015, pp. 215–244.
- Gębarowicz 1966: M. Gębarowicz, *Szkice z historii sztuki XVII w.*, Toruń 1966.
- Gębarowicz 1969: M. Gębarowicz, *Portret XVI–XVIII wieku we Lwowie*, Kraków 1969.
- Gębarowicz 1981a: M. Gębarowicz, *Materiały źródłowe do dziejów kultury i sztuki XVI–XVIII w.*, Wrocław 1981.
- Gębarowicz 1981b: M. Gębarowicz, 'Wawrzyniec-Laurenty Krzczonowicz, nieznanymi sztycharz drugiej połowy XVII wieku', *Folia Histriae Artium*, 17, 1981, pp. 49–120.
- Gębarowicz 1986: M. Gębarowicz, *Mater Misericordiae-Pokrow-Pokrowa w sztuce i legendzie Środkowo-Wschodniej Europy*, Wrocław 1986.
- Giesey 1960: R.E. Giesey, *The Royal Funeral Ceremony in Renaissance France*, Genève 1960.
- Giesey 1987: R.E. Giesey, *Cérémonial et puissance souveraine. France, XV–XVII siècles*, Paris 1987.
- Gieysztor 2016: A. Gieysztor, *Władza. Symbole i rytuały*, ed. P. Mrozowski, P. Tyszką, P. Węcowski, Warszawa 2016.
- Girouard 1978: M. Girouard, *Life in the English Country House*, New Haven–London 1978.
- Girouard 2000: M. Girouard, *Life in the French Country House*, London 2000.
- Giżyńska-Matecka 1977: M. Giżyńska-Matecka, 'Portret biskupa Andrzeja Zawiszy Trzebieckiego w krużgankach klasztoru oo. franciszkanów w Krakowie', *Zeszyty Naukowe UJ. Prace z Historii Sztuki*, 14, 1977, pp. 43–72.
- Globalizing East European Art 2018: *Globalizing East European Art Histories: Past and Present*, ed. B. Hock, A. Allas, New York 2018.
- Gloger, Encyklopedia: Z. Gloger, *Encyklopedia staropolska ilustrowana*, Warszawa 1900–1903.
- Glück 1927: G. Glück, 'Original und Kopie. Ein Gespräch', in *Festschrift für Julius Schlosser zum 60. Geburtstag*, ed. A. Weixlgärtner, L. Planiscig, J. Schlosser, Zürich 1927, pp. 224–242.
- Głębocki 1852: J.T. Głębocki, *Zakłady ku ulżeniu cierpieniom chorych obecnie w Krakowie istniejące...*, Kraków 1852.
- Głowacka-Pocheć 1968: T. Głowacka-Pocheć, 'Portrety książąt Wiśniowieckich w Wilanowie i ich pierwowzory', *Biuletyn Historii Sztuki*, 30, 1968, pp. 191–206.
- Gołębiowski 1830a: Ł. Gołębiowski, *Domy i dwory*, Warszawa 1830.
- Gołębiowski 1830b: Ł. Gołębiowski, *Ubiory w Polsce od najdawniejszych czasów aż do chwili obecnych, sposobem dykcjonarza ułożone*, Warszawa 1830.
- Gombin 2007: K. Gombin, 'Galeria portretowa w Radzynie Podlaskim', in *Studia nad sztuką renesansu i baroku*, vol. 8: *Fundator i dzieło w sztuce nowożytnej*, pt. 3, ed. J. Lileyko, I. Rolska-Boruch, Lublin 2007, pp. 217–231.
- Gombin 2013: K. Gombin, *Trybunał koronny. Ceremoniał i sztuka*, Lublin 2013.
- Gorczyca 1993: M. Gorczyca, *Zbiory biżuterii Muzeum Okręgowego w Koninie. Katalog*, pt. 1, Warszawa 1993.
- Gordenker 2001: E.E.S. Gordenker, *Van Dyck and the Representation of Dress in Seventeenth-Century Portraiture*, Turnhout 2001.
- Gottwald 2011: F. Gottwald, *Das Tronie. Muster – Studie – Meisterwerk. Die Genese einer Gattung der Malerei vom*

15. Jahrhundert bis zu Rembrandt, München–Berlin 2011.
- Góralski 1983: Z. Góralski, *Urzędy i godności w dawnej Polsce*, Warszawa 1983.
- Górski 1895: K. Górski, *Historia jazdy polskiej*, Kraków 1895.
- Grabowska 1979: I. Grabowska, 'Portret Wincentego Wdowiszewskiego – przyczynek do dziejów szabli polskiej', *Krzysztofory. Zeszyty Naukowe Muzeum Historycznego Miasta Krakowa*, 6, 1979, pp. 42–52.
- Grabowski 1840: A. Grabowski, *Starożytności historyczne polskie*, Kraków 1840.
- Grodziski 1971: S. Grodziski, *Historia ustroju społeczno-politycznego w Galicji, 1772–1848*, Wrocław 1971.
- Grodziski 1990: S. Grodziski, *Franciszek Józef I*, Wrocław 1990.
- Grusiecki 2018: T. Grusiecki, *Uprooting Origins: Polish-Lithuanian Art and the Challenge of Pluralism*, in: *Globalizing East European Art 2018*, pp. 25–38.
- Grzęda 2020: M. Grzęda, *Między normą a naturą Początki portretu w Europie Środkowej (około 1350–1430)*, Kraków 2020.
- Grzęda 2012: M. Grzęda, 'The Birth of Portraiture in Poland? The Face of King Ladislas II Jagiello on his Tomb in Cracow', in *Art and Architecture around 1400: Global and Regional Perspectives*, ed. M. Ciglenecki, P. Vidmar, Maribor 2012, pp. 121–131.
- Grzęda 2015: M. Grzęda, 'Wizerunek Władysława Jagiełły na nagrobku w katedrze na Wawelu', *Folia Historiae Artium*, SN, 13, 2015, pp. 51–72.
- Grzęda 2019: M. Grzęda, 'Portret i figuralna interpretacja historii: portret identyfikacyjny w reprezentacji władzy Jagiellonów', *Gdańskie Studia Muzealne*, SN, 1 (11), 2019, pp. 123–141.
- Grzęda, Walczak 2017: M. Grzęda, M. Walczak, 'Reconsidering the origins of portraiture: instead of an introduction', *Journal of Art Historiography*, 17, December 2017; https://www.academia.edu/35580613/Reconsidering_the_origins_of_portraiture_instead_of_an_introduction [accessed: 17.12. 2018].
- Grzybkowska 1990: T. Grzybkowska, *Złoty wiek malarstwa gdańskiego na tle kultury artystycznej miasta 1520–1620*, Warszawa 1990.
- Grzybkowska 1996: T. Grzybkowska, *Artyści i patrycjusze Gdańska*, Warszawa 1996.
- Guile 2018: C.C. Guile, 'Reflections on the Politics of Portraiture in Early Modern Poland', in *Globalizing East European Art 2018*, pp. 83–97.
- Gumowski 1917: M. Gumowski, 'Hans Schwartz i jego polskie medale', *Prace Komisji Historii Sztuki*, 1, 1919, pp. 88–108.
- Gumowski 1926: M. Gumowski, 'Maciej Schilling. Pierwszy artysta medalier polski z XVI w.', *Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu*, 7, 1926, pp. 97–112.
- Gutkowska-Rychlewska 1968: M. Gutkowska-Rychlewska, *Historia ubiorów*, Wrocław 1968.
- Gutkowski 2000: J. Gutkowski, 'Strój koronacyjny Stanisława Augusta', *Kronika Zamkowa*, 1 (39), 2000, pp. 51–61.
- Gutkowski 2013: J. Gutkowski, 'O dworze Stanisława Augusta', in *Stanisław August i jego Rzeczpospolita. Dramat państwa, odrodzenie narodu (Studia i Materiały, 2)*, ed. A. Sołtys, Z. Zielińska, Warszawa 2013, pp. 363–383.
- Gutowska-Dudek 2012: K. Gutowska-Dudek, *Portret polski. Tradycja i świadomość historyczna. Pamiątka Galerii Portretu Polskiego udostępnionej w 1963 roku w pałacu w Wilanowie*, Warszawa 2012.
- Gutowska-Dudek 2013: K. Gutowska-Dudek, 'Portrety wielkiego i niezwyčajzonego króla Jana III i ich rola w kreowaniu obrazu jego triumfów militarnych, polityki i planów dynastycznych', in *Primus inter pares. Pierwszy wśród równych, czyli opowieść o królu Janie III*, exh. cat., Warszawa 2013, pp. 93–99.
- Gutowski 2015: J. Gutowski, *Buławy i budygany w Polsce od XVI do XVIII wieku*, Warszawa 2015.
- Hábl 2009: V. Hábl, *Ilešháziouci: vojaci, diplomati, zberatelia a mecéni*, Trenčín 2009.
- Halászová 2016a: I. Halászová, 'Das Phänomen des Porträts und die Gestaltung der adeligen Porträtgalerien im 16. und 17. Jahrhundert in den Ländern der ehemaligen Habsburgermonarchie', in *Noblesse 2016*, pp. 13–37.
- Halászová 2016b: I. Halászová, 'Die Anfänge der Porträtgalerie der Familie Pálffy auf Burg Bibersburg im 16. und 17. Jahrhundert', in *Noblesse 2016*, pp. 139–173.
- Halászová 2017: I. Halászová, *Portrét ako vizuálna forma a médium šľachtickej reprezentácie v 16. a 17. storočí (So zreteľom na niekdajšie uhorsko)*, Trnava 2017, pdf.
- Halászová 2018: I. Halászová, "'Vera effigies"...(?). The Limits of Truth in the Early Modern Portrait', *Czech and Slovak Journal of Humanities. Historia Atrium*, 3/2018, pp. 59–85.
- Handbuch 2011: *Handbuch der politischen Ikonographie*, ed. U. Fleckner, M. Warnke, H. Ziegler, München 2011.
- Hankus 2013: M. Hankus, 'Niepołomiczka "vera effigies" św. Karola Boromeusza', in *Święty Karol Boromeusz a sztuka w Kościele powszechnym, w Polsce, w Niepołomicach*, ed. P. Krasny, M. Kurzej, Kraków 2013, pp. 47–56.
- Hartleb 1926: Z. Hartleb, *Szabla polska. Jej rozwój historyczno-techniczny*, Lwów–Warszawa–Kraków 1926.
- Hauenfels 2005: T. Hauenfels, *Visualisierung von Herrschaftsanspruch: Die Habsburger und Habsburg-Lothringer in Bildern*, Wien 2005.
- Heiliges Römisches Reich 2006: *Heiliges Römisches Reich Deutscher Nation 962 bis 1806. Alter Reich und neue Staaten 1495–1806*, 29. *Ausstellung des Europarates in Berlin und Magdeburg*, 2 vols, ed. H. Ottomeyer, J. Götzmann, A. Reiß, Dresden 2006.
- Held 1958: J.S. Held, "'Le Roi à la Ciasse'", *Art Bulletin*, 40, 1958, no. 2, pp. 139–149.
- Hiesiger 1976: K.B. Hiesiger, 'The Fregoso Monument: A Study in Sixteenth-Century Tomb Monuments and Catholic Reform', *Burlington Magazine*, 118, 1976, pp. 287–293.
- Hirschfelder 2008: D. Hirschfelder, *Tronie und Porträt in der niederländischen Malerei des 17. Jahrhunderts*, Berlin 2008.
- Hirschfelder, Krempel 2014: D. Hirschfelder, L. Krempel, *Tronies. Das Gesicht in der Frühen Neuzeit*, Berlin 2014.
- Hope 1907: W.H. St. John Hope, *Effigies of Kings and Queens of England, Archaeologia*, LX, 1907, no. 2, pp. 518–565.
- Hordyński 1986: P. Hordyński, *Graphik in Polen im Zeitalter der Jagiellonen 1386–1572. Ausstellung auf der Schallaburg vom 8. Mai bis 2. November 1986*, exh. cat., Wien 1986, pp. 479–496.
- Hornung 1949: Z. Hornung, 'Mauzoleum króla Zygmunta I w katedrze wawelskiej', *Rozprawy Komisji Historii Kultury i Sztuki Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*, 1, 1949, pp. 69–150.
- Horoszkiewicz 1900: J. Horoszkiewicz, *Strój narodowy w Polsce*, Kraków 1900.
- Houszka, Łukaszewicz 2013: E. Houszka, P. Łukaszewicz, *Malarstwo polskie od baroku do modernizmu. Katalog zbiorów [collection catalogue, MNWr]*, Wrocław 2013.
- Hucul 2015: W. Hucul, 'Zachodnioeuropejskie korzenie husarii orszańskiej', in *Bitwa pod Orszą*, ed. M. Nagielski, Warszawa 2015, pp. 53–73.
- Hunt 2017: C. Hunt, "'The Saltonstall Family": A Study of Time, Space and Memory', *Artibus et Historiae. An Art Anthology*, 75 (XXXVIII), 2017, pp. 181–193.
- Imagines potestatis 2007: *Imagines potestatis. Insignia i znaki władzy w Królestwie Polskim i zakonie niemieckim. Wystawa w Muzeum Zamkowym w Malborku 8 czerwca – 20 września 2007*, ed. J. Trupinda, Malbork 2007.
- Inside Churches 1989: *Inside Churches. A Guide to Church Furnishings*, London 1989.
- Iwaszkiewicz 1935: J. Iwaszkiewicz, 'Zagadkowe losy obrazu Bacciarellego', *Prace i Materiały Sprawozdawcze Sekcji Historii Sztuki w Wilnie*, 2, 1935, pp. 222–227.
- Ján Rombauer 2010: *Ján Rombauer (1782–1849). Levoča – Petrihrad – Prešov*, ed. K. Beňova, Bratislava 2010.
- Janczyk, Kucia 2016: A. Janczyk, D. Kucia, 'Portret Hipolita Czajkowskiego (?) i wizerunki członków Stanów Galicyjskich w mundurach stanowych', *Studia Waweliana*, 17, 2016, pp. 171–188.
- Janiak, de Latour, Kwaśnik-Gliwińska 2007: R.Z. Janiak, R. de Latour, A. Kwaśnik-Gliwińska, *Pasja zbierania. Kolekcja*

- Ryszarda Z. Janiaka. *Katalog wystawy*, Warszawa 2007.
- Janicki 1998: M.A. Janicki, 'Choraǳwie nagrobne czyli nagrobki choraǳiewne i rycerski obrzadek pogrzebowy', *Studia i Materiały do Historii Wojskowości*, 39, 1998, pp. 77–102.
- Janicki 2015a: M.A. Janicki, 'Problem datowania nagrobka Władysława Jagiełły w świetle źródeł i dotychczasowej literatury', in *Patronat artystyczny* 2015, pp. 321–358.
- Janicki 2015b: M.A. Janicki, 'Polityczny program ideowy tumbi Władysława Jagiełły a czas jej powstania', *Średniowiecze Polskie i Powszechne*, 7 (11), 2015, pp. 95–159.
- Jankowski 2020: A. Jankowski, "'Oczom pamięć pozostawiona". Portret trumienny po egzekwiach', in *Portret trumienny* 2021, pp. 57–77.
- Jankowski 2021a: A. Jankowski, "'By umarła widzieć... okno musiała w trunnie wyrząc". Rozważania o początkach portretu trumiennego', *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*, 69, 2021, pp. 57–74.
- Jankowski 2021b: A. Jankowski, "'Wieczny jak piramidy pomnik nieśmiertelnej pamięci". Uwagi o epitafijnej funkcji portretu trumiennego w okresie nowożytnym', *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*, 69, 2021, pp. 514–526.
- Janus 2007: K. Janus, 'Zjawisko antykizacji na portretach barokowych. Symbolika kwiatów i owoców', in *Barok i barokizacja. Materiały sesji Oddziału Krakowskiego SHS Kraków 3–4 XII 2004*, ed. K. Brzezina, J. Wolańska, Kraków 2007, pp. 235–245.
- Januskiewicz 1996: B. Januskiewicz, 'Rzeczywistość czy fantazja? Na ile portrety z okresu od połowy XVI do pierwszej ćwierci XVII wieku mogą być pomocne w studiach nad kostiumologią', in *Rzemiosło artystyczne. Materiały sesji Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia Historyków Sztuki*, ed. R. Bobrow, Warszawa 1996, pp. 31–35.
- Jarnuskiewicz 1973: C. Jarnuskiewicz, *Szabla wschodnia i jej typy narodowe*, Londyn 1973.
- Jarzewicz 2013: M. Jarzewicz, *Sztuka i wizualizacja naukowa. Ilustracje do "Fragmentów fizjonomicznych" Johanna Caspara Lavatera*, Warszawa 2013.
- Jasienski 2014: A. Jasienski, 'A Savage Magnificence: Ottomanizing Fashion and the Politics of Display in Early Modern East-Central Europe', *Muqarnas: An Annual on the Visual Culture of the Islamic World*, 31, 2014, pp. 173–205.
- Jasińska 2003: A. Jasińska, *Malarstwo obce w zbiorach Collegium Maius*, Kraków 2003.
- Jasińska 2019: A. Jasińska, *Portrety profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego działających od 1800 do 1945 roku w zbiorach Muzeum Collegium Maius*, Kraków 2019.
- Jasiński 1993: K. Jasiński, *Rodowód pierwszych Piastów*, Warszawa–Wrocław 1993.
- Jaśniewicz 2018: A. Jaśniewicz, *Portret w Gdańsku od schyłku średniowiecza do późnego baroku (1420–1700)*. Malarstwo, rysunek, Gdańsk 2018.
- Jedrzejczak 2011: R. Jedrzejczak, 'Sarmacka pompa funebris na ziemi sierakowskiej', *Sierakowskie Zeszyty Historyczne*, 7, 2011, pp. 53–68.
- Jelonek-Litewka 1991: K. Jelonek-Litewka, 'Historia kamienicy Arcybractwa Miłosierdzia i Banku Pobożnego w Krakowie', *Rocznik Krakowski*, 57, 1991, pp. 193–196.
- Jeziorski 1974: T. Jeziorski, 'Początki polskiego munduru generalskiego', *Studia do Dziejów Dawnego Uzbrojenia i Ubioru Wojskowego*, 6, 1974, pp. 5–30.
- Jeziorski, Jeziorkowski 1992: T. Jeziorski, A. Jeziorkowski, *Mundury wojewódzkie*, Warszawa 1992.
- Jędrzejowicz 1938: J. Jędrzejowicz, 'Polskie formacje wojskowe w armii austriackiej po I. Rozbiorze', *Broń i Barwa*, 5, 1938, pp. 40–42.
- Joannici 2014: *Joannici i ich związki z ziemiami polskimi*, ed. P. Deles, P. Mrozowski, Warszawa 2014.
- Johann Georg Pinsel 2012: *Johann Georg Pinsel: ein sculpteur baroque en Ukraine au XVIIIe siècle*, eds J. Ostrowski, G. Scherf, Grand-Paris 2012.
- Johansen 2005: K. Johansen, 'How Polish is Frederik III's "Polish" garment', in *Crossroads of Costume and Textiles in Poland. Papers from the International Conference of the ICOM Costume Committee and the National Museum in Cracow*, ed. B. Biedrońska-Słotowa, Kraków 2005, pp. 15–18.
- Jonas Rustemas 2013: *Jonas Rustemas – dailininkas ir pedagogas*, exh. cat., Vilnius 2013.
- Jovaiša 2016: L. Jovaiša, *Vilniaus vyskupai ir jų portretai*, Vilnius 2016.
- Józef Simmler 1979: *Józef Simmler 1823–1868. Katalog wystawy monograficznej*, Warszawa 1979.
- Juodelis 1969: P. Juodelis, *Lietuvos dailė XVI–XIX a. Tapyba-skulptūra. Katalogas* [collection catalogue, LDM], Vilnius 1969.
- Juszczak 2018: D. Juszczak, *Marcello Bacciarelli. Najpiękniejsze portrety*, exh. cat., Warszawa 2018.
- Juszczak, Małachowicz 1994: D. Juszczak, H. Małachowicz, *Portrety Stanisława Augusta*, Warszawa 1994.
- Juszczak, Małachowicz 2013: D. Juszczak, H. Małachowicz, *The Royal Castle in Warsaw. A Complete Catalogue of Paintings c. 1520–1900*, Warszawa 2013.
- Juszczak, Małachowicz 2015: D. Juszczak, H. Małachowicz, *Galeria obrazów Stanisława Augusta w Łazienkach Królewskich. Katalog*, Warszawa 2015.
- Kaiser Karl V 2000: *Kaiser Karl V (1500–1558). Macht und Ohnmacht Europas*, exh. cat., ed. W. Seipel, Wien 2000.
- Kalinka, Sejm Czteroletni: W. Kalinka, *Sejm Czteroletni*, Kraków 1895–1896.
- Kalinowski 1976: L. Kalinowski, 'Model funkcjonalny przekazu wizualnego na przykładzie renesansowego dzieła sztuki', in *Renesans. Sztuka i ideologia. Materiały sympozjum naukowego Komitetu Nauk o Sztuce PAN, Kraków czerwiec 1972 oraz sesji naukowej Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Kielce listopad 1973*, ed. T.S. Jaroszewski, Warszawa 1976, pp. 165–175.
- Kalinowski 1989a: L. Kalinowski, 'Romańska posadzka z rytami figuralnymi w kryptcie kolegiaty w Wiślicy' [1963], in idem, *Speculum artis. Treści dzieła sztuki średniowiecza i renesansu*, Warszawa 1989, pp. 175–214.
- Kalinowski 1989b: L. Kalinowski, "'Hi conulari querunt", czyli kto pragnie być deptany na posadzce wiślickiej' [1968], in idem, *Speculum artis...*, pp. 215–226.
- Kalinowski 1989c: L. Kalinowski, 'Płyta nagrobkowa Jana z Czerniny w Rydzynie. Zagadnienie interpretacji' [1962], in idem, *Speculum artis...*, pp. 379–413.
- Kalinowski 1989d: L. Kalinowski, 'Treści artystyczne i ideowe kaplicy Zygmuntońskiej' [1961], in idem, *Speculum artis...*, pp. 414–538.
- Kałamajska 2020: M. Kałamajska, 'Kitowicz ilustrowany. Jan K. Ostrowski, *Portret w dawnej Polsce, Muzeum pałacu króla Jana III w Wilanowie*, Warszawa 2019' [book review], *Biuletyn Historii Sztuki*, 82, 2020, pp. 327–332.
- Kałamajska-Saeed 2006: M. Kałamajska-Saeed, *Genealogia przez obrazy. Barokowa ikonografia rodu Sapiechów na tle staropolskich galerii portretowych*, Warszawa 2006.
- Kamieniecka 1975: E. Kamieniecka, 'Nieznany portret – dzieło malarza polskiego z wieku XVII', *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*, 19, 1975, pp. 357–371.
- Kamieniecka 1978: E. Kamieniecka, 'Portret zbiorowy Daniela Schultza', *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*, 22, 1978, pp. 117–158.
- Kantorowicz 2007: E.H. Kantorowicz, *The King's Two Bodies. A Study in Medieval Political Theology* [1957], Princeton 1981.
- Karbowiak 1889: A. Karbowiak, *Ubiory profesorów i uczniów w Uniwersytecie Jagiellońskim w związku z współczesnymi zwyczajami (1364–1889)*, Kraków 1889.
- Karbowska 2001: Z. Karbowska, *Malarstwo portretowe XVIII–XIX w. Katalog zbiorów* [collection catalogue Muzeum Okręgowego w Rzeszowie], Rzeszów 2001.
- Kargól 2015: M. Kargól, 'W mundurze i mundurku. Ubiory grup zawodowych i środowiskowych w Galicji w latach 1850–1918 w kontekście społecznym i politycznym', in *Ciało, strój, biżuteria w kontekście przemian kulturowych, społecznych i politycznych XIX wieku. Materiały konferencji zorganizowanej przez Zakład Historii Sztuki Wydziału*

- Artystycznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w dniach 20–21 października 2014, vol. 1, ed. E. Letkiewicz, Lublin 2015, pp. 175–196.
- Karkocha 2011: M. Karkocha, "Gazeta Warszawska" księdza Stefana Łuskiny o podróży Stanisława Augusta do Kaniowa w 1787 r., *Przegląd Nauk Historycznych*, 10, 2011, no. 2, pp. 109–132.
- Karkucińska 1984: W. Karkucińska, 'Zidentyfikowane portrety radziwiłłowskie', *Biuletyn Historii Sztuki*, 46, 1984, pp. 419–425.
- Karkucińska 2000: W. Karkucińska, *Anna z Sanguszków Radziwiłłowa (1676–1746). Działalność gospodarcza i mecenat*, Warszawa 2000.
- Karl Ludwig Sand 1820: Karl Ludwig Sand von seiner frühesten Jugend bis zu seiner Hinrichtung..., Augsburg 1820.
- Karl Wilhelm 2015: Karl Wilhelm 1679–1738, exh. cat., Karlsruhe 2015.
- Karpińska 2002: M. Karpińska, *Senatorowie, posłowie i deputowani Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego*, Warszawa 2002.
- Karpovich 1981: T.A. Карповіч, *Другое нараджэнне партрэтаў з Няевіжа і Гродна*, exh. cat., Мінск 1981.
- Karpovich 1996: T.A. Карповіч, *Сядзібны партрэт Беларусі XVII – першай паловы XIX ст. са збораў Нацыянальнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь*, Мінск 1996.
- Karpowicz 1956: M. Karpowicz, 'Autoportret Siemiginowskiego', *Biuletyn Historii Sztuki*, 18, 1956, pp. 139–144.
- Karpowicz 1958: M. Karpowicz, 'Portret Marii Kazimiery z dziećmi', *Biuletyn Historii Sztuki*, 20, 1958, pp. 223–235.
- Karpowicz 1960: M. Karpowicz, 'Nieznane dzieło Francesco Rossiego w Polsce', *Biuletyn Historii Sztuki*, 22, 1960, pp. 378–383.
- Karpowicz 1974: M. Karpowicz, *Jerzy Eleuter Siemiginowski, malarz polskiego baroku*, Wrocław 1974.
- Karpowicz 1980: M. Karpowicz, 'Saggio storico-citico sull'iconografia', in J.L. Borges, *Libro delle visioni*, Milano 1980, pp. 129–143.
- Karpowicz 1985: M. Karpowicz, *Sztuka polska XVIII wieku*, Warszawa 1985.
- Karpowicz 1994: M. Karpowicz, *Sztuki polskiej drogi dziwne*, Bydgoszcz 1994.
- Karpowicz 2004: M. Karpowicz, 'O sztuce portretowej doby sarmatyzmu', *Barok. Historia – Literatura – Sztuka*, 21, 2004, pp. 9–14.
- Katalog portretów BN: *Katalog portretów osobistości polskich i w Polsce działających. (Katalogi Zakładu Zbiorów Graficznych Biblioteki Narodowej. Grafika 1)*, Warszawa 1990–1998.
- Katalog wystawy 1883: *Katalog wystawy zabytków z czasów króla Jana III i jego wieku*, Kraków 1883.
- Kenner, *Die Porträtsammlung*: F. Kenner, 'Die Porträtsammlung des Erzherzogs Ferdinand von Tirol', *Kunsthistorische Sammlungen des Allerhöchsten Kaiserhauses*, vol. 14, 1893, pp. 37–186; vol. 15, 1894, pp. 147–259, vol. 17, 1896, pp. 102–274, vol. 18, 1897, pp. 135–261.
- Kejpińska 1978: A. Kejpińska, *Jan Piotr Norblin*, Wrocław 1978.
- Kieniewicz 2009: S. Kieniewicz, *Powstanie styczniowe*, Warszawa 2009.
- Kieniewiczowa 1988: G. Kieniewiczowa, *Pamiętki powstań narodowych w zbiorach Muzeum Historycznego Miasta Stołecznego Warszawy*, Warszawa 1988.
- Kleszczyńska, Sulerzyska 1974: B. Kleszczyńska, L. Sulerzyska, *Kraków dom przy ul. Siennej 5 (d. siedziba Arcybactwa Miłosierdzia). Dokumentacja historyczna*, pt. 1, Kraków 1974, typescript in *Narodowy Instytut Dziedzictwa*, Cracow.
- Klinkenberg 2009: E.S. Klinkenberg, *Compressed Meanings: The Donor's Model in Medieval Art to around 1300: Origin, Spread and Significance of an Architectural Image in the Realm of Tension between Tradition and Likeness*, Turnhout 2009.
- Kłoda, Szelaż 2016: E. Kłoda, A. Szelaż, "Ribald man with a cranky look". The Sarmatian portrait as the pop-cultural symbol of Baroque art in Poland', *Journal of Art Historiography*, 15, 2016, <https://arthistoriography.files.wordpress.com/2016/11/kłoda-and-szelaż.pdf>. [accessed: 1.7.2017]
- Knapiński 2005: R. Knapiński, 'Vera effigies – zagadnienie prawdziwości i autentyczności wizerunku świętego', *Anamnesis*, 11, 2005, no. 1, pp. 129–139.
- Kobrzeńska-Sikorska 2007: G. Kobrzeńska-Sikorska, *Wizerunki carów rosyjskich. Między ikoną a portretem*, Olsztyn 2007.
- Kończakowski 1874: J. Kończakowski, *Słownik rytowników polskich*, Lwów 1874.
- Komornicki 1935: E.[S.] Komornicki, *Essai d'une iconographie du roi Etienne Batory*, Kraków 1935.
- Kopera 1900: F. Kopera, 'Dary z Polski dla Erazma z Rotterdamu w Historycznym Muzeum Bazylejskiem', *Prace Komisji Historii Sztuki*, 6, 1900, pp. 110–138.
- Kopera, *Dzieje malarstwa*: F. Kopera, *Dzieje malarstwa w Polsce*, Kraków 1925–1929.
- Kopp 2014: M. Kopp, 'Portrety Jana Sobieskiego w zbiorach Prywatnej Fundacji Esterházy na zamku Forchtenstein', *Studia Wilanowskie*, 21, 2014, pp. 153–165.
- Kopp 2016: M. Kopp, 'Die Esterházy Familienbildnisse auf Burg Forchtenstein', in *Noblesse* 2016, pp. 203–224.
- Körner, Kopp 2010: S. Körner, M. Kopp, 'Die Bilderwelten des Fürsten Paul I. Esterházy. Gemälde und Bildprogramme', in 'Es villág mint egy kert...'. *Tanulmányok Galavics Géza tiszteletére*, ed. O. Bubryák, Budapest 2010, pp. 215–248.
- Kosman 2012: M. Kosman, *Poczet arcybiskupów gnieźnieńskich i prymasów Polski*, Kraków 2012.
- Kossowski 2000: M.D. Kossowski, 'Order Janina ze skarbcza Radziwiłłowskiego w Nieświeżu', *Kronika Zamkowa*, 2 (40), 2000, pp. 18–46.
- Kossowski 2011: M.D. Kossowski, 'Konterfekt psychologizujący w sferze prywatnej i publicznej w Polsce doby Baroku a praktyka europejska', *Barok. Historia – Literatura – Sztuka*, 36, 2011, pp. 183–201.
- Kotłubaj 1857: E. Kotłubaj, *Galeria nieświejska portretów radziwiłłowskich opisana historycznie przez Edwarda Kotłubaję z drzeworytami Michała Starkmana*, Wilno 1857.
- Kotłubaj 1859: E. Kotłubaj, *Życie Janusza Radziwiłła...*, Wilno–Witebsk 1859.
- Koutny-Jones 2015: A. Koutny-Jones, *Visual Cultures of Death in Central Europe. Contemplation and Commemoration in Early Modern Poland-Lithuania*, Leiden–Boston 2015.
- Kowalczyk 1969: J. Kowalczyk, 'Polskie portrety "all'antica" w plastyce renesansowej', in *Treści dzieła sztuki. Materiały sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki*, Grańsk, grudzień 1966, ed. M. Witwińska, Warszawa 1969, pp. 121–136.
- Kowalczyk 1980: J. Kowalczyk, *W kręgu kultury dworu Jana Zamoyskiego*, Lublin 1980.
- Kowalczyk 1987: J. Kowalczyk, 'Nagrobek królowej Anny Jagiellonki w kaplicy Zygmuntońskiej', *Folia Historiae Artium*, 23, 1987, pp. 5–22.
- Kowska 2021: J.R. Kowska, 'Style narodowe w polskiej modzie – National Styles in Polish Fashion', in *Polskie style narodowe – Polish National Styles 1890–1918. Wystawa w serii 4 × Nowoczesność*, ed. A. Szczerski, Kraków 2021, pp. 121–147.
- Kozak 1977: A. Kozak, 'Unknown Portrait by Jan de Herdt', *Bulletin du Musée National de Varsovie*, 18, 1977, pp. 45–54.
- Kozakiewicz 1976: S. Kozakiewicz, *Malarstwo polskie. Oświecenie – klasycyzm – romantyzm*, Warszawa 1976.
- Kozakówna 1961: K. Kozakówna, 'Obrazy Per Kraffta starszego związane z Polską', *Biuletyn Historii Sztuki*, 23, 1961, pp. 100–116.
- Kozina 1990: I. Kozina, 'Polskie chorągwie nagrobne i ich związek z ideą militis christiani', *Nasza Przeszłość*, 74, 1990, pp. 237–255.
- Kozina 1993: I. Kozina, 'Konkluzja z portretem Piotra Sapięhy', *Biuletyn Historii Sztuki*, 55, 1993, pp. 99–103.
- Kozina, Ostrowski 1992: I. Kozina, J.K. Ostrowski, 'Grabfahnen mit Porträtarstellungen in Polen und Ostpreußen', *Zeitschrift für Kunstgeschichte*, 61, pp. 225–255.
- Kraków 2007: *Kraków – europejskie miasto prawa magdeburzkiego 1257–1791*, exh. cat., Kraków 2007.
- Kraszewski 1858: J.I. Kraszewski, *Ikonotheka. Zbiór notat o sztuce i artystach w Polsce*, Wilno 1858.

- Kraszewski 1860: J.I. Kraszewski, *Podróż króla Stanisława Augusta do Kaniowa w r. 1787 podług listów Kazimierza Konstantego hrabiego de Bröl Platera starosty inflanckiego*, Wilno 1860.
- Kraszewski, Polska: J.I. Kraszewski, *Polska w czasie trzech rozbiorów 1772–1799: studia do historii ducha i obyczaju*, Warszawa 1873–1875.
- Krause 1995: J. Krause, *Sarkofagi cynowe. Problematyka technologiczna, warsztatowa i konserwatorska*, Toruń 1995.
- Krause, Rudy, Woźniak 1995: J. Krause, M. Rudy, M. Woźniak, *Sarkofagi rodu Opalińskich – Sieraków*, Toruń 1995.
- Kriegseisen 2007: J. Kriegseisen, 'Klejnoty Rzeczypospolitej. Przyczynek do dziejów polskich klejnotów koronnych', *Studia Waweliana*, 13, 2007, pp. 115–126.
- Kriegseisen 2020: W. Kriegseisen, 'Jan K. Ostrowski, *Portret w dawnej Polsce* [Portrait in Early Poland], Warszawa, 2019, Muzeum Palacu Króla Jana III w Wilanowie, 495 pp., 589 ill.' [book review], *Acta Poloniae Historica*, 122, 2020, pp. 285–288.
- Kriss-Rettenbeck 1961: L. Kriss-Rettenbeck, *Das Votivbild*, München 1961.
- Kroll 2018: P. Kroll, 'Elity kozackie na Ukrainie w II połowie XVII w. – powstanie, rozwój i wpływ na funkcjonowanie społeczeństwa staropolskiego', in *Spółczesność a elity*, Warszawa 2018, pp. 209–238.
- Kruczek 2018: L. Kruczek, *Gabinet miniatur. Przewodnik*, Pszczyna 2018.
- Kruszelnicka 1982–1983: J. Kruszelnicka, *Portret na ziemi chełmińskiej*, Toruń 1982–1983.
- Krzywka 1984: Ł. Krzywka, 'Portrety w stroju polskim od końca XVIII do początku XX wieku', *Studia Muzealne*, 14, 1984, pp. 66–79.
- Kubler 1962: G. Kubler, *The Shape of Time: Remarks on the History of Things*, New Haven – London 1962.
- Kuchowicz 1976: Z. Kuchowicz, Barbara Radziwiłłówna, Łódź 1976.
- Kuczman 2021: K. Kuczman, *Malarstwo polskie wieków XV–XVIII wieku w zbiorach Zamku Królewskiego na Wawelu*, Kraków 2021.
- Kuczyński 2001: S.K. Kuczyński, 'Gra w herby, czyli przyczynek do popularyzacji heraldyki w XVIII w.', in *Drogą historii. Studia ofiarowane Profesorowi Józefowi Szymańskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, ed. P. Drymmel, K. Skupieński, B. Trelińska, Lublin 2001, pp. 325–333.
- Kulecka 2016: A. Kulecka, 'Symbole w powstaniu styczniowym', in *Znaki i symbole w przestrzeni publicznej od średniowiecza do czasów współczesnych*, ed. A. Jaworska, R. Jop, K. Madejska, Warszawa 2016, pp. 187–200.
- Kurczyński 2016: A. Kurczyński, *Poczty polskie i obce w Warszawie do 1918 roku*, Warszawa 2016.
- Kurzel-Runtscheiner 2006: M. Kurzel-Runtscheiner, 'Vom "Mantelkleid" zu Staatsfrack und Waffenrock. Anfänge und Entwicklung der Ziviluniform in Österreich', in *Die zivile Uniform als symbolische Kommunikation: Kleidung zwischen Repräsentation, Imagination und Konsumtion in Europa vom 18. bis zum 21. Jahrhundert*, ed. E. Hackspiel-Mikosch, S. Haas, Stuttgart, 2006, pp. 81–97.
- Kutrzeba 1911: S. Kutrzeba, 'Źródła polskiego ceremoniału koronacyjnego', *Przegląd Historyczny*, 12, 1911, pp. 71–83, 149–164, 285–308.
- Kutrzeba 1922: S. Kutrzeba, *Koronacje królów i królowych w Polsce*, Kraków 1922.
- Kutrzeba, Ordo: S. Kutrzeba, 'Ordo coronandi regis Poloniae', *Archiwum Komisji Historycznej*, 11, 1904–1913, pp. 133–216.
- Kwaśniewicz 1988: W. Kwaśniewicz, *Szabla polska od XV do końca XVIII w. Szkice o konstrukcji, typologii i symbolice*, Zielona Góra 1988.
- Kwaśniewicz 1993: W. Kwaśniewicz, *Pięć wieków szabli polskiej*, Warszawa 1993.
- Kwaśniewicz 2007: W. Kwaśniewicz, *Dzieje szabli w Polsce*, Warszawa 2007.
- Kwiatkowska 1978: M.I. Kwiatkowska, *Katedra św. Jana*, Warszawa 1978.
- KZSP: *Katalog zabytków sztuki w Polsce*, Warszawa 1953–
- Land of the Winged Horsemen* 1999: *Land of the Winged Horsemen: Art in Poland 1572–1764*, exh. cat., ed. J.K. Ostrowski, P. Krasny, K. Kuczman, Alexandria, Va. 1999.
- Lendvai 2003: Paul Lendvai, *The Hungarians: A Thousand Years of Victory in Defeat*, Princeton 2003.
- Lepszy 1898: L. Lepszy, 'Cech złotniczy w Krakowie', *Rocznik Krakowski*, 1, 1898, pp. 135–268.
- Letin 2006: С.А. Летин, 'О портретах братьев Репниных из коллекции Государственного Русского Музея', in *Русский исторический портрет. Эпоха парсуны. Материалы конференции*, Москва 2006, pp. 54–65.
- Lewicki 1964: L. Lewicki, 'Ignacy Höfelmajer, rusznikarz i szabelnik krakowski (1825–1889)', *Studia do Dziejów Dawnego Uzbrojenia i Ubioru Wojskowego*, 2, 1964, pp. 50–58.
- Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės 2012: *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų ir didikų portretai iš Ukrainos muziejų – Portraits of the Rulers and Magnates of the Grand Duchy of Lithuania from Museums in Ukraine*, exh. cat., Vilnius 2012.
- Lietuvos valstybės kūrėjai 2006: *Lietuvos valstybės kūrėjai: XVI–XX a. pirmosios pusės portretai – Founders of the Lithuanian State. Portraits from the 16th – First Half of the 20th Centuries*, exh. cat., vol. 1, Vilnius 2006.
- Ligo 1970: L.L. Ligo, 'Two seventeenth-century poems which link Rubens' equestrian portrait of Philip IV to Titian's equestrian portrait of Charles V', *Gazette des Beaux Arts*, 75, 1970, pp. 345–354.
- Lileyko 1975: J. Lileyko, 'Władysławowski Pokój Marmurowy na Zamku Królewskim w Warszawie i jego twórcy – Giovanni Battista Gisleni i Peter Danckers de Rij', *Biuletyn Historii Sztuki*, 37, 1975, pp. 13–31.
- Lileyko 1984: J. Lileyko, *Zamek Warszawski rezydencja królewska i siedziba władz Rzeczypospolitej 1569–1763*, Wrocław 1984.
- Lileyko 1987: J. Lileyko, *Regalia polskie*, Warszawa 1987.
- Lileyko 2003: J. Lileyko, *Sejm polski. Tradycja – ikonografia – sztuka*, Warszawa 2003.
- Liszewska, Plapis 1990: K. Liszewska, J. Plapis, *Portrety osobistości i mieszkańców Warszawy w zbiorach Muzeum Historycznego m.st. Warszawy*, Warszawa 1990.
- Llewellyn 1991: N. Llewellyn, *The Art of Death. Visual Culture in the English Death Ritual c. 1500 – c. 1800*, London 1991.
- Loehr, Ladner 1932: A. Loehr, G.B. Ladner, *Die Porträtsammlung des Erzherzogs Ferdinand von Tirol*, Wien 1932.
- Lulewicz, Rachuba, Romaniuk 2003: H. Lulewicz, A. Rachuba, P.P. Romaniuk, *Ziemia smoleńska i województwo smoleńskie XIV–XVIII wiek*, ed. A. Rachuba, Warszawa 2003 (*Urzednicy Wielkiego Księstwa Litewskiego. Spisy*, vol. 4).
- Łakociński 1979: Z. Łakociński, *Polonica suecana artistica*, Wrocław 1979, pp. 76–77.
- Ławrientiew 2015: A.W. Ławrientiew, '"Corona moscovita" ze skarbcza koronnego epoki Wazów (wokół kwestii pochodzenia insygnium)', *Kronika Zamkowa. Roczniki*, SN, 2 (68), 2015, pp. 7–30.
- Łobeski, 'Opisy': F. Łobeski, 'Opisy obrazów znajdujących się w kościołach miasta Lwowa', *Dodatek Tygodniowy do Gazety Lwowskiej*, vol. 2–5, 1852–1855.
- Łomnicka-Żakowska 1969: E. Łomnicka-Żakowska, 'Początki portretu polskiego. Adoranci w polskim malarstwie tablicowym, miniaturowym i ściennym w wieku XV i pierwszych dziesięcioleciach XVI', *Studia Źródłoznawcze*, 14, 1969, pp. 13–34.
- Łopatkiewicz 2019: P. Łopatkiewicz, 'Czy nastawa ołtarza Bożego Ciała i obraz "Adoracja Najświętszego Sakramentu" to najwcześniejsze fundacje Portiusa dla kościoła parafialnego w Krośnie?', in *Robert Wojciech Portius* 2019, pp. 110–128.
- Łoski 1856: J. Łoski, 'Genealogia portretowa Sapiarów w kościele parafialnym Świętej Anny w Kodniu', *Biblioteka Warszawska*, 2, 1856, pp. 589–600.
- Łoski 1872: J. Łoski, 'Portrety książąt Sapiarów w Kodniu', *Tygodnik Ilustrowany*, 1872, no. 240, pp. 52–54.
- Łoś 2000: J. Łoś, *Pamiętnik towarzysza chorągwi panczernej*, ed. R. Śreniawa-Szypkowski, Warszawa 2000.
- Łotman 1999: J. Łotman, *Rosja i znaki. Kultura szlachecka w wieku XVIII i na początku XIX*, Gdańsk 1999, pp. 21–50.
- Łoza 1922: S. Łoza, *Historia Orderu Orła Białego*, Warszawa 1922.

- Łoza 1925: S. Łoza, *Kawalerowie Orderu Świętego Stanisława 1765–1813*, Warszawa 1925.
- Łoziński 1872: W. Łoziński, *Galicjana. Kilka obrazków z pierwszych lat historii galicyjskiej*, Lwów 1872.
- Łoziński 1905: B. Łoziński, *Galicyjski sejm stanowy (1817–1845)*, Lwów 1905.
- Łoziński 1912: W. Łoziński, *Życie polskie w dawnych wiekach* [1907], Lwów 1912.
- Łoziński 1913: B. Łoziński, *Szkice z historii Galicji w XIX wieku*, Lwów 1913.
- Łoziński 1957: W. Łoziński, *Prawem i lewem. Obyczaje na czerwonej Rusi w pierwszej połowie XVII wieku* [1903], Kraków 1957.
- Łuniński 1911: E. Łuniński, *Napoleon, Legiony, Księstwo Warszawskie*, Warszawa 1911.
- Maisel 1982: W. Maisel, *Archeologia prawna Polski*, Warszawa 1982.
- Majewski 1939: S. Majewski, 'Rzut oka na historię rozwoju prawa i administracji górniczej w Polsce do powstania 1830 r.', offprint from *Kalendarz Górniczo-Hutniczy*, Katowice 1939.
- Makowiecka 1984: G. Makowiecka, *Po drogach polsko-hispańskich*, Kraków–Wrocław 1984.
- Makowska 2015: U. Makowska, 'Mundury w Gimnazjum i Liceum Wołyńskim w Krzemieńcu', in *'Ateny wołyńskie' – między historią a współczesnością*, ed. A. Szmyt, H. Stroński, Olsztyn–Krzemieniec 2015, pp. 115–141.
- Malarstwo gotyckie 2004: *Malarstwo gotyckie w Polsce*, ed. A.S. Labuda, K. Secomska et al., Warszawa 2004.
- Malarstwo polskie 1975: *Malarstwo polskie od XVI do początku XX wieku. Katalog*, ed. S. Kozakiewicz, K. Sroczyńska [collection catalogue, MNW], Warszawa 1975.
- Małkiewicz 1985: A. Małkiewicz, 'Co to jest "portret sarmacki". Kilka uwag na temat terminologii', in *Portret typu sarmackiego* 1985, pp. 43–50.
- Małkiewiczówna 1977: H. Małkiewiczówna, 'Średniowieczne wizerunki biskupów krakowskich w krużgankach franciszkańskich w Krakowie', *Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych PAN*, 21, 1977, no. 2, pp. 85–87.
- Mam ja skarb 2012: *Mam ja skarb mam... Cztery wieki Karmelitanek Bosych w Polsce*, ed. J. Daranowska-Eukaszewska, exh. cat., Kraków 2012.
- Mańkowski 1929: T. Mańkowski, *O poglądach na sztukę w czasach Stanisława Augusta*, Lwów 1929.
- Mańkowski 1932: T. Mańkowski, *Galeria Stanisława Augusta*, Lwów 1932.
- Mańkowski 1933: A. Mańkowski, *Chorągwie nagrobne w kościołach ziem pokrzyżackich*, Pelplin 1933.
- Mańkowski 1935: T. Mańkowski, *Sztuka Islamu w Polsce w XVII i XVIII wieku*, Kraków 1935.
- Mańkowski 1936: T. Mańkowski, *Lwowski cech malarzy w XVI i XVII wieku*, Lwów 1936.
- Mańkowski 1949: T. Mańkowski, 'Portrety królewskie Daniela Schultza', *Ochrona Zabytków*, 2, 1949, pp. 116–122.
- Mańkowski 1957: T. Mańkowski, *Dzieje wnętrza wawelskich*, Warszawa 1957.
- Mańkowski 1959: T. Mańkowski, *Orient w polskiej kulturze artystycznej*, Wrocław–Kraków 1959.
- Mańkowski 1974: T. Mańkowski, *Dawny Lwów, jego sztuka i kultura artystyczna*, London 1974.
- Marchwica 2013: J. Marchwica, 'Versace z Krakowa', *Wysokie Obcasy*, no. 15 (758), 2013, pp. 36–39.
- Masoneria 2014: *Masoneria. Pro publico bono*, exh. cat., Warszawa 2014.
- Materiały: *Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*, ed. J.K. Ostrowski, pt. I (23 vols), Kraków 1993–2015.
- Matušakaitė 1978: M. Matušakaitė, 'Wizerunek Stanisława Radziwiłła', *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*, 22, 1978, pp. 81–116.
- Matušakaitė 1984: M. Matušakaitė, *Portretas XVI–XVIII a. Lietuvoje*, Vilnius 1984.
- Matuszewski 2000: J. Matuszewski, 'Sprzedawalność urzędów w Polsce szlacheckiej' [1964], in idem, *Pisma wybrane*, Łódź 2000, vol. 2, pp. 193–257.
- Mączewska-Pilch 1973: K. Mączewska-Pilch, *Tympanon fundacyjny z Ołbina na tle przedstawień o charakterze donacyjnym*, Wrocław 1973.
- Mączyński 1845: J. Mączyński, *Pamiętka z Krakowa. Opis tego miasta i jego okolic*, Kraków 1845.
- Mączyński 2001: R. Mączyński, 'Skąd przybył Stanisław Kostka Potocki na uroczystość wręczenia konstytucji Księstwa Warszawskiego? Czyli o kilku wcieleniach jednego portretu', in *Arx felicitatis* 2001, pp. 487–487.
- Meyer 1957: S. Meyer, 'Uwagi na marginesie pracy Z. Bocheńskiego o grupie szabel polskich z wieku XVIII', *Arsenal*, 1, 1957, pp. 18–20.
- Meysztowicz 1986: W. Meysztowicz, *Gawędy o czasach i ludziach*, London 1986.
- Męclewska 2008: M. Męclewska, *Kawalerowie i statuty Orderu Orła Białego 1705–2008*, Warszawa 2008.
- Michalak 2017: G. Michalak, *Kolekcja portretów królów kurkowych ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Lesznie*, Leszno 2017.
- Michalczyk 2011: Z. Michalczyk, *Michał Stachowicz (1768–1825), krakowski malarz pomiędzy barokiem a romantyzmem*, Warszawa 2011.
- Michalski 1973: J. Michalski, *Sarmatyzm a europeizacja Polski w XVIII wieku*, in *Swojskość i cudzoziemszczyzna w dziejach kultury polskiej*, Warszawa 1973, pp. 113–168.
- Micke-Broniarek 2005: E. Micke-Broniarek, *Malarstwo polskie. Realizm, naturalizm*, Warszawa 2005.
- Mieczkowski 1864: [D. Mieczkowski], *Reforma stroju Polek z uwzględnieniem okoliczności teraźniejszych*, Lwów 1864.
- Mielnik 2015: P. Mielnik, 'Laska marszałkowska w świetle wybranych źródeł ikonograficznych Sejmu polskiego', *Rocznik Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy*, 15, 2015, pp. 75–93.
- Między Hanzą a Lewantem 1995: *Między Hanzą a Lewantem. Kraków europejskim centrum handlu i kupiectwa*, exh. cat., ed. S. Piwowarski, Kraków 1995.
- Milewski 2003: D. Milewski, 'Koronacja Augusta II Mocnego na króla Polski', *Saeculum Christianum*, 10, 2003, no. 1, pp. 81–99.
- Miodońska 1961: B. Miodońska, 'Renesansowe portrety biskupów krakowskich w klasztorze Franciszkanów w Krakowie', *Rocznik Krakowski*, 35, 1961, pp. 1–38.
- Miodońska 1967: B. Miodońska, *Iluminacje krakowskich rękopisów z I. połowy w. XV w. Archiwum Kapituły Metropolitalnej na Wawelu*, Kraków 1967.
- Miodońska 1976: B. Miodońska, 'Władca i państwo w krakowskim drzeworycie książkowym XVI w.', in *Renans. Sztuka i ideologia*, Warszawa 1976, pp. 45–96.
- Miodońska 1983: B. Miodońska, *Miniatury Stanisława Samostrzelnika*, Warszawa 1983.
- Miodońska 1986: B. Miodońska, 'Die Buchmalerei in Polen zur Zeit der Jagiellonen', in *Polen in der Zeitalter der Jagiellonen 1386–1572*, exh. cat., Wien 1986, pp. 224–268.
- Miodońska 1993: B. Miodońska, *Małopolskie malarstwo książkowe 1320–1540*, Warszawa 1993.
- Mistrz i Katarzyna 2018: *Mistrz i Katarzyna. Hans von Kulmbach i jego dzieła dla Krakowa*, ed. M.P. Kruk, A. Hola, M. Walczak, exh. cat., Kraków 2018.
- Mizerniuk-Rotkiewicz 2016: N. Mizerniuk-Rotkiewicz, *Muzeum Starożytności w Wilnie. Historia i rekonstrukcja zbiorów malarstwa i grafiki*, Warszawa–Toruń 2016.
- Modrzejewska, Oborny 1971: B. Modrzejewska, A. Oborny, *Zbiory malarstwa polskiego. Katalog* [collection catalogue, MNK], Warszawa 1971.
- Moffitt 1983: J.F. Moffitt, "Le Roi à la ciasse?": Kings, Christian Knights and van Dyck's Singular "Dismounted-Equestrian Portrait" of Charles I, *Artibus et Historiae. An Art Anthology*, 4 (7), 1983, pp. 79–99.
- Montagu 1994: J. Montagu, *The Expression of the Passions: The Origin and Influence of Charles Le Brun's 'Conférence Sur l'Expression Générale et Particulière'*, New Haven–London 1994.
- Morka 1986: M. Morka, *Polski nowożytny portret konny i jego europejska geneza*, Wrocław 1986.
- Morka 2006: M. Morka, *Sztuka dworu Zygmunta I Starego. Treści polityczne i propagandowe*, Warszawa 2006.

- Mosingiewicz 2013: A. Mosingiewicz, 'Pomniki Bąkowskich w kościele św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty w Toruniu. Historia i fundacja', in *Stare i nowe dziedzictwo Torunia*, ed. J. Raczkowski, Toruń 2013, pp. 225–235.
- Mossakowski 1981: S. Mossakowski, 'Kiedy powstała tumba króla Władysława Jagiełły?', in *Ars auro prior. Studia Ioanni Białostocki sexagenario dicata*, Warszawa 1981, pp. 227–236.
- Mossakowski 2012: S. Mossakowski, *King Sigismund Chapel at Cracow Cathedral (1515–1533)*, transl. K. Malcharek, Kraków 2012.
- Mościcki 1924: H. Mościcki, *Polska pod berłem carów*, Warszawa 1924.
- Możdżeń 2011: J. Możdżeń, 'Mundury wojewódzkie a reniesans stroju narodowego w epoce stanisławowskiej', *Sensus Historiae*, 4, 2011, no. 3, pp. 11–31.
- Możdżyńska-Nawotka 2004: M. Możdżyńska-Nawotka, *O modach i strojach*, Wrocław 2004.
- Możdżyńska-Nawotka 2014: M. Możdżyńska-Nawotka, 'Królewska maskarada, czyli rozwiązanie zagadki tzw. hiszpańskiego stroju koronacyjnego Stanisława Augusta', *Kronika Zamkowa. Roczniki*, SN, 1 (67), 2014, pp. 133–147.
- Możdżyńska-Nawotka 2016: M. Możdżyńska-Nawotka, "'Styl trubadurów" i historyzm w modzie kobiecej w Polsce końca XVIII i 1. połowy XIX wieku', in *Sztuka stroju, strój w sztuce*, ed. M. Furmanik-Kowalska, A. Straszewska, Warszawa–Toruń 2016, pp. 79–107.
- Mroczo 1978: T. Mroczo, *Polska sztuka przedromańska i romańska*, Warszawa 1978.
- Mrozowska 1965: K. Mrozowska, 'Historia Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 1795–1850', in *Dzieje Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 1765–1850*, vol. 2, pt. 1, ed. K. Opalek, Kraków 1965, pp. 61–239.
- Mrozowska 1994: A.B. Mrozowska, 'Znaczenie szkarłatu i karmazynu w polskim ubiorze szlacheckim', in *Ubiory w Polsce 1994*, pp. 46–59.
- Mrozowski 1984: P. Mrozowski, 'Gotyckie tablice erekcyjne i romańskie tympanony fundacyjne jako wyraz odmiennej sytuacji prawnej fundatorów', in *Mecenas – Kolekcjoner – Odbiorca. materiały sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Katowice, listopad 1981*, Warszawa 1984, pp. 55–62.
- Mrozowski 1986: P. Mrozowski, 'Orientalizacja stroju szlacheckiego w Polsce na przełomie XVI i XVII wieku', in *Orient i orientalizm w sztuce*, Warszawa 1986, pp. 243–261.
- Mrozowski 1988: P. Mrozowski, 'Kłęczenie w kulturze Zachodu średniowiecznego: gest ekspiacji – postawa modlitewna?', *Kwartalnik Historyczny*, 95, 1988, no. 1, pp. 37–60.
- Mrozowski 1990a: P. Mrozowski, 'Polskie tablice erekcyjne z wieków XIV i XV', *Studia Źródłoznawcze*, 32–33, 1990, pp. 77–112.
- Mrozowski 1990b: P. Mrozowski, 'Tablice erekcyjne z kręgu Zbigniewa Oleśnickiego', *Biuletyn Historii Sztuki*, 52, 1990, pp. 29–52.
- Mrozowski 1990c: P. Mrozowski, 'Gest portretowy w gotyckiej rzeźbie nagrobnej w Polsce', in *Portret 1990*, pp. 333–349.
- Mrozowski 1994a: P. Mrozowski, *Polskie nagrobki gotyckie*, Warszawa 1994.
- Mrozowski 1994b: P. Mrozowski, 'Ubiór jako wyraz świadomości narodowej szlachty polskiej w XVI–XVII w.', in *Ubiory w Polsce 1994*, pp. 19–27.
- Mrozowski 1997: P. Mrozowski, 'Portret w Polsce u progu nowożytności', in *Sztuka około 1500. Materiały sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Gdańsk 1996*, ed. T. Hrankowska, Warszawa 1997, pp. 199–211.
- Mrozowski 2000: P. Mrozowski, 'Ad vivum czy post mortem – kiedy malowano zmarłym portrety trumienne', *Studia Muzealne*, 19, 2000, pp. 92–98.
- Mrozowski 2001: P. Mrozowski, 'Podobizny jagiellońskie na rodowodach portretowych cesarza Maksymiliana I', in *Arx felicitatis 2001*, pp. 105–109.
- Mrozowski 2003: P. Mrozowski, 'O podobiznach arcybiskupów gnieźnieńskich prymasów Polski', in *Poczet arcybiskupów gnieźnieńskich prymasów Polski*, Warszawa 2003, pp. 35–44.
- Mrozowski 2006: P. Mrozowski, 'Wokół czupryny – przyczynek do genezy fryzury staropolskiej', in *Arma virumque cano. Profesorowi Zdzisławowi Żygulskiemu w osiemdziesięciopięciolate urodzin*, ed. J.A. Chrościcki et al., Kraków 2006, pp. 393–398.
- Mrozowski 2009a: P. Mrozowski, 'Imagines maiorum – galerie przodków w kulturze dawnej Polski. Między imaginacją a potrzebą wiarygodności', in *Polska i Europa w dobie nowożytnej. Prace naukowe dedykowane Profesorowi Juliuszowi A. Chrościckiemu*, ed. T. Bernatowicz et al., Warszawa 2009, pp. 287–292.
- Mrozowski 2009b: P. Mrozowski, 'Czy twarz w podobiznie może być zwierciadłem duszy? Kilka uwag o początkach portretu w sztuce europejskiej', in *Visibilia et invisibilia w sztuce średniowiecza. Księga poświęcona pamięci profesor Kingi Szczepkowskiej-Naliwajek*, ed. A. Badach, M. Janiszewska, M. Tarkowska, Warszawa 2009, pp. 109–120.
- Mrozowski 2010: P. Mrozowski, 'Styl artysty a indywidualizacja portretowa – kilka uwag o znaczeniu podobieństwa fizjonomicznego', *Kronika Zamkowa*, 1–2 (59–50), 2010, pp. 71–78.
- Mrozowski 2015a: P. Mrozowski, 'Wątki polityczne i dworskie w programie malowideł ściennych w oratorium św. Jakuba w klasztorze cysterskim w Łądzie', in *Lenda medii aevi. Średniowieczne zabytki dawnego opactwa w Łądzie nowe odkrycia, najnowsze badania*, ed. J. Nowiński and P. Mrozowski, Łąd–Poznań–Warszawa 2015, pp. 88–106.
- Mrozowski 2015b: P. Mrozowski, 'Wizerunek królewski w systemie reprezentacji władzy w Polsce jagiellońskiej', in *Patronat artystyczny 2015*, pp. 17–41.
- Mrozowski 2017a: P. Mrozowski, 'Portret Piotra Widawskiego i problem początków stroju narodowego w Polsce', in *Velis quod possis. Studia z historii sztuki ofiarowane profesorowi Janowi Ostrowskiemu*, ed. A. Betlej et al., Kraków 2017, pp. 243–250.
- Mrozowski 2017b: P. Mrozowski, 'O potrzebie badań nad malarstwem XVI stulecia w Polsce', in *Tendit in ardua virtus 2017*, pp. 147–157.
- Muczkowski 1859: J. Muczkowski, *Dwie kaplice jagiellońskie w katedrze krakowskiej*, Kraków 1859.
- Muczkowski 1932: J. Muczkowski, 'Nieznane portrety Zygmunta Starego', *Rocznik Krakowski*, 23, 1932, pp. 121–138.
- Mycielski 1897: J. Mycielski, *Sto lat dziejów malarstwa w Polsce 1760–1860*, Kraków 1897.
- Mycielski 1913: J. Mycielski, *Katalog portretów i obrazów będących własnością Uniwersytetu Jagiellońskiego*, Kraków 1913.
- Mycielski, Senatorzy: J. Mycielski, 'Senatorzy i dostojnicy dawnej Polski', in *Zychliński, Złota księga*, vol. 20, 1898, pp. 139–177; vol. 21, 1899, pp. 69–115; vol. 22, 1900, pp. 147–180; vol. 23, 1901, pp. 113–119; vol. 24, 1902, pp. 129–139.
- Mycielski, Katalog wystawy obrazów: J. Mycielski, *Katalog wystawy obrazów dawnych malarzy obcych i polskich*, Kraków 1901–1914 (18 issues).
- Mycielski, Wasylewski 1927: J. Mycielski, S. Wasylewski, *Portrety polskie Elżbiety Vigée-Lebrun, 1755–1842*, Lwów–Poznań 1927.
- Na znak 2010: *Na znak świętego zwycięstwa. W sześćsetną rocznicę bitwy pod Grunwaldem*, ed. D. Nowacki, exh. cat., Kraków 2010.
- Nadolski 1974: A. Nadolski, *Polska broń. Broń biała*, Wrocław 1974.
- Narodziny stolicy 1996: *Narodziny stolicy. Warszawa w latach 1596–1668*, ed. P. Mrozowski, M. Wrede, exh. cat., Warszawa 1996.
- NDB: *Neue deutsche Biographie*, Berlin 1953–
- Nevinson 1964: J.L. Nevinson, 'Vandyke dress', *Connoisseur*, 157, 1964, pp. 166–171.
- Noblesse 2016: *Die Noblesse im Bild. Die adeligen Porträtgalerien in der Frühen Neuzeit in den Ländern der ehemaligen Habsburgermonarchie*, ed. I. Halászová, Frankfurt a. Main–Bratislava 2016.
- Nowacki, Piwocka 2011: D. Nowacki, M. Piwocka, *Klejnoty w dawnej Polsce*, Warszawa 2011.
- Nowakowski 2004: P. Nowakowski, 'O dwóch nagrobkach Mikołaja

- Tomickiego', *Acta Universitatis Łodziensis, Folia Archaeologica*, 24, 2004, pp. 245–260.
- Nowiński 2021: J. Nowiński, 'Opat Łądu Jan Zapolski, inicjator barokowej przebudowy, wystroju i wyposażenia kościoła pw. Najświętszej Maryi Panny i św. Mikołaja w Łądzie i jego portret', *Artifex Novus*, 4, 2021, pp. 68–85.
- Nowobilski 2002: J.A. Nowobilski, *Mecenat artystyczny biskupa Jana Pawła Woronicza w Krakowie*, Kraków 2002.
- Nowożytny portrety 2010: *Nowożytny portrety profesorów Akademii Krakowskiej w zbiorach Collegium Maius*, ed. A. Jasińska, Kraków 2010.
- Noyes 2021: R.S. Noyes, 'Self-Fashioning at the Crossroads of Eighteenth-Century Europe. Exploring Spatial and Temporal Dimensions in Elite Portraits Between Italy and Inflanty', *Acta Academiae Artium. Conference Proceedings of the Doctoral Study Programme. Art Academy of Latvia*, ed. O. Spāritis, A. Gritāne, 4, Rīga 2021, pp. 50–62.
- Ochmann 1983: S. Ochmann, 'Koronacja Jana Kazimierza w roku 1649', *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*, 28, 1983, pp. 135–159.
- Ochnio 2000: M. Ochnio, 'Czy portret Jana Krzysztofa Tarnowskiego jest wizerunkiem pośmiertnym?', *Studia Muzealne*, 19, 2000, pp. 112–120.
- Ochnio 2017: M. Ochnio, 'Relikty galerii rodowych polskich w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie', in *Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej*, vol. 9, ed. W. Walczak, K. Łopatecki, Białystok 2017, pp. 165–182.
- Odsiecz wiedeńska 1990: *Odsiecz wiedeńska 1683. Wystawa jubileuszowa w Zamku Królewskim na Wawelu w trzechsetlecie bitwy*, ed. A. Franaszek, K. Kuczman, Kraków 1990.
- Olariu 2009: D. Olariu, 'Réflexions sur l'avènement du portrait avant le XVe siècle', in *Le portrait individuel: Réflexions autour d'une forme de représentation XIIIe–XVe siècles*, ed. D. Olariu, Bern 2009, pp. 83–101.
- Olariu 2014: D. Olariu, *La genèse de la représentation ressemblante de l'homme. Reconsidérations du portrait à partir du XIIIe siècle*, Bern 2014.
- Olszewski 1975: A.M. Olszewski, *Pierwowzory graficzne późnogotyckiej sztuki małopolskiej*, Wrocław 1975.
- Olszewski 1993: H. Olszewski, 'Marszałek – urząd i jego piastun', in *Marszałkowie Sejmów I Rzeczypospolitej*, Warszawa 1993, pp. 5–23.
- Opalińska 2005: S. Opalińska, *Józef Brodowski 1781–1843, malarz i rysownik starożytności*, Kraków 2005.
- Opaliński, Żerek-Kleszcz 1993: E. Opaliński, H. Żerek-Kleszcz, *Urządnicy województw łęczyckiego i sieradzkiego XVI–XVIII wieku. Spisy*, Kórnik 1993.
- Orient w sztuce polskiej 1992: *Orient w sztuce polskiej*, ed. B. Biedrońska-Słotowa, exh. cat., Kraków 1992.
- Orlando 2013: M. Orlando, *Fotografia post mortem*, Roma 2013.
- Orlińska-Mianowska 1994: E. Orlińska-Mianowska, 'Mundur orderowy w Polsce w XVIII wieku', in *Ubiory w Polsce 1994*, pp. 153–162.
- Orzeł Biały 1995: *Orzeł Biały – 700 lat herbu Państwa Polskiego*, exh. cat., Warszawa 1995.
- Orzeł i Trzy Korony 2002: *Orzeł i Trzy Korony. Sąsiedztwo polsko-szwedzkie nad Bałtykiem (XVI–XVII w.)*, ed. K. Połujan, exh. cat., Warszawa 2002.
- Osorio 2004: A.B. Osorio, 'The King in Lima: Simulacra, Ritual, and Rule in Seventeenth-Century Peru', *Hispanic American Historical Review*, 84 (3), 2004, pp. 447–474.
- Ossowski 2004: K. Ossowski, *Prasa Księstwa Warszawskiego*, Warszawa 2004.
- Ostrowski 1980: J.K. Ostrowski, *Anton van Dyck*, Warszawa 1980.
- Ostrowski 1981: J.K. Ostrowski, 'Fałszywe wizerunki Antoniego Malczewskiego', *Zeszyty Naukowe UJ. Prace z Historii Sztuki*, 16, 1981, pp. 45–53.
- Ostrowski 1984: J.K. Ostrowski, 'Czy istniał "kozacki barok"? O nowej książce Platona Bieleckiego' [book review], *Biuletyn Historii Sztuki*, 46, 1984, pp. 413–418.
- Ostrowski 1985: J.K. Ostrowski, 'Zjawisko artystyczne czy wytwór kultury? Uwagi o charakterze, metodach badania i wartościowaniu portretu zwanego sarmackim', in *Portret typu sarmackiego 1985*, pp. 51–57.
- Ostrowski 1988: J.K. Ostrowski, *Pięć studiów o Piotrze Michałowskim*, Kraków 1988.
- Ostrowski 1990: J.K. Ostrowski, 'Myśli o portrecie staropolskim. Na kanwie wyników II Seminarium Niedzickiego', in *Portret 1990*, pp. 171–185.
- Ostrowski 1997: J.K. Ostrowski, 'Czasy saskie: "ostatni stopień upadku" czy początek odrodzenia?', in *Tkaniny artystyczne z wieków XVIII i XIX. Materiały sesji naukowej*, ed. M. Piwocka, Kraków 1997, pp. 9–18.
- Ostrowski 2001a: J.K. Ostrowski, 'Krzysztof Radziłowski malarz kamieniecki', in *Arx felicitatis 2001*, pp. 283–287.
- Ostrowski 2001b: J.K. Ostrowski, 'Chorągiew nagrobna', in *Słownik sarmatyzmu. Idee, pojęcia, symbole*, ed. A. Borowski, Kraków 2001, pp. 27–30.
- Ostrowski 2016a: J.K. Ostrowski, 'Od pars pro toto do naturalistycznego odwzorowania. Nietypowe metody upamiętniania zmarłych w średniowiecznej i nowożytnej Europie', in *Mnemosyne. Pamięć jako źródło dzieła sztuki*, ed. M. Cieśla-Korytowska, J. Czernik, Kraków 2016, pp. 55–83.
- Ostrowski 2016b: J.K. Ostrowski, 'Mundur cywilny w Polsce w XVIII–XIX w. Ze studiów nad dawnym strojem, ubyczajem i sztuką portretową', *Kronika Zamkowa. Roczniki*, SN, 3 (69), 2016, pp. 241–309.
- Ostrowski 2017a: J.K. Ostrowski, *Barok – romantyzm – kresy*, Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2017.
- Ostrowski 2017b: J.K. Ostrowski, 'Okoliczności powstawania portretów w dawnej Polsce', in *Tendit in ardua virtus 2017*, pp. 159–173.
- Ostrowski 2017c: J.K. Ostrowski, 'Akwarela ręki Antoniego Malczewskiego?', in *Locī (non)communes. Prace ofiarowane Profesor Marii Korytowskiej*, ed. O. Płaszczewska, M. Siwiec, Kraków 2017, pp. 259–263.
- Ostrowski 2020: J.K. Ostrowski, 'Jeszcze o stroju polskim w malarstwie portretowym w XVII–XX wieku. Pomiędzy obrazami a źródłami', *Artifex Novus*, 4, 2020, pp. 44–67.
- Ostrowski 2022: J.K. Ostrowski, 'O kilku portretach z czasów, które nasi mistrzowie uważali za początek epoki nowoczesnej', in *Artyści i Kraków. Studia ofiarowane Tomaszowi Gryglewiczowi*, Kraków 2022, pp. 233–242.
- Ostrowski, Bochnak 1979: J.K. Ostrowski, W. Bochnak, 'Polish Sabres: their Origins and Evolution', in *Art, Arms and Armour: An International Anthology*, ed. R. Held, vol. 1, Chiasso 1979, pp. 220–237.
- Ostrowski, Janczyk 2017: J.K. Ostrowski, A. Janczyk, *Mundur Stanów Galicyjskich. Wystawa w dwusetlecie ustanowienia*, exh. cat., Kraków 2017.
- Ostrowski, Petrus 1988: J.K. Ostrowski, J.T. Petrus, 'Mieczysław Morka, "Polski nowożytny portret konny" [book review]', *Folia Historiae Artium*, 24, 1988, pp. 167–183.
- Ostrowski, Petrus 2001: J.K. Ostrowski, J.T. Petrus, *Podhorce. Dzieje wnętrza pałacowych i galerii obrazów*, Kraków 2001.
- Ostrowski, Wichrowska 2021: J.K. Ostrowski, E. Wichrowska, *The Late Birth of a Great Artist: Piotr Michałowski's Sketchbook of 1832*, transl. S. Gauger, Berlin 2021.
- Oszczanowski 2011: P. Oszczanowski, 'Rada miejska – ratusz – herb', in *1000 lat Wrocławia. Przewodnik po wystawie*, ed. M. Łągiewski, H. Okólska, P. Oszczanowski, Wrocław 2011, pp. 51–70.
- Oszczanowski 2013: P. Oszczanowski, *Pomnik chrześcijańskiego rycerza. Nagrobek Melchiora von Redern we Frydlancie – opus magnum Gerharda Hendrika z Amsterdamu*, Wrocław 2013.
- Ottomania 2015: *Ottomania. Osmański Orient w sztuce renesansu*, exh. cat., ed. R. Born, M. Dziwulski, G. Messling, Kraków 2015.
- Ovsyitchuk 1967: В.А. Овсійчук, *Львівський портрет XVI–XVIII ст. Каталог виставки лютій-березень 1965 р.*, exh. cat., Київ 1967.
- Ovchinnikova 1955: Е.С. Овчинникова, *Портрет в русском искусстве XVII века. Материалы и исследования*, Москва 1955.

- Palais Dorotheum 2018: *Palais Dorotheum, Old Master Paintings, Part I, Tuesday 23rd October 2018*, Wien 2018.
- Pamiętka wieczna 2002: 'Pamiętka wieczna nigdy nie ustaje...' W kręgu leszczyńskiego portretu trumiennego, exh. cat., Leszno 2002.
- Panofsky 1953: E. Panofsky, *Early Netherlandisch Painting: Its Origins and Character*, Cambridge, Mass., 1953.
- Patronat artystyczny 2015: *Patronat artystyczny Jagiellonów*, ed. M. Walczak, P. Węcowski, Kraków 2015.
- Pawlaczyk 1984: M. Pawlaczyk, 'Portrety Raczyńskich. Przyczynek do dziejów rodziny i jej kolekcji', *Studia Muzealne*, 14, 1984, pp. 81–128.
- Perkinson 2009: S. Perkinson, *The Likeness of the King: A Prehistory of Portraiture in Late Medieval France*, Chicago–London 2009.
- Petrasch, Sängler, Zimmermann, Majer 1991: E. Petrasch, R. Sängler, E. Zimmermann, H.G. Majer, *Die karlsruher Türkenbeute*, München 1991.
- Petrus 1975a: J.T. Petrus, 'Portrety dziecięce Władysława IV i Anny Marii Wazówny w zbiorach hiszpańskich. (Ze studiów nad malarstwem dworskim epoki Wazów)', *Folia Historiae Artium*, 9, 1975, pp. 109–138.
- Petrus 1975b: J.T. Petrus, 'Miniaturowa galeria portretów rodziny Zygmunta III', *Biuletyn Historii Sztuki*, 37, 1975, pp. 150–161.
- Petrus 1978: J.T. Petrus, 'Les portraits du roi de Pologne Jean-Casimir dans les collections françaises', *Gazette des Beaux-Arts*, January 1978, pp. 25–31.
- Petrus 1984: J.T. Petrus, 'Nad "Portretami Sobieskich" w związku z katalogiem wilańskiej wystawy' [exhibition review], *Biuletyn Historii Sztuki*, 46, 1984, pp. 297–310.
- Petrus 1985a: J.T. Petrus, 'Kierunki malarstwa portretowego w Polsce w wieku XVI', in *Portret typu sarmackiego 1985*, pp. 59–70.
- Petrus 1985b: J.T. Petrus, 'O "prywatnych" portretach Jana III', *Folia Historiae Artium*, 21, 1985, pp. 135–143.
- Petrus 2000: J.T. Petrus, 'Uwagi o najstarszych portretach trumiennych w Polsce', *Studia Muzealne*, 19, 2000, pp. 80–91.
- Petrus 2001: J.T. Petrus, 'Dystynktoria łacińskiej kapituły katedralnej we Lwowie', in *Arx felicitatis 2001*, pp. 289–296.
- Petrus 2003: J.T. Petrus, 'O portretach dwóch młodych Radziwiłłów', in *Ocalić dla przyszłości. Studia ofiarowane Profesorowi Ryszardowi Brykowskiemu*, ed. P. Paszkiewicz, G. Ruszczyc, M. Dłutek, Warszawa 2003, pp. 211–216.
- Petrus 2005: J.T. Petrus, 'Wacław Hieronim Sierakowski arcybiskup lwowski. Materiały do monografii mecenasa i kolekcjonera', in *Studia nad sztuką renesansu i baroku*, vol. 6: *Fundator i dzieło w sztuce nowożytnej*, pt. 1, ed. J. Lileyko, I. Rolska-Boruch, Lublin 2005, pp. 143–165.
- Petrus 2006: J.T. Petrus, 'Dystynktoria rzymskokatolickiej kapituły katedralnej w Kamieńcu Podolskim', in *Praxis atque theoria. Studia ofiarowane profesorowi Adamowi Małkiewiczowi*, ed. J.K. Ostrowski, P. Krasny, A. Betlej, Kraków 2006, pp. 269–285.
- Petrus 2010a: J.T. Petrus, 'Ikonografia króla Władysława Jagiełły', in *Na znak 2010*, vol. 1, pp. 221–268.
- Petrus 2010b: J.T. Petrus, *Portrety króla Władysława Jagiełły*, Kraków 2010.
- Petrus 2017: J.T. Petrus, 'O srebrnych portretach trumiennych Radziwiłłów w Olyce', in *Tendit in ardua virtus 2017*, pp. 175–187.
- Petrus 2021: J.T. Petrus, 'Monachijski portret króla Zygmunta Augusta i uwagi o ikonografii ostatniego Jagiellona', *Artifex Novus*, 4, 2021, pp. 24–43.
- Petrus, Karpowicz 1991: J.T. Petrus, T.A. Karpowicz, *Portrety osobistości dawnej Rzeczypospolitej w zbiorach mińskich*, exh. cat., Kraków 1991.
- Piccari 2007: P. Piccari, *Giovan Battista della Porta. Il filosofo, il retore, lo scienziato*, Milano 2007.
- Piekarski 1929: K. Piekarski, 'Uwagi o chronologii wydań statutów sejmowych czasów Zygmunta Starego', *Przegląd Bibliotekarski*, 3, 1929, pp. 478–495.
- Pietrusiński 2000: J. Pietrusiński, *Złotnicy krakowscy XIV–XVI wieku i ich cech*, Warszawa 2000.
- Pietrusiński 2006: J. Pietrusiński, 'Ostatniego króla Polski portret alegoryczny. O królewskim rebusie i sposobach jego rozwiązywania', *Biuletyn Historii Sztuki*, 68, 2006, pp. 311–354.
- Pigler 1956: A. Pigler, 'Portraying the Dead', *Acta Historiae Artium*, 4, 1956, pp. 1–75.
- Piotr Ostrowski 1980: *Piotr Ostrowski, 1902–1964. Malarstwo*, exh. cat., Kraków 1980.
- Piwocka 1998: M. Piwocka, 'Polski strój Medyceuszy', *Folia Historiae Artium*, SN, 4, 1998, pp. 231–242.
- Piwocka 2006: M. Piwocka, 'A Turkish Hilat at Jasna Góra', in *Arma virumque cano. Profesorowi Zdzisławowi Żygulskiemu jun. w osiemdziesięciolecie urodzin*, ed. J.A. Chrościcki et al., Kraków 2006, pp. 343–350.
- Piwocki 1953a: K. Piwocki, *O historycznej genezie polskiej sztuki ludowej*, Wrocław 1953.
- Piwocki 1953b: K. Piwocki, 'Zagadnienie realizmu i rodzimości w sztuce polskiego odrodzenia', *Materiały do Studiów i Dyskusji*, 4, 1953, no. 2 (14), pp. 221–228.
- Płonka-Bałus 2018: K. Płonka-Bałus, *Średniowieczne rękopisy iluminowane Biblioteki i Muzeum Książąt Czartoryskich w Krakowie*, vol. 2: *Bawaria, Czechy, Polska*, Kraków 2018.
- Pod jedną koroną 1997: *Pod jedną koroną. Kultura i sztuka w czasach unii polsko-saskiej*, exh. cat., Warszawa 1997.
- Podoby a příběhy 2017: *Podoby a příběhy. Portrety renesanšní šlechty. Katalog výstavy. Národní památkový ústav, exh. cat.*, Praha 2017.
- Poklewska 1962: K. Poklewska, 'W kręgu "Ziewonii" i "Dziennika Mód Paryskich" (Z dziejów grup literackich Galicji lat 1830–1848)', *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego*, series I: *Filologia*, no. 25, 1962, pp. 35–57.
- Pokora 2006: J. Pokora, *Obraz najjaśniejszego pana Stanisława Augusta (1764–1770). Studium z ikonografii władzy*, Warszawa 1993.
- Pokora 2006: J. Pokora, *Psy, błazny, dzieci, królowie...*, *Studia nad sztuką XV–XVIII wieku*, Warszawa 2006.
- Pokora 2012: J. Pokora, *Nie tylko podobizna. Szkice o portrecie*, Warszawa 2012.
- Polaczek 2005: J. Polaczek, *Sztuka i polityka w Księstwie Warszawskim. Dzieje, formy, treść i dziedzictwo*, Rzeszów 2005.
- Polaczek 2010: J. Polaczek, 'Władca – państwo – naród. Symbolika narodowa w sztuce Księstwa Warszawskiego', *Kresy Południowo-Wschodnie. Rocznik Przemyskiego Centrum Kultury i Nauki Zamek*, 7, 2010, pp. 151–172.
- Polaków portret własny 1979: *Polaków portret własny*, Kraków 1979.
- Polaków portret własny 1983–1986: *Polaków portret własny*, ed. M. Rostworowski, Warszawa 1983–1986.
- Polleross 1988: F. Polleross, *Das sakrale Identifikationsporträt. Ein höfischer Bildtypus vom 13. bis zum 20. Jahrhundert*, pt. 1, Stuttgart 1988.
- Polleross 1991: F. Polleross, 'Between Typology and Psychology: The Role of the Identification Portrait in Updating Old Testament Representations', *Artibus et Historiae. An Art Anthology*, 24 (XII), 1991, pp. 75–117.
- Polleross 1995: F. Polleross, 'Des abwesenden Prinzen Porträt. Zeremoniell-darstellung im Bildnis und Bildnisgebrauch im Zeremoniell', in *Zeremoniell als höfische Ästhetik im Spätmittelalter und Früher Neuzeit*, ed. J.J. Berns, T. Rahn, Tübingen 1995, pp. 383–409.
- Polsky portret 1976: *Польский портрет XVII–XVIII веков. Каталог выставки*, exh. cat. Москва 1976.
- Pommier 1998: E. Pommier, *Théories du portrait: De la Renaissance aux Lumières*, Paris 1998.
- Poniński 2007: I. Poniński, 'Twarz szlachecka polskiego w epoce baroku', in *Barok i barokizacja. Materiały sesji Oddziału Krakowskiego SHS Kraków 3–4 XII 2004*, ed. K. Brzezina, J. Wolańska, Kraków 2007, pp. 247–257.
- Poniński 2011: I. Poniński, 'Wizerunki króla Jana Kazimierza w strojach polskich', in *W kręgu sztuki polskiej i grafiki europejskiej*, ed. K. Moisan-Jabłońska, Warszawa 2011, pp. 193–210.
- Poniński 2017: I. Poniński, 'Prawda i fantazja. Portrety króla Jana Kazimierza

- w strojach polskich', *Kronika Zamkowa. Roczniki*, SN, 4 (70), 2017, pp. 127–149.
- Poniński 2018: I. Poniński, 'Ikona grafia stroju polskiego na terenie Prus Królewskich', in *Europa – Rzeczpospolita – Prusy Królewskie – Nowożytność*, ed. D. Dettlaff, Bydgoszcz–Puck 2018, pp. 253–264.
- Pope-Hennessy 1963: J. Pope-Hennessy, *Italian High Renaissance and Baroque Sculpture*, vol. 1–3, London 1963.
- Portret 1990: *Portret. Funkcja – forma – symbol. Materiały sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki*, Toruń, grudzień 1986, Warszawa 1990.
- Portret na Śląsku 1984: *Portret na Śląsku XVI–XVIII wieku*, exh. cat., Wrocław 1984.
- Portret polski 1947: *Katalog wystawy Portret polski XVII i XVIII w.*, Tarnów 1947.
- Portret polski 1948: *Portret polski XVII i XVIII wieku. Katalog wystawy*, Poznań 1948.
- Portret polski 1977: *Portret polski XVII i XVIII w. Katalog wystawy*, Warszawa 1977.
- Portret polski 1989: *Portret polski. Wystawa ze zbiorów Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku*, Włocławek 1989.
- Portret rodziny 1980: *Portret rodziny w sztuce polskiej od schyłku XVI do XX wieku ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie*, exh. cat., Warszawa 1980.
- Portret szlachty Kujaw 1995: *Portret szlachty Kujaw i ziemi dobrzyńskiej XVII–XVIII w.*, exh. cat., Włocławek 1995.
- Portret trumienny 2020: *Portret trumienny. Studia i materiały*, ed. A. Jankowski, B.M. Gawęcka, Bydgoszcz 2020.
- Portret typu sarmackiego 1985: *Portret typu sarmackiego w wieku XVII w Polsce, Czechach, na Słowacji i na Węgrzech*, Kraków 1985 (*Seminaria Niedzickie*, 2).
- Portret z ziemi wieluńskiej 1978: *Portret sarmacki z terenu ziemi wieluńskiej*, exh. cat., Muzeum Ziemi Wieluńskiej, Wieluń 1978.
- Portretul polonez 1975: *Portretul polonez (secolele XVI–XX)*, Bucuresti 1975.
- Portrety królów kurkowych 2009: *Portrety królów kurkowych*, exh. cat., Łódź 2009.
- Portrety osobistości 1967: *Portrety osobistości polskich znajdujące się w pokojach i w galerii pałacu w Wilanowie. Katalog*, Warszawa 1967.
- Portrety polskie 1911–1914: *Portrety polskie XVI–XIX w.*, ed. M. Radziwiłłowa, J. Mycielski, Lwów 1911–1914.
- Portrety trumienne 1996: *Portrety trumienne, tablice inskrypcyjne i herbowe. Katalog zbiorów*, ed. J. Patorska, Międzyrzecz 1996.
- Pośpiech 1994: A. Pośpiech, 'Szkic do portretu Sarmaty na podstawie wielkopolskich szlacheckich inwentarzy mobilów z drugiej połowy XVII wieku', in *Ubiory w Polsce 1994*, pp. 28–45.
- Praemiando incitat 2015: *Praemiando incitat. Order Świętego Stanisława 1765–1831*, ed. D. Nowacki, M. Zawadzki, exh. cat., Warszawa–Kraków 2015.
- Praemiando incitat 2016: *Praemiando incitat. Šventoji Stanislovo ordinas. Skirta 250-osioms Šventoji Stanislovo ordino įsteigimo metimėms (1765–2015)*, ed. V. Dolinskas, E. Gudas, G. Skujutė, exh. cat., Vilnius 2016.
- Preidl, Wójcik 2012: W. Preidl, A.J. Wójcik, 'Polski mundur górniczy – tradycja i współczesność', in *Dzieje górnictwa – element europejskiego dziedzictwa kultury*, vol. 4, ed. P.P. Zagożdżon, M. Madziarz, Wrocław 2012, pp. 315–338.
- Pręcikowski 2006: L.S. Pręcikowski, *Ludzie lasu i ich mundur. Zarys dziejów narodowego munduru leśnego na tle rozwoju gospodarstwa leśnego w Polsce od początku XIX wieku po czasy współczesne*, Warszawa 2006.
- Provincijos dvaras 2005: *Provincijos dvaras. XVII–XIX a. istorinis portretas ir taikomoji dailė Šiaulų "Aušros" muziejaus rinkiniuose*, exh. cat., Vilnius 2005.
- Prószyńska 1993: Z. Prószyńska, "'Fidem fati – virtute sequemur'. Portret Stanisława Augusta z klepsydrą', *Biuletyn Historii Sztuki*, 55, 1993, pp. 235–243.
- Prykaszczyk 2012: M. Prykaszczyk, 'Młodzieńcze zabawy w pruskiej Warszawie: rywalizacja złotej młodzieży z pałacu Pod Blachą z Towarzystwem Przyjaciół Ojczyzny', *Echa Przeszłości*, 13, 2012, pp. 143–161.
- Przeraźliwe echo 2000: *Przeraźliwe echo trąby żałostnej do wieczności wzywającej. Śmierć w kulturze dawnej Polski od średniowiecza do końca XVIII wieku*, ed. P. Mrozowski, exh. cat., Warszawa 2000.
- Przeddziecki, Jagiellonki: A. Przeddziecki, *Jagiellonki polskie*, Kraków 1868–1878.
- Przeddziecki, Rastawiecki, Wzory: A. Przeddziecki, E. Rastawiecki, *Wzory sztuki średniowiecznej i z epoki odrodzenia po koniec wieku XVII w dawnej Polsce*, Warszawa–Paryż 1853–1869.
- Przyborowski, Historia: [W. Przyborowski], *Historia dwóch lat 1861–1862*, Kraków 1892–1896.
- Przybyszewski 1985: B. Przybyszewski, *Wypisy źródłowe do dziejów Wawelu. Artyści i rzemieślnicy krakowscy w latach 1526–1535*, Kraków 1985 (*Źródła do dziejów Wawelu*, 11, pt. 4).
- Przybyszewski 2006: W. Przybyszewski, *Portrety rodowe Krasińskich*, Warszawa 2006.
- PSB: *Polski słownik biograficzny*, Kraków 1935–
- Ptaśnik 1922: J. Ptaśnik, *Cracovia impressorum XV et XVI saeculorum*, Leopoli 1922.
- Puciata 1954: M. Puciata, 'Chorągiew nagrobna Jana Pawła Działyńskiego', *Ochrona Zabytków*, 7, 1954, pp. 250–262.
- Puyvelde 1950: L. van Puyvelde, *Van Dyck*, Bruxelles–Amsterdam 1950.
- Quirini-Popławska, Quirini-Popławski 2017: D. Quirini-Popławska, R. Quirini-Popławski, 'Nowy dokument dotyczący powstania pomnika nagrobnego królowej Anny Jagiellonki', in *Tendit in ardua virtus* 2017, pp. 133–144.
- Rafael i jego spadkobiercy 2003: *Rafael i jego spadkobiercy. Portret klasycyzm w sztuce Europy. Materiały sesji naukowej 24–25 X 2002*, ed. S. Dudzik, T.J. Żuchowski, Toruń 2003.
- Ramos 2003: F.L. Ramos, 'Succession and Death: Royal Ceremonies in Colonial Puebla', *The Americas*, 60:2, October 2003, pp. 185–215.
- Rastawiecki, Słownik malarzów: E. Rastawiecki, *Słownik malarzów polskich tudzież obcych w Polsce osiadłych lub czasowo w niej przebywających*, Warszawa 1850–1857.
- Rastawiecki, Słownik rytowników: E. Rastawiecki, *Słownik rytowników polskich tudzież obcych w Polsce osiadłych lub czasowo w niej pracujących*, Poznań 1886.
- RdK: *Reallexikon zur Deutschen Kunstgeschichte*, Stuttgart–München, 1937–
- Rehm 2002: U. Rehm, *Stumme Sprache der Bilder. Gestik als mittel neuzeitlicher Bilderzählung*, München 2002.
- Reisser 1997: U. Reisser, *Physiognomik und Ausdruckstheorie der Renaissance: Der Einfluss charakterologischer Lehren auf Kunst und Kunsttheorie des 15. und 16. Jahrhunderts*, München 1997 (*Beiträge zur Kunstwissenschaft*, 69).
- Relikvii 2012: "Реліквії митрополії". *Експозиція присвячена святкуванню ювілею 600-річчя Львівської Архидієцезії Римсько-Католицької Церкви в Україні*, exh. cat., Львів 2012.
- Renaudeau 2008: O. Renaudeau, 'Les influences de l'Europe centrale sur le costume de guerre et le costume civil occidental, XVe–XVIIIe siècles', *Cahiers d'Etudes et de Recherches du Musée de l'Armée*, no. 6 [2005–2006], Paris 2008, pp. 99–113.
- Riabinin 1932: J. Riabinin, 'Murarze, malarze i rzeźbiarze lubelscy w XVII w.', *Biuletyn Historii Sztuki*, 1, 1932, pp. 77–84.
- Riegl 1902: A. Riegl, 'Das holländische Gruppenporträt', *Jahrbuch der Kunsthistorischen Sammlungen des Allerhöchsten Kaiserhauses*, 22, 1902, pp. 71–278.
- Riegl 1999: A. Riegl, *The Group Portraiture of Holland*, introduction by Wolfgang Kemp; transl. E. M. Kain and D. Britt, Los Angeles 1999.
- Robert Wojciech Portius 2019: *Robert Wojciech Portius krośnienski mieszczanin, kupiec i fundator*, ed. P. Łopatkiewicz, G. Przebinda, W. Witalisz, Krosno 2019.
- Ročko 2015: A. Ročko, *Kontusz i frak. O symbolicznym stroju w XVIII-wiecznej literaturze polskiej*, Warszawa 2015.
- Rojas 2001: C. Rojas, *Los Borbones destronados*, Barcelona 1997.
- Rostocki 1972: W. Rostocki, *Korpus w gęsie pióra uzbrojony. Urzędnicy warszawscy, ich życie i praca w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim do roku 1831*, Warszawa 1972.

- Rostworowski 1953: E. Rostworowski, 'Reforma pawłowska Pawła Ksawerego Brzostowskiego (1767–1795)', *Przegląd Historyczny*, 1953, no. 1–2, pp. 101–152.
- Rościszewski 2016: L. Rościszewski, 'Mundur w kwiatki – niezwykle portret księcia Hieronima Floriana Radziwiłła, ok. 1746 roku', in *Sztuka stroju, strój w sztuce*, ed. M. Furmanik-Kowalska, A. Straszewska, Warszawa–Toruń 2016, pp. 183–199.
- Rottermund 1989: A. Rottermund, *Zamek warszawski w epoce oświecenia. Rezydencja monarcha, funkcje i treści*, Warszawa 1989.
- Rottermund 1990: A. Rottermund, 'Obraz i rama we wnętrzach europejskich rezydencji nowożytnych', *Materiały Muzeum Wnętrz Zabytkowych w Pszczynie*, 6, 1990, pp. 12–42.
- Rożek 1973: M. Rożek, 'Ostatnia koronacja w Krakowie i jej artystyczna oprawa', *Rocznik Krakowski*, 44, 1973, pp. 97–112.
- Rożek 1987: M. Rożek, *Polskie koronacje i korony*, Kraków 1987.
- Ród Ledóchowskich 2008: *Ród Ledóchowskich Ojczyźnie i Bogu*, exh. cat., Warszawa 2008.
- Różycka-Bryzek 1983: A. Różycka-Bryzek, *Bizantyńsko-ruskie malowidła w kaplicy zamku lubelskiego*, Warszawa 1983.
- Ruby 1995: J. Ruby, *Secure the Shadow: Death and Photography in America*, Boston 1995.
- Russky portret 2004: *Русский исторический портрет. Эпоха парусны*, exh. cat., Москва 2004.
- Ruszczycówna 1964: J. Ruszczycówna, 'Portret renesansowy i barokowy na Mazowszu', *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*, 8, 1964, pp. 167–208.
- Ruszczycówna 1966: J. Ruszczycówna, 'Portrety Krasieńskich w Muzeum Narodowym w Warszawie', *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*, 10, 1966, pp. 205–294.
- Ruszczycówna 1969: J. Ruszczycówna, 'Portrety Zygmunta III i jego rodziny', *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*, 13, 1969, no. 1, pp. 151–269.
- Ruszczycówna 1975: J. Ruszczycówna, 'Podkomorzowie wielcy koronni', *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*, 19, 1975, pp. 327–355.
- Ruszczycówna 1976: J. Ruszczycówna, 'Nieznane portrety ostatnich Jagiellonów', *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*, 20, 1976, pp. 5–49.
- Ruszczycówna 1979: J. Ruszczycówna, 'Z badań nad ikonografią Władysława Jagiełły i Zygmunta Augusta', *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*, 23, 1979, pp. 211–260.
- Ruszczycówna 1981: J. Ruszczycówna, 'Polak-Sarmata w malarstwie 1. poł. XVIII w.', in *Sztuka 1. poł. XVIII wieku. Materiały sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Rzeszów, listopad 1978*, Warszawa 1981, pp. 199–220.
- Ruszczycówna 1982: J. Ruszczycówna, 'Ikonografia Jana III Sobieskiego. Wybrane zagadnienia', *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*, 26, 1982, pp. 209–307.
- Ruszczycówna 1985: J. Ruszczycówna, 'Geografia portretu sarmackiego w Polsce. Uwagi wstępne', in *Portret typu sarmackiego 1985*, pp. 73–79.
- Ryba 1985: G. Ryba, 'Kopie graficzne obrazów Daniela Schultza mł. (1615–1683) na tle jego twórczości portretowej', MA thesis, Jagiellonian University, Kraków 1985.
- Ryszkiewicz 1961a: A. Ryszkiewicz, *Polski portret zbiorowy*, Wrocław 1961.
- Ryszkiewicz 1961b: A. Ryszkiewicz, 'Deux portraits polonais au Musée de Kiev', in *Omaggio lui George Oprescu*, Bucuresti 1961, pp. 511–518.
- Ryszkiewicz 1964: A. Ryszkiewicz, 'Polonia florencka na przełomie XVIII i XIX wieku i jej portrecista F.X. Fabre', *Biuletyn Historii Sztuki*, 26, 1964, pp. 169–185.
- Ryszkiewicz 1966: A. Ryszkiewicz, 'Francuska ikonografia Stanisława Augusta', in *Sztuka i historia. Księga pamiątkowa ku czci profesora Michała Walickiego*, ed. J. Białostocki et al., Warszawa 1966, pp. 169–176.
- Ryszkiewicz 1967: *Francusko-polskie związki artystyczne w kręgu J. L. Davida*, Warszawa 1967.
- Ryszkiewicz 1976: A. Ryszkiewicz, 'Niektóre przejawy pychy szlacheckiej w dziełach sztuki', in *Tradycje szlacheckiej w kulturze polskiej*, ed. Z. Stefanowska, Warszawa 1976, pp. 165–171.
- Ryszkiewicz 1989: A. Ryszkiewicz, *Malarstwo polskie. Romantyzm, historyzm, realizm*, Warszawa 1989.
- Ryszkiewicz 1999: A. Ryszkiewicz, 'Janos (Johann) Rombauer et les polonais', *Bulletin du Musée National de Varsovie*, 40, 1999, pp. 142–161.
- Ryszkiewicz 2004: A. Ryszkiewicz, 'Janos (Johann) Rombauer i Polacy', in *Artyści włoscy w Polsce. XV–XVIII wiek*, ed. J.A. Chrościcki et al., Warszawa 2004, pp. 389–401.
- Rzeczpospolita w dobie Jana III 1983: *Rzeczpospolita w dobie Jana III. Katalog wystawy Zamku Królewskiego, Archiwum Głównego Akt Dawnych i Biblioteki Narodowej*, ed. A. Gieysztor, E. Suchodolska, Warszawa 1983.
- Rzempołuch 2000: A. Rzempołuch, 'O chorągwiach nagrobnych w Prusach Książęcych', *Studia Muzealne*, 19, 2000, pp. 134–155.
- Sadowski 1904: H. Sadowski, *Ordery i znaki zaszczytne w Polsce*, Warszawa 1904.
- Sajkowski 1981: A. Sajkowski, *Staropolska miłość. Z dawnych listów i pamiętników*, Poznań 1981.
- Sajkowski 2000: R. Sajkowski, 'Klasyfikacja przestępstw o obrazę majestatu za rządów Tyberiusza na podstawie katalogu Swetoniusza (Tib. 58)', *Echa Przeszłości*, 1, 2000, pp. 17–26.
- Saksonijos Kurfiurstai 2018: *Saksonijos kurfiurstai – Lietuvos didieji kunigaikščiai*, exh. cat., Vilnius 1918.
- Samek 1992: J. Samek, "Rychtrady" Grzegorza i Katarzyny Przybyłów z r. 1534 w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa', *Krzysztofor*, 19, 1992, pp. 7–14.
- Samogitian Bishops 2013: *The Portrait Gallery od Samogitian Bishops*, ed. L. Birškytė-Klinienė, exh. cat., Vilnius 2013.
- SAP: *Słownik artystów polskich i obcych w Polsce działających. Malarze, rzeźbiarze, graficy*, Wrocław 1971–
- Sapieha, Kałamajska-Saeed 2008: E. Sapieha, M. Kałamajska-Saeed, *Dom Sapieżyński*, pt. 2: *Ikonografia*, Warszawa 2008.
- Sapiehowie 2011: *Sapiehowie. Kolekcjonerzy i mecenas*, ed. S. Link-Leczkowska, J. Winiewicz-Wolska, exh. cat., Kraków 2011.
- Sarmacka stylizacja 2017: *Sarmacka stylizacja wizerunków Tyszkiewiczów w portretach z Łoboska. Badania historycznych technik malowania XVIII-wiecznych portretów oraz ich nietypowych deformacji*, ed. J. Szpor, Warszawa 2017.
- Sarmatyzm 2010: *Sarmatyzm. Sen o potędze*, ed. B. Biedrońska-Słota, exh. cat., MNK, Kraków 2010.
- Sawicka 1930: S. Sawicka, 'Polski modlitewnik iluminowany z XVI wieku w zbiorach Bawarskiego Muzeum Narodowego', *Prace Komisji Historii Sztuki*, 4, 1930, cols. LXIV–LXVII.
- Schamoni 1967: W. Schamoni, *Das wahre Gesicht der Heiligen*, München 1967.
- Schmidt 1992: G. Schmidt, *Gotische Bildwerke und ihre Meister*, Wien–Köln–Weimar 1992.
- Schönfeld 1937: R. Schönfeld, 'Polskie formacje wojskowe w armii austriackiej po pierwszym rozbiore', *Broń i Barwa*, 4, 1937, pp. 138–141.
- Schönherr 1893: D. Ritter v. Schönherr, *Urkunden und Regesten aus dem k. u. k. Statthalterei-Archiv in Innsbruck, Jahrbuch der Kunsthistorischen Sammlungen des Allerhöchsten Kaiserhauses*, 14, 1893, pp. LXXI–CCXL.
- Schuckelt 2010: H. Schuckelt, *Die Türkische Cammer. Sammlung osmanischer Kunst in der Kurfürstlich-Sächsischen Rüstammer Dresden*, Dresden 2010.
- Schukraft 1989: H. Schukraft, *Die Grablegen des Hauses Württemberg*, Stuttgart 1989.
- Schulz 1998: A. Markham Schulz, *Giammaria Mosca called Padovano: A Renaissance Sculptor in Italy and Poland*, University Park, Pa. 1998.
- Sękowska 2011: A. Sękowska, *Szesnastowieczny portret Zygmunta I Starego w katedrze krakowskiej i zagadnienie malarstwa klejowego na płótnie bez zaprawy*, Kraków 2012.
- Sękowski, *Collectanea*: J. Sękowski, *Collectanea z dziejopisów tureckich rzeczy*

- do historii polskiej służących, Warszawa 1824–1825.
- Shepelev 2005: А.Е. Шепелев, *Титулы, мундиры и ордена Российской империи*, Москва 2005.
- Siarczyński 1843: K. Siarczyński, *Obraz wieku panowania Zygmunta III, króla polskiego i szwedzkiego*, Poznań 1843.
- Siarkowski 1879: W. Siarkowski, 'Chorągwie nagrobne', *Przegląd Katolicki*, 17, 1879, no. 29 (17 July), pp. 465.
- Siciński 2006: M. Siciński, 'Portret Stanisława Augusta w zbiorze autorstwa Per Kraffta starszego', *Kronika Zamkowa*, 1–2 (51–52), 2006, pp. 101–107.
- Siemieński 1858: L. Siemieński, *Przegląd wystawy starożytności i zabytków sztuki...*, Kraków 1858.
- Sieradzka 1993: A. Sieradzka, *Żony modne. Historia mody kobiecej od starożytności do współczesności*, Warszawa 1993.
- Sieradzka 1994: A. Sieradzka, 'Ostatni Sarmaci. Polski strój narodowy w końcu XIX i w 1. połowie XX w.', in *Ubiory w Polsce 1994*, pp. 96–105.
- Sieradzka 2003: A. Sieradzka, 'Europejczyk i Sarmata', *Spotkania z Zabytkami*, 2003, no. 9 (99), pp. 7–9.
- Sieradzka 2004: A. Sieradzka, 'O pożytkach płynących z kostiumologii dla historia sztuki (nowożytnej polskiej)', in *Artyści włoscy w Polsce. XV–XVIII wiek*, ed. J.A. Chrościcki et al., Warszawa 2004, pp. 163–174.
- Sieradzka 2013: A. Sieradzka, *Kostiumologia polska jako nauka pomocnicza historii*, Warszawa 2013.
- Sikora, Szleszyński 2014: R. Sikora, R. Szleszyński, *Husaria Rzeczypospolitej*, Warszawa 2014.
- Sinko 1933: K. Sinko, *Santi Gucci Fiorentino i jego szkoła*, Kraków 1933.
- Šinkūnaitė 1991: L. Šinkūnaitė, 'XVII a. Radvilų portretų albumas', *Naujasis židinys*, 1991, no. 10, pp. 27–39.
- Šinkūnaitė 1993: L. Šinkūnaitė, *XVII a. Radvilų portretai*, Kaunas 1993.
- Sitek 2018: M. Sitek, 'Uczeń Albrechta Dürera w Polsce – między źródłem a interpretacją', in *Mistrz i Katarzyna* 2018, pp. 39–81.
- Skalkowski 1913: A.M. Skalkowski, *Książę Józef*, Bytom 1913.
- Skodlarski 2009: J. Skodlarski, 'Paweł Brzostowski (1739–1827). Twórca Rzeczypospolitej Pawłowskiej', *Annales. Etyka w życiu gospodarczym*, 12, 2009, no. 1, pp. 69–78.
- Skrodzka 2007: A. Skrodzka, 'Wizerunek króla nieszczęśliwego – portret Stanisława Augusta z klepsydrą', *Biuletyn Historii Sztuki*, 69, 2007, pp. 203–245.
- Skubiszewski 1955: P. Skubiszewski, 'Nagrobek Jana z Czerniny w Rydzynie', *Biuletyn Historii Sztuki*, 17, 1955, pp. 396–425.
- Skubiszewski 1956: P. Skubiszewski, 'Karol Estreicher, Grobowiec Władysława Jagiełły...', [review of the paper], *Biuletyn Historii Sztuki*, 18, 1956, pp. 161–175.
- Skubiszewski 1957: P. Skubiszewski, *Rzeźba nagrobna Wita Stwosza*, Warszawa 1957.
- Skubiszewski 1962: P. Skubiszewski, 'Patena kaliska', *Rocznik Historii Sztuki*, 3, 1962, pp. 158–215.
- Sławska 1952: A. Sławska, *Malarstwo wielkopolskie 1520–1660. Katalog wystawy*, Poznań 1952.
- Słownik terminologiczny 1969: *Słownik terminologiczny sztuk pięknych*, ed. S. Kozakiewicz, Warszawa 1969.
- Smolik 1934: P. Smolik, *Jana Piotra Norblina prace rytownicze*, Łódź 1934.
- Smolińska-Byczuk 2003: M. Smolińska-Byczuk, 'Physiognomie in der Kunstliteratur des 15. und 16. Jahrhunderts', in *Rafael i jego spadkobiercy 2003*, pp. 47–64.
- Sobieraj 1992: M. Sobieraj 1992, "'Quaesit coelo lucem". Portret Stanisława Augusta "z klepsydrą"', in *Sztuka i historia. Materiały sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki*, Warszawa 1992, pp. 249–260.
- Sobieszczański, *Wiadomości*: F.M. Sobieszczański, *Wiadomości o sztukach pięknych w dawnej Polsce*, Warszawa 1847–1849.
- Sokołowski, *Dzieje*: A. Sokołowski, *Dzieje porozbiorowe narodu polskiego*, [Warszawa 1904].
- Sołtys 2016: K. Sołtys, *Sanguszkowie. Katalog wystawy stałej*, Tarnów 2016.
- Sommers Wright 2000: G. Sommers Wright, 'The Reinvention of the Portrait Likeness in the Fourteenth Century', *Gesta*, 39, 2000, no. 2, pp. 117–134.
- Sonoc 2015: A.G. Sonoc, 'The Portrait of Jan III Sobieski King of Poland by Johann Säger (1717)', *Studia Wilanowskie*, 21, 2015, pp. 167–178.
- Spanke 2004: D. Spanke, *Porträt – Ikone – Kunst. Methodologische Studien zum Porträt in der Kunstliteratur*, München 2004.
- Spicer 1994: J. Spicer, 'The Renaissance Elbow', in *A Cultural History of Gesture. From Antiquity to the Present Day*, ed. J. Bremmer, H. Roodenburg, Cambridge 1994, pp. 84–128.
- Sroczyńska 1985: K. Sroczyńska, *Antoni Brodowski 1784–1832, życie i dzieło*, exh. cat., Warszawa 1985.
- Stanisław August 2012: *Stanisław August ostatni król Polski. Polityk, mecenas, reformator 1764–1795*, ed. A. Sołtys, exh. cat., Warszawa 2012.
- Stanisław Samostrzelnik 2006: *Stanisław Samostrzelnik*, ed. A. Quinkenstein, Kórnik 2006.
- Stary portret 1930: *Stary portret. Wystawa dzieł polskich i obcych, wykonanych do roku 1830, a znajdujących się w zbiorach prywatnych w obrębie województwa krakowskiego, od 16 III do 23 IV 1930*, Kraków 1930.
- Starzyk 2001: P.J. Starzyk, 'Z dziejów służby bożej krakowskiej kapituły katedralnej doby rozbiorów', in *Kościół kato-*
- licki w Małopolsce, ed. W. Kowalski, J. Muszyńska, Kielce 2001, pp. 259–266.
- Steinborn 1990: B. Steinborn, 'Wizerunki w galeriach portretów', in *Portret 1990*, pp. 67–72.
- Steinborn 2004: B. Steinborn, *Malarz Daniel Schultz, gdańszczanin w służbie królów polskich*, Warszawa 2004.
- Steinborn 2005: B. Steinborn, 'Raz jeszcze o portrecie Dedesza Agi ze świtą, dzieło Daniela Schultza', in *Mowa i moc obrazów. Prace dedykowane Profesor Marii Poprzęckiej*, ed. W. Baraniewski et al., Warszawa 2005, pp. 136–142.
- Steinborn 2006: B. Steinborn, *Katalog zbiorów malarstwa niderlandzkiego Muzeum Narodowego we Wrocławiu*, Wrocław 2006.
- Steinborn, Ziemba 2000: B. Steinborn, A. Ziemba, *Malarstwo niemieckie do 1600 roku. Katalog zbiorów [collection catalogue, MNW]*, Warszawa 2000.
- Stolz und Freiheit 1990: *Stolz und Freiheit. Das Bild des polnischen Adels im Zeitalter des Barocks*, exh. cat., Cismar–Bonn 1990.
- Stopka 2015: K. Stopka, *Uniwersytet Jagielloński w Wolnym Mieście Krakowie (1815–1846)*, in *Wolne miasto Kraków 1815–1846. Ludzie – wydarzenia – tradycja*, ed. P. Hapanowicz, M. Jabłoński, Kraków 2015, pp. 70–83.
- Straszewska 2013: A. Straszewska, *Strój polski w malarstwie od XVI do XIX wieku*, Warszawa 2013.
- Strój 2013: *Strój – zwierciadło kultury*, ed. M. Furmanik-Kowalska, J. Wasilewska, Warszawa–Toruń 2013.
- Suchocka 2005: D. Suchocka, *Malarstwo polskie 1766–1945. Katalog zbiorów Muzeum Narodowego w Poznaniu*, Poznań 2005.
- Sukiennicki 1985: W. Sukiennicki, 'Polityczne konsekwencje błędu semantycznego', trans. T. Kadenacy, *Zeszyty Historyczne*, 72, 1985, pp. 18–33.
- Suma 2008: T. Suma, *Urzednicy poczty Królestwa Polskiego w latach 1815–1866. Próba charakterystyki zbiorowości*, Warszawa 2008.
- Summers, Titterton, *Hatchments*: P.G. Summers, J.E. Titterton, *Hatchments in Britain*, London 1974–1994.
- Sviantsitska 1966: В. Свенціцька, *Іван Руткович і становлення реалізму в українськом малярстві XVII ст.*, Київ 1966.
- Svoboda 2008: M. Svoboda, 'Pohřební plátno z Melchiorem z Redernu', *Sborník Národního památkového ústavu územního odborného pracoviště v Liberci*, 2008, pp. 137–145.
- Szlachetne dziedzictwo 2004: *Szlachetne dziedzictwo czy przeklepty spadek. Tradycje sarmackie w sztuce i kulturze*, ed. J. Dziubkova, exh. cat., Poznań 2004.
- Szram 1994: M. Szram, 'Przywilej paliusza biskupów warmińskich 1742–1798', *Studia Warmińskie*, 31, 1994, pp. 187–211.
- Sztuka przedromańska i romańska 1971: *Sztuka polska przedromańska i romańska do schyłku XIII w.*, ed. M. Walicki, Warszawa [1971].

- Sztuka w Krakowie 1964: *Sztuka w Krakowie w latach 1350–1550*, exh. cat., Kraków 1964.
- Sztuka warszawska 1962: *Sztuka warszawska od średniowiecza do połowy XX wieku. Katalog wystawy jubileuszowej*, Warszawa 1962.
- Szydłowski 1919a: T. Szydłowski, *Ruiny Polski*, Warszawa 1919.
- Szydłowski 1919b: T. Szydłowski, 'Dwór w Rogowie, zabytek budownictwa XVII w.', *Prace Komisji Historii Sztuki*, 1, 1919, pp. 184–235.
- Szyma 2016: M. Szyma, 'Where is the Burial Place of Filippo Buonaccorsi, Called Callimachus? From the Research on the Topography of the Dominican Church in Cracow', in *Epigraphica & sepulcralia*, VI. Fórum epigrafických a sepulkralních studií, ed. J. Roháček, Praha 2016, pp. 59–78.
- Szymański 1964: S. Szymański, *Sylwester August Mirys*, Wrocław 1964.
- Śnieżyńska-Stolot 1978: E. Śnieżyńska-Stolot, 'Nagrobek Kazimierza Wielkiego w katedrze wawelskiej', *Studia do Dziejów Wawelu*, 4, 1978, pp. 1–115.
- Świat polskich Wazów 2019a: *Świat polskich Wazów. Przestrzeń – ludzie – sztuka*, ed. J. Żukowski, exh. cat., Warszawa 2019.
- Świat polskich Wazów 2019b: *Świat polskich Wazów. Eseje*, ed. J. Żukowski, Z. Hundert, Warszawa 2019.
- Świechowski 1990: Z. Świechowski, *Sztuka romańska w Polsce*, Warszawa 1990.
- Święch 2021: 'Fotograficzne zapisy kultury – Photographic Records of Culture', in *Polskie style narodowe – Polish National Styles 1890–1918. Wystawa w serii 4 × Nowoczesność*, ed. A. Szczerski, Kraków 2021, pp. 184–205.
- Święci orędownicy 2013: *Święci orędownicy. Rzeźba gotycka na zamku w Malborku*, ed. M. Czapska, exh. cat., Malbork 2013.
- Tacke 1995: A. Tacke, *Die Gemälde des 17. Jahrhunderts im Germanischen Nationalmuseum*, Mainz 1995.
- Tananaeva 1979: А.И. Тананаева, *Сарматский портрет. Из истории польского портрета эпохи барокко*, Москва 1979.
- Tananaeva 1981: А.И. Тананаева, 'Портретные формы в Польше и России в XVII в. Некоторые связи и параллели', *Советское Искусствознание*, 1, 1981, pp. 85–125.
- Tananaeva 1985: L.I. Tananajewa, '"Portret sarmacki" na ziemiach rosyjskich', in *Portret typu sarmackiego* 1985, pp. 113–121.
- Tatarkiewicz 1953: W. Tatarkiewicz, 'Realizm i cechy rodzime w sztuce polskiego odrodzenia (Tezy dyskusyjne do zbiorowego referatu)', *Materiały do Studiów i Dyskusji*, 4, 1953, no. 2 (14), pp. 213–220.
- Tatarkiewicz 1966: W. Tatarkiewicz, *O sztuce polskiej XVII i XVIII wieku*, Warszawa 1966.
- Tazbir 1979: J. Tazbir, *Spotkania z historią*, Warszawa 1979.
- Tendit in ardua virtus 2017: *Tendit in ardua virtus. Studia ofiarowane Profesorowi Kazimierzowi Kuczmanowi w siedemdziesięciolecie urodzin*, ed. A. Mańkiewicz, J.K. Ostrowski, J.T. Petrus, S. Tracz, Kraków 2017.
- Tesori d'arte 2008: *Tesori d'arte di Cracovia dal Museo Reale di Wawel*, ed. S. Link-Lenczowska, exh. cat. [Museo Provinciale Sigismondo Castromediano, Lecce], Roma 2008.
- ThB: *Algemeines Lexikon de bildenden Künstler*, ed. U. Thieme, F. Becker, Leipzig 1907–1950.
- The Myth of Galicia 2014: *The Myth of Galicia*, ed. M. Daszewska, A. Oleśkiewicz, J. Taylor-Kucia, exh. cat., Kraków 2014.
- The Radziwills 2020: *The Radziwills: History and Legacy of the Princes: International Exhibition Catalogue*, Vilnius 2020 [title and essays in Lithuanian and English].
- Theodorescu 1978: R. Theodorescu, 'Portraits brodés et interférences stylistiques en Moldavie dans la première moitié du XVIIe siècle', *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 16, 1978, no. 4, pp. 687–709.
- Thomas 1971: B. Thomas, 'Die Polonica in der wiener Waffensammlung', *Jahrbuch der Kunsthistorischen Sammlungen*, 67, 1971, pp. 47–104.
- Titterton 1994: J.E. Titterton, 'The Development and Use of Hatchments', in Summers, Titterton, *Hatchments*, vol. 10, 1994, pp. 1–49.
- Tizian versus Seisenegger 2005: *Tizian versus Seisenegger. Die Portraits Karls V. mit Hund. Ein Holbeinstreit*, ed. S. Ferino-Pagden, A. Beyer, Turnhout 2005.
- Toison d'Or 1962: *La Toison d'Or. Cinq Siècles d'Art et d'Histoire. Exposition ... au Musée Communal de Beaux-Arts, Musée Groeninge ... Catalogue*, Bruges 1962.
- Tomkiewicz 1934: W. Tomkiewicz, 'Dzieje zbiorów zamku wiśniowieckiego', *Rocznik Wołyński*, 3, 1934, pp. 413–433.
- Tomkiewicz 1957a: W. Tomkiewicz, 'Uchwała synodu krakowskiego z 1621 r. o malarstwie sakralnym', *Sztuka i Krytyka*, 8, 1957, no. 2 (30), pp. 174–184.
- Tomkiewicz 1957b: W. Tomkiewicz, 'Francesco Rossi i jego działalność rzeźbiarska w Polsce', *Biuletyn Historii Sztuki*, 19, 1957, pp. 199–217.
- Tomkowicz 1905: S. Tomkowicz, *Galeria portretów biskupów krakowskich w krużgankach klasztoru oo. Franciszkanów w Krakowie*, Kraków 1905 (Biblioteka Krakowska, 28).
- Trajdos 1993: T.M. Trajdos, 'Dwie chorągwie', *Orawa*, 12, 1993, pp. 21–43.
- Triumph 1992: *Triumph des Todes? Ausstellungskatalog*, Eisenstadt 1992.
- Truchim 1931: S. Truchim, *Koronacje polskich królów elekcyjnych*, Poznań 1931.
- Turnau 1991: I. Turnau, *Ubiór narodowy w dawnej Rzeczypospolitej*, Warszawa 1991.
- Tyczyńska, Znojewska 2012: A. Tyczyńska, K. Znojewska, *Straty wojenne. Malarstwo polskie. Obrazy olejne, pastele, akwarele arty-*
- stów polskich i w Polsce działających utracone w latach 1939–1946 w granicach Polski po 1945, vol. 2, Warszawa 2012.
- Tygielski 1989: W. Tygielski, 'Mecenat a polityka. W kręgu Zamościa i jego ordynatów', in *Triumfy i porażki. Studia z dziejów kultury polskiej XVI–XVIII w.*, ed. M. Bogucka, Warszawa 1989, pp. 121–152.
- Tylicki 2000: J. Tylicki, *Bartłomiej Strobel malarz epoki wojny trzydziestoletniej*, Toruń 2000.
- Ubiory na dworze 2016: *Ubiory na dworze króla Jana III Sobieskiego*, ed. M. Janisz, Warszawa [2016].
- Ubiory w Polsce 1994: *Ubiory w Polsce. Materiały III sesji Klubu Kostiumologii i Tkaniny Artystycznej przy Oddziale Warszawskim Stowarzyszenia Historyków Sztuki*, ed. A. Sieradzka, K. Turska, Warszawa 1994.
- Učnikova 1985: D. Učnikova, 'Galerie portretowe na Słowacji. Próba wyodrębnienia portretu lokalnego', in *Portret typu sarmackiego* 1985, pp. 97–101.
- Uffizi 1979: *Gli Uffizi: Catalogo generale*, ed. L. Berti, Firenze 1979.
- Ukraiński portret 2006: *Український портрет XVI–XVIII століть*, exh. cat., Київ [2006].
- Unter einer Krone 1997: *Unter einer Krone. Kunst und Kultur der sächsisch-polnischen Union. Ausstellung im Dresdner Schloß vom 24. November 1997 bis 8. März 1998*, Ed. W. Schmidt, ex. cat., Leipzig 1997.
- Urbański 1928a: A. Urbański, *Podzwonne na zgłiszczach Litwy i Rusi*, Warszawa 1928.
- Urbański 1928b: A. Urbański, *Z Czarnego Szlaku i tamtych rubieży. Zabytki polskie przepadłe na Podolu, Wołyniu, Ukrainie*, Warszawa 1928.
- Urbański 1929a: A. Urbański, *Memento kresowe*, Warszawa 1929.
- Urbański 1929b: A. Urbański, *Pro memoria. 4-ta seria rozgromionych dworów kresowych*, Warszawa 1929.
- Uroda portretu 2009: *Uroda portretu. Od Kobera do Witkacego*, ed. P. Mrozowski, A. Rottermund, exh. cat. (ZKW), Warszawa 2009.
- Uruski, Rodzina: S. Uruski, *Rodzina. Herbarz szlachty polskiej*, Warszawa 1904–1931.
- Urzednicy kujawscy 1990: *Urzednicy kujawscy i dobrzynscy XVI–XVIII wieku. Spisy*, Kórnik 1990.
- Uspensky 1910: А.И. Успенский, *Царские иконописцы и живописцы XVII в.*, Москва 1910.
- Van Dyck 2004: S.J. Barnes, N. de Poorter, O. Millar, H. Vey, *Van Dyck: A Complete Catalogue of Paintings*, New Haven–London 2004.
- Vanitas 1996: *Vanitas. Portret trumienny na tle sarmackich obyczajów pogrzebowych*, ed. J. Dziubkova, exh. cat., Poznań 1996.
- Vaňková, Pilná 2013: L. Vaňková, V. Pilná, *Metodika datování a interpretace portrétů 16.–18. století pomocí historické módy*, Praha 2013.

- Voisé 1997: I. Voisé, *Louis de Silvestre 1676–1760, francuski malarz dworu Augusta II i Augusta III, exh. cat.*, Warszawa 1997.
- Vysotskaya 2014: Н.Ф. Высоцкая, *Радывиллы. Несвиж. Замок*, Минск 2014.
- Vysotskaya, Karpovich 1980: Н.Ф. Высоцкая, Т.А. Карповіч, *Жываніс Беларусі XVII–XVIII стагоддзяў*, Мінск 1980.
- Wachholz 1957: S. Wachholz, *Rzeczpospolita Krakowska. Okres 1815 do 1830*, Kraków 1957.
- Waetzoldt 1908: W. Waetzoldt, *Die Kunst des Porträts*, Leipzig 1908.
- Walanus 2006: W. Walanus, *Późnogotycka rzeźba drewniana w Małopolsce 1490–1540*, Kraków 2006.
- Walczak 2006: M. Walczak, *Rzeźba architektoniczna w Małopolsce za czasów Kazimierza Wielkiego*, Kraków 2006.
- Walczak 2013: M. Walczak, 'Obraz "Wizja św. Jacka Odrowąża" jako "vera effigies" pierwszego polskiego dominikana', in *Sztuka w kręgu krakowskich dominikanów*, ed. A. Markiewicz, M. Szyma, M. Walczak, Kraków 2013, pp. 595–621.
- Walicki 1961: M. Walicki, *Malarstwo polskie. Gotyk – renesans – wczesny manieryzm*, Warszawa 1961.
- Walicki, Starzyński 1936: M. Walicki, J. Starzyński, *Dzieje sztuki polskiej*, Warszawa 1936.
- Walicki, Tomkiewicz, Ryszkiewicz 1971: M. Walicki, W. Tomkiewicz, A. Ryszkiewicz, *Malarstwo polskie. Manieryzm – barok*, Warszawa 1971.
- Waniewska 1976: J. Waniewska, 'Portrety rodziny Walickich', *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*, 20, 1976, pp. 121–211.
- Wasilewski 1978: T. Wasilewski, 'Helena księżniczka znojemska, żona Kazimierza II Sprawiedliwego. Przyczynek do stosunków polsko-czeskich w XII–XIII', *Przegląd Historyczny*, 69, 1978, pp. 115–120.
- Waterhouse 1953: E. Waterhouse, *Painting in Britain: 1530 to 1790*, London 1953.
- Wawel 1000–2000: *Wawel 1000–2000: Artistic Culture of the Royal Court and the Cathedral*, vols 1–3, ed. M. Piwocka, D. Nowacki, transl. K. Malcharek, exh. cat., Cracow 2000.
- Wądrodzki 1995: J. Wądrodzki, 'Duchowieństwo Królestwa Polskiego wobec wydarzeń politycznych lat 1861–1862', *Niepodległość i Pamięć*, 2/1 (2), 1995, pp. 9–50.
- Weinert 1879: A. Weinert, *Kawalerowie Złotej Ostrogi w Polsce do XIX wieku*, Warszawa 1879.
- West 2004: S. West, *Portraiture*, Oxford 2004.
- Widacka 1977: H. Widacka, 'Działalność Hirsza Leybowicza i innych rytowników na dworze nieświeskim Michała Kazimierza Radziwiłła "Rybeński" w świetle badań archiwalnych', *Biuletyn Historii Sztuki*, 39, 1977, pp. 62–72.
- Widacka 1987: H. Widacka, *Jan III Sobieski w grafice XVII i XVIII wieku*, Warszawa 1987.
- Widacka 2004: H. Widacka, 'Polonica portretowe w augsburskim druku Gerarda de Roo z 1621 roku', *Kronika Zamkowa*, 47–48 (1–2), 2004, pp. 5–15.
- Wiesiołowski 1976: J. Wiesiołowski, *Ambroży Pampowski – starosta Jagiellonów. Z dziejów awansu społecznego na przełomie średniowiecza i odrodzenia*, Wrocław 1976.
- Wiliński 1948: S. Wiliński, 'Polski portret trumienny na ziemi lubuskiej', *Przegląd Zachodni*, 4, 1948, no. 4, pp. 402–406.
- Wiliński 1949: S. Wiliński, 'Wielkopolski portret trumienny', *Biuletyn Historii Sztuki*, 11, 1949, pp. 263–294.
- Wiliński 1958: S. Wiliński, *U źródeł portretu staropolskiego*, Warszawa 1958.
- Wiliński 1970: S. Wiliński, 'Zygmunt Stary jako Salomon. Z listów Erazma z Rotterdamu', *Biuletyn Historii Sztuki*, 32, 1970, pp. 38–48.
- Winiewicz-Cybulska 2005: I. Winiewicz-Cybulska, 'Z ikonografii Jana Zamoyskiego', *Zamojski Kwartalnik Kulturalny*, 82–83 (1–2), 2005, pp. 102–108; 84–85 (3–4), pp. 108–112.
- Winiewicz-Cybulska, Ikonografia: I. Winiewicz-Cybulska, *Ikonografia Jana Zamoyskiego*, <https://docplayer.pl/8555520-Ikonografia-jana-zamoyskiego.html> [accessed: 7.9. 2018].
- Wiśniewski 2015: K. Wiśniewski, *Urząd marszałkowski koronny w bezkrólewicach XVII–XVIII wieku (1632–1736)*, Warszawa 2015.
- Witek-Tylczyńska 2013: H. Witek-Tylczyńska, 'Kim jestem / skąd jestem? Czytanie stroju', in *Strój 2013*, pp. 13–22.
- Witkowska-Żychiewicz 1967: T. Witkowska-Żychiewicz, 'Krakowskie malarstwo epitafilejne 1500–1800', *Zeszyty Naukowe UJ. Prace z Historii Sztuki*, 5, 1967, pp. 5–44.
- Włodarek 2012: A. Włodarek, 'Przyczynek do datowania nagrobka Władysława Jagiełły w katedrze wawelskiej', *Biuletyn Historii Sztuki*, 77, 2012, pp. 473–481.
- Wolne Miasto 2015: *Wolne Miasto Kraków. W poszukiwaniu nowoczesności*, exh. cat., Kraków 2015.
- Wolski 2020: M. Wolski, 'Jan K. Ostrowski, Portret w dawnej Polsce, Warszawa 2019' [book review], *Kwartalnik Historyczny*, 127, 2020, pp. 964–969.
- Wróblewska 1965: K. Wróblewska, *Dawny portret w zbiorach Muzeum Mazurskiego*, Olsztyn 1965.
- Wróblewska-Markiewicz 2008: M. Wróblewska-Markiewicz, *Pas kontuszowy – recepcja formy, recepcja mitu*, exh. cat., Łódź 2008.
- Wystawa portretów kobiecych 1910: *Wystawa portretów kobiecych z XVIII i XIX wieku...*, exh. cat., Kraków 1910.
- Wyszyńska 2013: A. Wyszyńska, 'Strój – dzieło sztuki?', in *Strój 2013*, pp. 23–30.
- Wyszyńska 2015: A. Wyszyńska, 'Zygmunt Stary a szesnastowieczna moda europejska. Strój jako element kreowania wizerunku władcy na przedstawieniach z epoki', in *Patronat artystyczny 2015*, pp. 81–91.
- Wyszyńska, Wyszyńska 2010: J. Wyszyńska, E. Wyszyńska, 'Dlaczego Batory uciekał pod Psków?', in *Amicissima. Studia Magdalენae Piwocka oblata*, ed. G. Korpal et al., Kraków 2010, pp. 179–185.
- Xięga pamiątkowa 1881: *Xięga pamiątkowa w 50-tą rocznicę powstania roku 1830 zawierająca spis imienny dowódców i sztabs-oficerów tudzież oficerów, podoficerów i żołnierzy Armii Polskiej w tymż roku Krzyżem Wojskowym "Virtuti Militari" ozdobionych*, Lwów 1881.
- Yakushtchenko 1987: Г.Д. Якущенко, *Каталог збірки живопису Львівського історичного музею, Львів 1987*.
- Za Ojczyznę i Naród 2005: *Za Ojczyznę i Naród. 300 lat Orderu Orła Białego. Wystawa w Zamku Królewskim w Warszawie 9 listopada 2005 – 31 stycznia 2006*, Warszawa 2005.
- Zabłocki 1989: W. Zabłocki, *Ściegła prawdziwą szabłą*, Warszawa 1989.
- Zadrożny 2005: T. Zadrożny, 'Starotestamentowa geneza relacji między twórcami kaplicy Zygmuntowskiej – królem i Berreccim', *Biuletyn Historii Sztuki*, 67, 2005, pp. 9–57.
- Załęski 1977: K. Załęski, 'Alegoryczny portret Stanisława Augusta "z klepsydrą"', *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*, 21, 1977, pp. 237–248.
- Załęski 1990: K. Załęski, 'Polski portret wolnomularski (do 1821 roku)', in *Portret 1990*, pp. 211–229.
- Zarzycka 1995: J. Zarzycka, *Portrety rodziny hrabiów z Siecina Krasickich z Fundacji Zbiorów im. Ciecchanowieckich, exh. cat.*, Warszawa 1995.
- Zaucha 2022: T. Zaucha, *Miary. Portrety*, exh. cat., Kraków 2022.
- Zaucha 2023: T. Zaucha, *Dawne malarstwo, portretowe ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie*, Kraków 2023.
- Zbiory 1975: *Zbiory Zamku Królewskiego na Wawelu*, ed. J. Szablowski, Warszawa 1975.
- Zbiory 2009: *Zbiory wawelskie. Nabytki 2008*, ed. J.T. Petrus, exh. cat., Kraków 2009.
- Zbiory 2012: *Zbiory wawelskie. Nabytki 2010–2011*, ed. J.T. Petrus, exh. cat., Kraków 2012.
- Zelenina 2009: Я.Э. Зеленина, *От портрета к иконе. Очерки русской иконографии XVIII – начала XX века*, Москва 2009.
- Zholtovsky 1978: П.М. Жолтовський, *Український живопис XVII–XVIII ст.*, Київ 1978.
- Zhyvoris 1980: *Живопись XVIII – начало XX века. Каталог [collection catalogue, GRM]*, exh. cat., Ленинград 1980.
- Zhyvorisny portret 2014: *Живописный портрет XVIII – начала XX века из собрания Государственного мемориального музея А.В. Соболева*, Санкт Петербург 2014.
- Ziejka 2000: F. Ziejka, 'O geografii, poezji i ... togach', in *Geografia na Uniwersytecie*

- Jagiellońskim 1849–1999, vol. 5, Kraków 2000, pp. 49–52.
- Zlat 1963: M. Zlat, 'Zamek w Krasiczynie', *Studia Renesansowe*, 3, 1963, pp. 5–149.
- Zlat 1976: M. Zlat, 'Typy osobowości w polskiej sztuce XVI w.', in *Renesans. Sztuka i ideologia. Materiały sympozjum naukowego Komitetu Nauk o Sztuce PAN, Kraków czerwiec 1972 oraz sesji naukowej Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Kielce listopad 1973*, ed. T.S. Jaroszewski, Warszawa 1976, pp. 251–291.
- Żałoba 1893: 'Żałoba narodowa w okresie manifestacyjnym', *Tydzień. Dodatek Literacki do Kuriera Lwowskiego*, 1893, no. 4, pp. 25–26.
- Żarnecki 1939: J. Żarnecki, 'Nieznany posąg Kazimierza Wielkiego', *Prace Komisji Historii Sztuki*, 8, 1939, pp. 93–103.
- Żmudziński 2016: J. Żmudziński, 'Portrety fundatorów oraz *vera effigies* św. Jozafata Kucewicza w zakrystii kościoła Kamedułów na Bielanach w Krakowie', in *Kameduły w Warszawie 1641–2016. 375 lat fundacji eremu na Bielanach*, ed. K. Guttmejer, A.S. Czyż, Warszawa 2016, pp. 377–398.
- Żmudziński 2019: J. Żmudziński, 'Dlaczego Portius pomagał wykupić ciało św. Wojciecha z rąk pogan? Malarska fundacja krośnińskiego kupca do kaplicy jego patrona w kościele farnym i jej konteksty', in *Robert Wojciech Portius 2019*, pp. 149–165.
- Żuchowski 2003: T.J. Żuchowski, 'Der Begriff des Porträts in der Renaissance. Eine etymologische Untersuchung', in *Rafael i jego spadkobiercy. Portret klasyczny w sztuce nowożytnej Europy. Materiały sesji naukowej 24–25 X 2002*, ed. S. Dudzik, T.J. Żuchowski, Toruń 2003, pp. 32–45.
- Żukowski 2008: J. Żukowski, 'Fawory i loki miłości. Przyczynek do ikonografii Władysława Wazy', *Kronika Zamkowa*, 1–2 (55–56), 2008, pp. 21–47.
- Żukowski 2009: J. Żukowski, 'W kapełuszu i w delii, czyli ewenement stroju mieszanego w dawnej Rzeczypospolitej', *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*, 57, 2009, pp. 19–37.
- Żukowski 2010: J. Żukowski, 'Cejllońskie "koło u wozu". O kryzysie słów kilka', *Barok. Historia – Literatura – Sztuka*, 34, 2010, pp. 121–141.
- Żukowski 2011: J. Żukowski, 'Codzienność, odświętność, manipulacja. Kilka słów o kostiumie portretowym w dawnej Polsce', in *Homo sum: humani nihil a me alienum esse puto. Życie codzienne wczoraj i dziś*, ed. M. Moskalewicz, A. Paradowska, Poznań 2011, pp. 173–188.
- Żukowski 2012: J. Żukowski, 'Kryptoportrety polskich monarchów w nowożytnym malarstwie sakralnym', *Rocznik Historii Sztuki*, 37, 2012, pp. 165–199.
- Żukowski 2014: J. Żukowski, 'W asystencji, w przebraniu, w retorycznym geście: królewski obraz w sakralnym azylu', *Kronika Zamkowa. Roczniki*, SN, 1 (67), 2014, pp. 7–99.
- Żukowski 2018: J. Żukowski, *Żądza chwały. Władysław IV Waza w ikonografii performatywnej*, Warszawa 2018.
- Żychliński, *Złota księga*: T. Żychliński, *Złota księga szlachty polskiej, Poznań 1879–1908*.
- Żygulski 1972: Z. Żygulski, *Kostiumologia*, Kraków 1972.
- Żygulski 1975: Z. Żygulski, *Broń w dawnej Polsce na tle uzbrojenia Europy i Bliskiego Wschodu*, Warszawa 1975.
- Żygulski 1979: Z. Żygulski, 'The Battle of Orsha: An explication of the arms, armour, costumes, accoutrements and other matters for consideration portrayed in the approximately contemporary painting of a battle fought in Byelorussia in 1514', in *Art, Arms and Armour, an International Anthology*, ed. R. Held, vol. 1, Chiasso 1979, pp. 108–143.
- Żygulski 1988: Z. Żygulski, 'Akcenty tureckie stroju Batoiego', *Folia Historiae Artium*, 24, 1988, pp. 61–78.
- Żygulski 1994: Z. Żygulski, 'Strój jako forma symboliczna', in *Ubiory w Polsce 1994*, pp. 7–18.
- Żygulski 1999: Z. Żygulski, 'The Impact of the Orient on the Culture of Old Poland', in *Land of the Winged Horsemen 1999*, pp. 69–79.
- Żygulski, *Fryzura*: Z. Żygulski, *Fryzura sarmacka*, unpublished typescript.
- Żywicki 2015: J. Żywicki, '"Nie stosować się do zmienności mód". Mundury urzędników cywilnych Królestwa Polskiego w świetle przepisów z 1836 oraz 1855 roku', in *Ciało, strój, biżuteria w kontekście przemian kulturowych, społecznych i politycznych XIX wieku. Materiały konferencji zorganizowanej przez Zakład Historii Sztuki Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w dniach 20–21 października 2014*, vol. 1, ed. E. Letkiewicz, Lublin 2015, pp. 161–173.
- The sources listed above were cited individually in the footnotes of this volume. However, several English-language studies that were not referred to have been included below, providing context on historical, cultural, sociological, and ethnographic matters.
- Białostocki 1976: J. Białostocki, *The Art of the Renaissance in Eastern Europe: Hungary, Bohemia, Poland*, New York 1976.
- Butterwick 2020: R. Butterwick, *The Polish-Lithuanian Commonwealth, 1733–1795: Light and Flame*, New Haven and London 2020.
- Cavanaugh 2000: J. Cavanaugh, *Out Looking In: Early Modern Polish Art, 1890–1914*, Los Angeles 2000.
- Dabrowski 2014: P. Dabrowski, *Poland: The First Thousand Years*, DeKalb 2014.
- DaCosta Kaufmann 1995: T. DaCosta Kaufmann, *Court, Cloister, and City: The Art and Culture of Central Europe, 1450–1800*, Chicago 1995.
- Davies 2005: N. Davies, *God's Playground: A History of Poland*, vols 1–2, vol. 1: *The Origins to 1795*, vol. 2: *1795 to the Present*, revised edition, Oxford 2005.
- Friedrich 2008: K. Friedrich, *The Other Prussia: Royal Prussia, Poland and Liberty, 1569–1772*, Cambridge 2008.
- Frost 2015: R. Frost, *The Oxford History of Poland-Lithuania*, vol. 1: *The Making of the Polish-Lithuanian Union, 1385–1569*, Oxford 2015 (vol. 2 forthcoming).
- Kosior 2019: K. Kosior, *Becoming a Queen in Early Modern Europe: East and West*, New York 2019.
- Lukowski 1991: J. Lukowski, *Liberty's Folly: The Polish-Lithuanian Commonwealth in the Eighteenth Century*, London 1991.
- Miłosz 1983: C. Miłosz, *The History of Polish Literature*, 2nd edition, Berkeley–Los Angeles–London 1983.
- Ostrowski 1992: J.K. Ostrowski, *Cracow*, transl. T. Bieroń, Cracow–Warsaw 1992.
- Oxford Handbook of Medieval Central Europe 2022*, *The Oxford Handbook of Medieval Central Europe*, ed. N. Zecevic and D. Ziemann, Oxford 2022.
- Polonsky, *The Jews in Poland*: A. Polonsky, *The Jews in Poland and Russia*, vols 1–3, vol. 1: 1350–1881, Oxford, 2010, vol. 2: 1881–1914, Oxford, 2010, vol. 3: 1914–2008, Oxford 2012.
- Remembering the Jagiellonians 2018*: *Remembering the Jagiellonians*, ed. N. Nowakowska, London 2018.
- Snyder 2004: T. Snyder, *The Reconstruction of Nations: Poland, Lithuania, Ukraine, Belarus, 1569–1999*, New Haven–London 2004.
- Wasyl 2021: F. Wasyl, *The Armenians in Old Poland and Austrian Galicia*, transl. M. Aldridge, Paderborn 2021.
- Wolff 2010: L. Wolff, *The Idea of Galicia: History and Fantasy in Habsburg Political Culture*, Stanford, Stanford University Press, 2010.
- Zamoyski 2009: A. Zamoyski, *Poland: A History*, London, 2009.
- Żygulski 1987: Z. Żygulski, *An Outline History of Polish Applied Art*, transl. S. Tarnowski, Warsaw 1987.